

સમજ દેવા ની અનુચિત મધ્યે લાભ થાય એ દૃગ્વીકી જ્યાં આમે
સેનાગને પડતો દિ મન આપ્યા પછી કાચ વાદ્યો નેણર મને.

એ દે આપાતર કન્યાન આમરથ અને ખીજન આપાર નરોવાય
પડીત જાણાય નો રહેતી મીનાથ માં જ નથવા આવડે સખી જાણાય
નમારો થાય અથવાય મદાનજર્થીજીવિ સામજીએ વાંચ મપાદ આ
તથા બીમીમુનિષ તથા જીવંદમુનિષ જનની મદાય આપવાથી તે
આપાર માનવામાં આવે છે. પ્રથમ આગની પ્રત્યાવનામાં પાર્શ્વચંદન
જાણાવ્યોય (દંત) પ્રથમ ચંદ્રેય છે અને દાપિય પછી થયેલ છે,
જાણવું. તથા મુજરાતી જાણતર વધાયેય પ્રથમ કરી સ્વજીઆદ
રાજ વિશેષેએ આપેલ નેત્રી પછી રોડ જાણાએ સદાય લીધી િ,
આ જાણતર સ્વજત્ર છે તે વાંચનાર જાણીને જાણી.

આ અનુમાંસમાં અમારુ પરમમિત્ર અમેદભાવી મુનિશ્રી તિ
અદ્ય જોએ સાધુ મારી મંદરાવના જનાં તેમણે ચોગ્ય મદાવના
છે તેમનો પછી ઉપાસર માનવાની આવશ્યકતા છે.

પાલજીપુર તપશ્ચ
ઉપાશય
આસેત રુદ ૧૨ મ. ૧૬૭૮

મુજા મુનિવંશનો આજા
મુનિ માણેક

વિષય અનુક્રમણિકા.

વિષય

રીપાસરતું મંગળાચરણ

- ૧ અમ સુભાષ નિર્દેશ, તથા અમરુત અવધ
-૧૧ અમ અમ (સુધારો) કેવે અને સુ-
મરી હાલી
-૧૧ અ ૧ ૫ અધાર મુ મરી હોવે
-૧૧ અ ૨-૩-૪ સુધુને અધાર લેવાની વિધિ
-૨૮ અ ૫-૬-૭-૮ કેવે અધાર ન હોવે તથા તેના રીપાસ
સ્વરૂપ હોવે ૧ સુ સમીપ
-૧૨ અ. ૧૦-૧૧-૧૨ નિર્દેશ અધાર લેવો કેવે કેવેમાં લેવાની
વિધિ
-૩૧ અ ૧૨ -૧૩ મેંબંડી, અમરુત મ. ન. અમુ સુભાષ
કેવે સમીપ
-૪૧ અ. ૧૧ -૧૩ મેંબંડીના હોવે
-૪૧ અ. ૧૮ -૨૧ વિષાદી સ્વરૂપ અમરુત ઉપસરો
તથા મેંબંડી વિધિ હોવે તેવો સુ
-૪૦ અ ૨૨ - અમરુત અમરુત સ્વરૂપ ન. અમરુત, ન
અમરુત મેંબંડીના હોવે તે સમીપ
અમરુત અમરુત ને હોવે મેંબંડીના હોવે
-૪૧ અ ૨૩ -૨૪ વિષાદી અમરુત સ્વરૂપ કેવે સમીપ
અમરુત મેંબંડીના હોવે તે સમીપ
-૪૦ અ ૨૫ -૨૬ વિષાદીના અમરુત મેંબંડીના હોવે

- ૨૦૬-૨૧૮ નં ૧૩૬-૧૪૦ સુધુ માહકાં દિપર મુખ્ય વામુદેવનું દર્શન
સાધુને બોલ્યાં બોલ્ય ન બોલ્યાં જે
વચનોનું ચેતનું અધ્યયન સમાપ્ત
- ૨૧૮ નિ. ૩૧૫ વચ્ચે એરણ્યનું વર્ણન
- ૨૧૯-૨૩૨ નં ૧૪૧-૧૪૮ સાધુ માગીનાં વચ્ચે મેંચ ન મેંચ
વિધિ તથા સુકવચની વિધિ.
- ૨૩૩-૨૪૭ નં ૧૪૯-૧૫૧ સાધુ સાધુને વચ્ચે વાપરતો અપનાંબ
તો શું કરતુ ? પાંચમું અધ્યયન સમાપ્ત
- ૨૪૮-૨૪૮ નં ૧૫૧-૧૫૨ પાત્રને મેંચતી તથા ન મેંચતી વિધિ
- ૨૪૯-૨૪૯ નં ૧૫૩-૧૫૪ પાત્રી યમું વદોત્તરે તો શું કરતું
છત્ર અધ્યયન સમાપ્ત
- ૨૪૯-૨૪૯ નિ. ૩૧૧- ૧૬ અવમરોનું વર્ણન
- ૨૪૯-૨૪૫ નં ૧૫૫- ૫૮ રેવા મગ્નનમાં રેવી રીને રહેતુ
- ૨૪૬-૨૪૭ નં ૧૫૬- ૭ રેવી સાત પ્રતિમાઓ પદેથી મુક્ત ?
- ૨૪૨- ૨૬૫ નિ. ૩૨ નં ૧૭૭ સુવિ રેવી રીને સાધુએ માગવી
- ૨૬૫-૨૬૭ નિર્વિધિમાં મજાતની મજાનું વર્ણન
- ૨૬૮-૨૭૬ ઉચ્ચાર પ્રથમજાતી મજાનું વર્ણન
- ૨૭૧-૨૮૭ મન્દોથી મોદિત ન થતું તેમ રૂપમાં ન થત્યાનું.
- ૨૮૫-૨૮૭ પદ્મિયનુ સ્વરૂપ તથા અન્વેષણ કિયાનું વર્ણન
- ૨૮૪-૩૦૫ ભાવના તામની ત્રીજી ચક્રિયામાં દર્શન, યાત્રા, ચારિત્ર
જ્ઞાન.
- ૩૦૫-૩૫૨ મદ્યારીર પ્રભુનું ચરિત્ર તથા મદ્યારની કાવતરો, તથા
કેવે વિરુદ્ધ અધ્યયનનું સુંદર વર્ણન અને મધ્યનિ

પુસ્તક પ્રસિદ્ધી માટે મળેલી મદદ.

આશ્વરોજના પાંચમા જ્ઞાન માટે તથા આવશ્યક વીંગદે સૂત્રા ૭-
પરા પાસણપુરના જે પુન્યાન્નાઓએ પોતાના અમૃત્યુ ક્વંતો સહઉપ-
ગમ કર્યો છે, તેમની કીપ નીચે આપેલી છે કે તેવી રીતે હવે પછી પણ
ઓ અને બીજા પ્રમાણના જાંખરો મેળવ મદદ કરતા રહે.

૨૪) મહેતા મેલીચંદ નેત્રાની નગરોદ્ધાર ચમત્કર્મ પાણચુપર

૧૯૯) મહેતી સપ્તમીના રૂપમાં પાલનપુર.

૧૪ અમરકાંતના પાંચમા અગ્ર મારે દીધા છે.

૩૧. દસરૂંમણીની મહેરૂત દીપિકા બને જ્યાર પવની થયે -
આ જાંઘરમાંથી જા' નેમની તરફથી પાલજીપુરમાં
મૂની મહારાજ તથા જ્ઞાનના જાંઘરમાં બેઠે આવીને.

૧૦) મહેના જમાનજી મહાયંત્ર

৩০) অসুস্থতার কারণে মৃত্যু

24) भारती चिन्मय चिन्मय

2) 22. 02. 2024

३५) अङ्गुलीय-विशेषः

24) ନିମ୍ନ ଲେଖିତ କେଉଁଟି ସତ୍ୟ?

24) ବାଣୀ ଶୁଣିବାକୁ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ନିବେଦନ କରାଯାଇଥିଲା।

१०) बुद्धिमानों ने कहा कि बुद्धिमानों ने कहा कि

१५१ पक्षपुत्र दत्त कृतः १५१ पक्षपुत्रः

24) 26 2222 2.724

- ૨૫) મોહારી ચંદુલાલભાઈ સોલામચંદ
- ૫૦) પારી દલજીભાઈ રામચંદ તરફથી કાજીદાસ રામચંદ
વિધવા દીવાળીગાર્હના સ્મરણાર્થે
- ૫૦) પારી સુરજમલ નીલામચંદ
- ૫૦) મોહારી મગનભાઈ ઉજ્જવભાઈ
- ૫) કમલભાઈ રીખચંદ
- ૧૦) જલકરજીભાઈ તળગીભાઈ
- ૧૫) શા. ચંદુલાલ નમીનદાસ
- ૨૦) દીસા જૈન શ્રે. જ્ઞાનમંદિર તરફથી શા. મોહારી પાનચં
ભાણેચંદ પુસ્તકો સેવા
- ૧૦) મોહારી અમુલભાઈ મનુચંદ
- ૧૦) આવસ્થક સંપૂર્ણ સદ્ગીર્ણિણી માટે પાલજીપુર જૈન સાગર
- ૧૦) હર્ષન શ્રીજી માટે એક જાણ આવસ્થકમાં
- ૨૫) જૈનસાગર પાલજીપુર જ્ઞાન જાગર માટે આવસ્થક વિમેરે મા
- ૧૦) મોહારી કેશવલાલ જલકરજીની વિધવા સદ્ગીર્ણિણી
- ૧૧) મેલા સામતમલજી સદ્ગીર્ણિણી સ્મરણાર્થે શા. જાણ
- ૧૦) મેલા મનુભાઈ જીવચંદ
- ૧૦) ૧૫૪૨૯૦ ઉપાસન પાલજીપુર

स्तुति.

शेषन्यमी धर जिनघर स्तोत्रं वृद्धर्धमानो ।
 ज्ञोयादर्थं प्रकट करणात् भेयसे मोक्षमाजां ॥
 मृत्राधारे गणधरणे चंद्रमूतिः सुधर्मा ।
 नियुंकीना मपरिषयिता पूर्वभृद्भद्रयाहुः ॥ १ ॥
 शोलांकायायं साधुं विवरण करणे दक्षयुद्धि न मामि
 वारुण्यैव प्रधातं परमशम मुनि मोहनं घोषदंष्ट्र ॥
 दासा शिक्षा प्रदानो जयतिमुनिभटः घेष्ट एन्याम दपः
 सर्वे वा घोषदाना जगति मुनिघरा मोक्षलभा जयंतु ॥ २ ॥
 माहादने जिनघरो बलु पाभ्यंताय
 शांतिप्रदो नम हुरो मुनि नाथ शांतिः
 धर्माधिपः सुमतिदा जिन भक्तिः विक्ताः
 भाद्राः सुखं विमपिभो रधिकं वृद्धिने ॥ ३ ॥

आधार मूर्ध्न प्रथम यद्दं
 जीव्यं वृद्धं पर रक्षणार्थं
 अत्रैव मोक्षं शिष्यदंपरत्र
 मालिङ्गय साधोः सुमति प्रदानं ॥ ४ ॥

एरोपकाराय मतां विमूतिः
 एरोपकाराय मुनेः सुबोधः
 एरोपकाराय एतस्य वृष्टिः
 एरोपकाराय रविः सुधर्मे ॥ ५ ॥

પરિચય.

આ માથે પાતળપુર નિવાસી પારી અનુભવમાન મુન્યવંદને ફેર
સે આપવામાં આવેલો છે, તેઓશ્રીનો સુબોધ થસા પુરોને લાભદાય
કર્યો છે, બાંધાંતરકરને [મને] દીક્ષા લીધા પહેલાં અનેકવાર તેમની
ઉત્તમ સલાહ મળેલી તેના સ્મરણને ખાતર કંઈપણ મારે લખવું નેહર્યો.

માપુતા એ ધર્મ કપટકનું રંગ છે અને આવકપણું કપટકનું
બીજ છે, જે આવકપણામાં સારા સંક્રારે પડે તોજ સાધુપણું નિર્ભળ
પણી શકે, પાતળપુરમાં જન્મ લઈને તેમણે મુન્યપ્રમાં પોતાનો પુન્યપ્ર-
ભાવ ઉદયમાં આણી અનેક પાતળપુર નિવાસી બધુઓને તથા અન્ય
સ્થાન નિવાસીઓને આશ્રય આપી પોતાના કુળને, જૈનધર્મને દીધાવેલ
છે, આવકને યોગ્ય બાલ અને અગ્યતર શુદ્ધિની ખાસ જરૂર છે, એટલે
ધન કમાવામાં નીતિને પ્રધાન ગણવી અને મેળવેલા ધનનો મદૂપણો
કરેલા તેની માથે પોતાની ધાર્મિક જિવામાં પણ યોગ્ય સામ લેવો :
બધામાં એક આદર્શરૂપે પોતે વિદ્યમાન હતા અને હાલ રચુત રહે વિદ્ય
માન ન હોય, તોપણ પોતાના ઉત્તમ ગુણોથી નો અભ્યાસમાના લક્ષ્ય
જીવતાજ રહેશે.

તેમનું જીવનચરિત્ર તેમના કુલ પ્રશ્નમોજા તરફથી ગણાયેલ છે, :
વાચવાથી જાણીશો. પણ નુખ્ત થાદ કરતા યોગ્ય સમ્પ્રકરણ ન હાન ચારિત્ર
થયાસક્તિ આવકને યોગ્ય જે અસરકારક છે તે વન માનકાગના નવ પુન-
કાને માટે ખાસ આદરજીવ છે

તેમનું જડોગુ કદ જ તેમના અને તેમના વડિલ જાંડુ પારી આપ-
કદ વર્ધમાન જે તેમના કામના દીકરા હતા અને વડેદરામાં નામાંકિત
ગ્રંથેરી તરીકે પ્રસિદ્ધ થયા હતા, તે જન્મેના પ્રતાપથી સુખચાંનિમાં રહેલ
છે, તેની માથેજ તેમના સદગુણોથી બીજા પણ નવ કુરો પરાપકારી

કામમાં ખાસ ભાગ લે છે. આગમોદય સમિતિને આંગે તથા પાલણપુરના દેવેક ધાર્મિક ખાતામાં તથા સાર્વજનિક હિનના કામમાં કેવા સુંદર ભાગ લે છે. તે સર્વને મળીતું હોવાથી વધારે લખતા નથી.

આ પારીખ કુટુંબ પાલણપુરના જોતોમાં પોતાના ધાર્મિક સંવર્ત-નથી તથા તન-મન-ધનથી જે જે કાર્યો કરે છે, તે દરેકનું વર્ણન કરવાથી એક જુદો ગ્રંથ લખાઈ ગય, મારે આ ગ્રંથ લખતા નથી. છતાં તે કુટુંબનું ૪૬૫ પૂર્વે ઉપાએલ હોવાથી સંદેશમાળા દેરફાર કરી પુસ્તક પ્રસિદ્ધ કરનારાએ આ સંગ્રહ જાહેર છે.

આગળ પાલણપુરમાં સોમસુંદરમંદિર તથા અકબર બાદશાહ પ્રતિષ્ઠાક હીરવિજયમંદિર જન્મીને પદારથી કીર્તિ જગતમાં વિત્તારી ગયા છે, એટલુંજ નહિ પણ વર્તમાનકાલે ત્યારે સંવત ૧૯૪૨ ની સાલમાં મહારાજ શ્રી મોહનલાલજીનું ચોમાસું અહીં થયું, ત્યારે બાદર-મલ ભાષને પ્રતિષ્ઠા લાગ્યો અને દીક્ષા લઈ જ્ઞાનધ્યાન સમાધિવડે પોતાના સંવર્તનથી જગતને સાજ આપવા સાથે હાલ પ્રવર્તકપદે મહારાજ શ્રી કાન્તિમુનિજી નામથી વિરાજે છે. જેની પૂર્ણકૃપાથી ભાષાનર-કારની જન્મભૂમિમાં પુન્યોદયથી ચોમાસું થયું અને આચાર્ય મૂલની નિર્વિધિ મથાસક્તિ પૂર્ણતા થઈ, એજ અદોભાવની વાત છે.

આચાર્ય મહારાજ શ્રી વિજયનાંદમંદિર તથા અનેક મુનિરત્નો જેવા કે નેમસાગરજી તથા રવિસાગરજી મહારાજ, આલમચંદજી મહારાજ તથા વિદ્યાપ્રેમી શ્રીમાતૃ વલ્લભવિજયજી મહારાજ તથા ધ્યાનમુર્તિ શ્રી હંમવિજયજી મહારાજ આદિ અનેક પૂજ્ય પુરોહિતા નિરતર સુઓષથી આ પવિત્ર ક્ષેત્ર છે. જેમ સંદેશ અનુબર થાય છે.

પરિચય.

જા સાથે રણપુર નિહાળી પડી અનુરમણા પુષ્પાંતરે
 દે અપમ્યાં અવેશે છે. નેમોરોડો કુંદે પડ્યા પડેને લખ
 રહે છે. ખરતરોને [પડે] હિંમત હીંમત તેમાં અનુરમણા લે
 હિંમત સહાદ મોટી તેમ અનુરમણા ખાતર કહિયો મારે હાથનું નેમોરોડો

અનુરમણા એ પદ અપમ્યાં કુંદ છે અને અપમ્યાં અપમ્યાં
 મોડા છે, તે અપમ્યાંમાં સહાદ મોટો પડે તેમ અનુરમણા નિર્મ
 તો મો અપમ્યાંમાં અપમ્યાં કરે તેમને મુકામે હેમને પુનઃ
 અપમ્યાંમાં અપમ્યાં નેમોરોડો અપમ્યાં નિહાળી અપમ્યાંને તથા અપ
 મ્યાં નિહાળીને અપમ્યાં અપમ્યાં હેમને જાણે, એમને હિંમત
 છે અપમ્યાં મોટા અપમ્યાં અને અપમ્યાં મુકામે અપમ્યાં છે, એમને
 પદ અપમ્યાં નિર્મતે અપમ્યાં મુકામે અને મોટા પદને મુકામે
 મોટા મોટા અપમ્યાં અપમ્યાં અપમ્યાં અપમ્યાં અપમ્યાં અપમ્યાં
 અપમ્યાં એ અપમ્યાંને હેમ નિહાળી અપમ્યાં અને અપમ્યાં તેમ નિહ
 મ્યાં નેમોરોડો અપમ્યાં અપમ્યાં હિંમત અપમ્યાં અપમ્યાં અપમ્યાં
 અપમ્યાં મોટો

તમને અપમ્યાંને નેમોરોડો અપમ્યાં અપમ્યાં અપમ્યાં અપમ્યાં છે,
 અપમ્યાં અપમ્યાં અપમ્યાં અપમ્યાં અપમ્યાં અપમ્યાં અપમ્યાં અપમ્યાં
 અપમ્યાં અપમ્યાં અપમ્યાં અપમ્યાં અપમ્યાં અપમ્યાં અપમ્યાં અપમ્યાં
 અપમ્યાં અપમ્યાં અપમ્યાં અપમ્યાં અપમ્યાં અપમ્યાં અપમ્યાં અપમ્યાં

નેમોરોડો અપમ્યાં નેમોરોડો નેમોરોડો અપમ્યાં અપમ્યાં અપમ્યાં
 અપમ્યાં અપમ્યાં નેમોરોડો અપમ્યાં અપમ્યાં અપમ્યાં અપમ્યાં અપમ્યાં
 અપમ્યાં અપમ્યાં અપમ્યાં અપમ્યાં અપમ્યાં અપમ્યાં અપમ્યાં અપમ્યાં
 અપમ્યાં અપમ્યાં નેમોરોડો અપમ્યાં અપમ્યાં અપમ્યાં અપમ્યાં અપમ્યાં
 અપમ્યાં અપમ્યાં અપમ્યાં અપમ્યાં અપમ્યાં અપમ્યાં અપમ્યાં અપમ્યાં

પાલજીપુરની સ્થાપના સાથે આશ્વાતન પાર્શ્વનાથ (પાલવીના નામ પ્રસિદ્ધ)નું મંદીર છે, જે અનેક બાળા-માઓના સમ્પ્રદર્શનને નિર્મળક છે, તથા અનેક મંદીરો, ઉપાશયો, પાઠશાળાઓ, વાંચનાલયો તથા ફરે પડના મુનિવસથી મુશોક્ષિત રહે છે તેથી કેટલેક દરજ્જે દેવમોકથી પણ વ્યવધિક આ સ્થાન છે, તે સાંન રીતે દેખતાં બાળાઓ.

‘ મુનિ માણિક ’

અમુક્ષખભાઈનું ટુંક લવન ચરિત્ર.

અમુક્ષખભાઈનો જન્મ સંવત ૧૮૬૮ ના પોષ મુદ ૧૫ સુધિયા થયો હતો, અને તેઓ સંવત ૧૮૬૬ ના પોષ મુદ ૧૪ કાળધર્મ પામ્યા હતા, પોતે પોતાના ઉત્તમ ગુણોથી પોતાનું અમુક્ષખ નામ સાર્થક કર્યું હતું. તેઓએ જવેરાતનો પંથો સદ્વ્યવસ્થામાં પોતાના ભાઈ ભાવચંદ્રભાઈ સાથે કરેલ, પણ પાછળથી બાદોશીથી કિંદુન્તાનના એક આગેવાન જવેરી તરી નામ મેળવ્યું, એટલુંજ નહિ પણ વિશાળતાના પજા વેપારીઓ તથા કિન્દુ સ્થાનના સારા સારા સાગલ રજવાડાઓ સાથે પોતાનો મબદ મેળવ પોતાના વેપારને આબાદ કર્યો હતો. જવેરાતનો પંથો યારે કર્યા પેલ પોતાના ભાઈ ભાવચંદ્રભાઈએ રાગને રાગેલ આમ દેહમામ સંભાળવા જે વાં ત્યાં રચા તે દરમિયાન પોતાના અવધાન બધુઓ ઉપર કેટલી ગેરબાઈથી વેડ હતી તે દૂર કરાવી હતી. પોતાના ભાઈ ભાવચંદ્રભાઈએ પડે દેરાસરની પ્રતિજ્ઞ કરાવેલ તેના મુકુર્ચમાં કંઈ ફરેદેર દોવાથી ફરીયા સંવત ૧૮૪૪ ના આવળુ વદ ૩ અમુક્ષખ ભાઈએ બીજા બધા ભાઈ ઓની સાથે મળી ફરીથી પ્રતિજ્ઞ કરાવી હતી; મુનિ મદારાજ થી હંસ

પારી અમુલખ ખુખચંદ.

મુ. પાલણપુર.

દે પ્રેસ—ભાવનગર.

દાવસે જન્મ નેજા દાવસે સમયમ. નેજા પેનાની નાદેગીની મજાન
 રાવ મદારાન માદેગના વખતમાં વડેદગ મજાના કોરી નીમાવા રા
 અને તેથી સમયમ અખા દિદુલ્લાનમા માગી નામના અને આરે/
 મેગીની દલી મંવત ૧૬૧૧ ની માનમા વડેદગ કોરી અખીવ
 માગેકચંદની સાથે રેમરીઆછોનો મધ મદનો દનો તથા સવત ૧૬૧
 ની સાતમાં પેને એકપાએ પંચનિર્ધા તથા રેમરીઆછોનો મધ મદનો
 દનો સવત ૧૬૨૦ ની સાતમાં પેનાની પૂર્વી દિવાળીએને દાવા
 અમદાવાદમાં નેમજા મુજા અને જ્યા જ્યા જ્યાનુ ધાવ ત્યાં
 હવદયા-રેસાસર-નવદેર સમાજો વિગેરે પમના-જામના અને રેસ
 રેકે કામમાં આમેજાન જામ એનાર નુપ્રસિદ્ધ કોરી મેદનસાત મજ
 આદવા પિત્તાથી વેરે પરશુઆં દનાં તેની મત નેમજાસ તે વખત
 પ્રમંગ સમયમ એક રાજદરવારના લમે જોયે કયે દનો સવત ૧૬૩
 ના આવજુ વદ ૩ જારે ઉજમજા સદિત પેનાના પર રેસાસરની પ્રતિ
 કમીની દલી પાસજુપુર-પાટજુ-વીસનમ-અમદાવાદ-વડેદગ અ
 મુંબઈમાં તેઓની દુકાનો આતની દલી. રાજ્યની સમવમને વડેદ
 અને પાટજુના ધજા ધમાદા તથા સામાજિક ખાતાને પુષ્ટિ આપ
 દના. સવત ૧૬૪૧માં તેમના પૌત્ર મેદનસાતનું મરજુ થયથી ૬
 છી જ્યાથી પાછંતે વખત પાસજુપુરમાજ નેજો ગયા દના.

લી.

માસ્તર પ્રિમચંદ અભેચંદ પટેલ.

વંચાડ.

શ્રી ૬૫મોટુ ઇતરુટુ કુલકોડાને કોડ મનેયોડ ન. સે.

ૐ શ્રી ધીવરાગાય નમઃ ।

આચારાંગ સૂત્ર જ્ઞાપાંતર.

સ્કંધ ૨ જો.

—૦૧૦૩—

અધ્યયન પાંચમું.

અવસ્થાનાદિપર્યવત્તમનેવતુષ્પરમ્ભુત્ત્વ ।

અવસ્થાનાદિપર્યવત્તમનેવતુષ્પરમ્ભુત્ત્વ ।

અવસ્થાનાદિપર્યવત્તમનેવતુષ્પરમ્ભુત્ત્વ ।

અવસ્થાનાદિપર્યવત્તમનેવતુષ્પરમ્ભુત્ત્વ ।

નમઃ શ્રીપરમ્ભુત્ત્વે, મદાધારવિધાયિને ।

મદાધારવિધાયિને, મદાધારવિધાયિને ॥ ૨ ॥

અવસ્થાનાદિપર્યવત્તમનેવતુષ્પરમ્ભુત્ત્વ ।

આચારમેરોગંદિતમ્ય મેશતઃ,

પ્રથમિત્ત મદાધારવિધાયિને, મદાધારવિધાયિને ।

આચારમેરોગંદિતમ્ય મેશતઃ,

પ્રથમિત્ત મદાધારવિધાયિને, મદાધારવિધાયિને ॥ ૩ ॥

આચારાંગ સૂત્રરૂપ મેડુપર્વતની શ્રુતિકા સમાન શ્રુતિકામાં જે થોડો વિષય આવેલ છે, તેને થોડામાં કહું કારણ કે હમેશાં કૃત્ય કરનારો ગુણવાન પુરૂષ આરંભે ઇચ્છિત અર્થમાં બાકી રહેલી કિચ કરવાથીજ સંપૂર્ણ (ની અર્થસિદ્ધિ) ને પામે છે.

નવ બ્રહ્મચર્ય અશ્યન ૩૫ આચાર પ્રથમ શ્રુતરૂં કહ્યો, હવે અમૃતસંકેધ આરંભે છે, તેનો આ પ્રથમ સંબંધ છે.

પૂર્વે આચારના પરિભાજન જતાવતાં કહ્યું કે—

મયદંભવેરમદ્મઞ્ઞો અદ્વારસપવસદ્વસિઞ્ઞો વેઞ્ઞો ।

દયદ્ વ સ વંચચ્છ્લો વદુવદુઅવરો વયમ્મેજ ॥ ૧ ॥

નવ બ્રહ્મચર્યવાળો, અદાર હજાર પહવાળો પંચ : સહિત પદોના અમરપડે ધણો ધણો આ વેડ (નૈનાગ આચારાંગ) થાય છે.

તેમાં પ્રથમ સંકેધમા નવ બ્રહ્મચર્ય અશ્યનને ક અને તેમાં પણ સમસ્ત વિવશિત અર્થ કહ્યો નથી : કહેલો વિષય પણ સંક્ષેપથી કહ્યો છે, એથી ન કહેવાં વિષયનો કહેવા માટે તથા સંક્ષેપમાં કહેલા વિષયને વિસ્તા કહેવા તેના અમૃત (અમૃત) ચાર ચુડાઓ પૂર્વે કાં વિષયનો સંમાહિક અર્થ જતાવે છે, તેથી તે અર્થવ આ બીજો અમૃત સંકેધ છે, એથી આવા સંબંધે આ

આ સંકેપનાં વ્યાખ્યા મેં પાલ્ય છે. જ્યાં સંકેપનાં સુત્ર-
મેટી દ્રવ્ય અથવા નિર્દેશ જનવદા નિર્ગુણિયત્વ દર્શક છે.

દાદ્યોઽગ્રાદણઃ સાવચઃ વાતઃ વચઃ યાગણઃ સંચયઃ માદેઃ ।
જ્યાં માદે ર પદાણિયદુયઃ ઉચ્ચાતચ્ચાઃ નિર્દિદેઃ । તિ. ૨૮૫.

દ્રવ્ય અથ તે પ્રકાર છે. વ્યાખ્યા અને નોંધના નમ વિશેષ
છે. તે નિવાય અનિર્દિષ્ટના દ્રવ્યાન સચિત અચિત મિત્ર
દ્રવ્યતા દુષ્ટ (ગાંધી) કુંડ (ભાલા) વિશેષનાં તે અપ્રત્યાગ ।
તે દેવો અવગાદના અથ તે તે દ્રવ્યનાં નીચકો બા-
અવગાદના કહે તે અવગાદના અથ છે. તે મહે મનુષ્ય દેવમ
મેરૂ ઉડીને બીલ પર્વતોની હંચાઈના ચોરો ભાગ જમીનમ
દયાયેકો છે અને મેરૂ પર્વતનો સેકહુલર લેચન બા-
દયાયેકો છે.

આદેશ અથ.

આદેશ કયાય તે આદેશ છે અને તે વ્યાપારની નિયં
જના છે. અહીં અથ શબ્દ પરિમાલુ વાની છે, તેથી અથ
અનિર્દિષ્ટ પદાર્થોના આદેશ દેવાય તે આદેશ અથ છે. તે
અથ પ્રમાણે-તથા પુરૂષાવદે ચે કૃત્ય કયાય છે અથવા તેમને
કૃત્યમાટે છે.

મુદ્ધાથ.

અધિકમાત્ર છે. અથવા અથ શબ્દ પરિમાલુવાચક છે,
તેમાં અતીતકાલ અનાદિ છે. અનામત (આવનારો) અવિચ્છ
જાગ અનંત છે અથવા અર્પણ-સંપૂર્ણ કાગ છે.

[૪]

કુમાર.

પરિપાટીવડે અથ તે કુમાર છે. આ દ્રવ્યાદિ સ્વ
પ્રકારનું છે, તેમાં દ્રવ્યાથ તે એક અણુથી જે અણુ થતે
અણુથી ત્રણ અણુ વિગેરે છે.

શેવાર.

એક પ્રદેશના અવગાદથી જે પ્રદેશના અવગાદ થી
જે પ્રદેશના અવગાદથી ત્રણ પ્રદેશ અવગાદ વિગેરે છે.

કાલીર.

એક સમયની મિથિતિથી જે સમયની સ્થિતિ મુખી.
સમયની મિથિતિથી ત્રણ સમયની સ્થિતિ મુખી.

બાવાર.

એક ગુણ કાળાગથી જે ગુણ કાળાગ, જે ગુણ કાળાગ
ત્રણ ગુણ કાળાગ વિગેરે છે.

ગણના અર.

મંજ્યા ધર્મ સ્થાન ને, એક સ્થાનથી બીજા દશ
મુઠી તે દશ ગુણુ નંમ એક દમ—ના—દસદર

મુસાવ અર.

સચિત્ત દ્રવ્યના ઉપર જે છે, તે તામ્ર (
 ઉપર સચિત્તના ઉપર મંજ છે.

બાવાચના ત્રણ પ્રકાર.

૧ પ્રધાન અગ્ર, ૨ પ્રબૂત અગ્ર, ૩ ઉપકાર અગ્ર, તેમજ
 ૪ સંધાન અગ્ર સુચિત, અચિત, મિશ્ર એમ ત્રણ પ્રકારે છે. એ
 ચેત પાત્ર એ પગવાળા માર પગવાળા અપદ વિશેષે ત્રા-
 મેદ છે, તેમાં દ્વિપદમાં તીર્થંકર, ત્રિપદમાં સિંહ, અપદમાં
 કદપવૃક્ષ છે. અચિત્તમાં વૈદ્ય વિશેષે, મિશ્રમાં તીર્થંકર
 ...ગાંધીનામીજ અલંકૃત હોય તે. પ્રબૂત અગ્ર ને અપેક્ષા રાખ
 ૧ માર છે. જેમ કે—

“ જ્ઞાયા યોગલ મમયા દુલ્લ વયસા ચ પશ્ચયા વય ।

યોગાડનંતાળંતા ચિરંમરિયા મુદેમર્ણતા ॥૧॥ ”

૧ દુલ્લ, ૨ પુષ્કલો. ૩ ત્રણ કાલના ભયો, ૪ દુષ્કો.
 ૧ પ્રવેશો, ૨ પર્થવો. ૧ સ્તોત્ર (યોગ), ૨ અનંત શુભા, ૩ અનંત
 શુભા, ૪ વિશેષઅધિકા એ અનંતા (અનંત અનંત શુભા.)

આ બધામાં એક પછી એક અગ્ર છે, અને પર્યાય અગ્ર
 ॥ જ્ઞાતો અગ્ર છે. ઉપકાર અગ્ર ને પૂર્વે કહેલા વિસ્તારથી
 અને ન કહેલા જનાવવાથી ઉપકારમાં વર્તે છે, જેમ કે—

૧ દશવંશલિટ સુગમાં જે વિષય કહેવાનો બાકી રહ્યો
 હાય તે સુગમાં કહેવાય—એવી એ સુગ દશવંશલિટમાં છે.

અથવા ઉપકાર અગ્ર ને આ આચાર શ્રુતસ્તંધની
 હાનો વિષય છે અને તેથી ઉપકાર અગ્રનું જ અહીં પ્રયોગન
 કે, અને તે નિયુક્તિકાર કહે છે.

उद्यवारंण ष्ट पयस्य आचारस्मेव उद्यरिमारं तु ।

स्वयस्स य पण्यस्म य जह अग्गाइं तदेपाइं ॥ ૨૮

આપણે અર્હ્યા ઉપકાર અમથી અધિકાર (પ્રયોગ) છે. કારણ કે આ ચૂંટાઓ આચારાંગસૂત્રના ઉપર વર્તે. એટલે આચારાંગના વિષયનેજ વિશેષ ખુલાસાથી કહેવા જ ચૂંટાઓ જોડવાયેલી છે, જેમ કે વૃક્ષને અમ્ર (ટાચ) હોય તથા પહાડને ટાચ (શીખર) હોય છે અને બાકીના અમ્ર નિમેષપાતું વર્ણુ ન તો શિષ્યની મતિ ખીલવવા માટે છે તે તેને હીપે ઉપકાર અમ્ર સુખેથી સમજી શકાય. કહ્યું છે કે-

उद्यारिअस्म सरिमं, षं केणइ ते पकूवए विदिणा ।

जेणउदिगारो ममिउ, पकूविष होइ सुदगेउहं ॥ ૧ ॥

જે કહેવાતુ હોય તેના જેવા પદાર્થો વિધિએ કહેવા જતાવડે અધિકાર છે તેમ. પણ બીજા સરખા પદાર્થો સાંભળ્યાથી કહેવાનો મુખ્ય પદાર્થ પણ સુખેથી અર્હણ કરાય છે.

તેમ દમણ: આ કહેવું જોઈએ. કે આ ચૂંટાઓ (અમાગો) કાલે ગઈ છે? શા માટે? અથવા ક્યાંથી ઉદ તે ત્રણનો ખુલાસો કરે છે.—

मेरेहिउगुगहढा भामहिअं हाउ पागहल्यं य ।

भायाराओ अम्यो आचारंगेमु पविमत्तो ॥ ૨૯ ॥

શ્રુતજ્ઞાનના પારંગામી વૃદ્ધ પુરૂષો જે ચૌદ પૂર્વો તેમણે આ રચી છે, તથા શિષ્યના ઉપર અનુમદ લાવીને એઓ અર્હણથી મમરે.

તથા અપ્રકટ (હુદય) અર્થે ખુલ્લો ગાય માટે આશ્વાસન
મુગમોર્ગે આ બધા વિષયોને વિસ્તારથી ઉદોતે છે. રાંધે છે આ
કરનમોર્ગે જે અધિષ્ઠાત્ર લીધાને, તે વિભાગ પાટીને ઉદોતે.

ચિદ્રાસત્ત ય પંચમય સદ્રમગ્ગસ વિદ્યમિ ઉદોતે ।

મણિઓ પિંડો મિત્ત્રા યન્થ પાડમ્મદોં રંચ ॥ ૨૮૮ ॥

પંચમગ્ગસ્ટ વડુએ જમિયા વણિજ્ઞર્ સમારોણ ।

ઉદમ્મસ્ટ ય પંચમય મામજ્ઞાયં વિગાજાદિ ॥ ૨૮૯ ॥

અધ્યયનના નવે આપ્યનામાથી બીજી દોઢ વિજય
અધ્યયન છે, તેના પાંચમા ઉદોતે આ સૂત્ર છે, સળ્યામગ્ગર્થ
પરિણાય નિરામગ્ગર્થો પરિચ્ચય. તેમાં આમ રજાથી હજુવું,
હજુવવું, હજુતાને અનુભોદવું એ ત્રણ કોટી લીધી છે. ગંધ
રજા લેવાથી બીજી ત્રણ લીધી છે આ ઉપે અનિશુદ્ધ કોટી
છે તે નીચે પ્રમાણે છે.

હણે, હણાવે, હણતાને અનુભોદે, રાંધે, રંધાવે રંધનાને
અનુભોદે તે ૭ છે. તથા તે અધ્યયનમાં આ સૂત્ર છે.

“અદિસ્તમાણો વયવિષ્ણ” આ સૂત્રથી ત્રણ વિશેષ
કોટી લીધી છે. ખરીદ કરે, ખરીદ કરાવે, અને ખરીદ
કરનારને અનુભોદે તે ત્રણ છે.

તથા આઠમા વિમોહ (વિમોહ) અધ્યયનના બીજી ઉદો
માં આ સૂત્ર છે—

મિક્કસ પરમ્મેજ્ઞા ચિદ્દુજ્ઞ યા નિસોપજ્ઞ યા સુવદ્દિજ્ઞ
સુસાજોંસિ યા” જરયાદિ થી હજુને “મઠિયા ચિદ્દરિજ્ઞ

મિત્રલું ગાદાજનો ઉચ્ચનકમિતુ ચપસાઅદમાડવંતો મમળા
 તુરમદુષ અમળં આ વાળં વા નાદમં વા નાદમં વા વાળાં
 મૂવાઈ જોવાઈ જતારૂં સમાચ્ચ મમુરિસ્મ જીવં વામિચં
 રત્નાદિ.

આ ગધાને આશ્રમીને ૧૧ પિંટૈયજાએ કચી છે, તથા
 તેજ ગીત અધ્યયનમાં પાંચમા ઉદેશમાં આ સૂચ છે.

“તે સર્વે પરિભારે જીવલે પાવપુંછર્તે કમરે જ કદાસર્તે
 રતિ. તેમા ૫૨૩ કાળગ પાદપુંછર્તે લેવાથી ૫૨૩ એવા
 લીધી, પાતરા લેવાથી પાત્રૈયજા લીધી છે, અવમદ સગમ
 અવમદ (૬૬ વિગરંને પાચ મકારને) છે તે લીધી કદાગ
 લેવાથી ગમ્યા લીધી. તેજ પ્રમાણે ‘પાચમુ’ અધ્યયન ગ્રાંથને
 નામનું છે, તેના આશ્રા ઉદેશમાં આ સૂચ છે.

જામાગુમામે ગુરુસમાજસ્ત ગુજ્ઞાવ ગુજ્ઞગિર્કમે રુધારા

આ સૂચથી ‘રુધારા’ સમિતિ સંપ્રેપથી વર્તુલી. તે
 મુલા અધ્યયન ન્યુ છે. તથા ૭૩૩ અધ્યયન. પાંચમા ઉદે
 શમાં આ સૂચ છે

જાદવજદ ગિરવદ કિરુદ ચમત્કામી

આથી કાવ્ય જન અધ્યયન ન્યુ છે તેમ જુ જાણ. ૧૧૨૮૬

નમિત્તનાત્રિ નાત્રિ નિજમુદાઈ મદાવરિજામી ।

નમ્મગિજા માત્ર નિજમુદા ડ મૂવ વિમુખી ॥ ૨૧.૦

જાવાચવજગો ગુજ વજ્જમાજસ્ત નદવજમુખો ।

જાવાચ્ચામવિજા જીમદમા પાદુદવંતેવા ॥ ૨૧.૧ ॥

તથા મહાપરિણા નામનું સ્વાગત પ્રયત્નમાં આજ
ઉદ્દેશ હતા. નેમાંથી કેટલેક નેચારો આવ લીધા છે. તમે
સર પરિણામાંથી બાવના અધિભર લીધા છે, તથા પુણ
અધ્યયનના બીજા રાયા ઉદ્દેશમાંથી વિનુષિ અધ્યયન
લીધું છે. ॥ ૬ ॥

તથા આગાર પ્રકરણ તે નિરીક્ષ્ય નુત્ર છે અને તે પ્રત્યક્ષ
અધ્યાન પૂર્વગી ત્રીજી વસ્તુ છે નેમાં ૨૦ સું પાત્રુદ આગાર
નામનું છે નેમાંથી લીધેલ છે. (આ પાત્રની મુદ્રા જુદી પાડી છે.)

પ્રદક્ષિણાનાં નવ અધ્યયનોમાં આગાર અમ (મુલિ
દાઓ) રચેલ છે. એમાં નિયુક્તન (સ્વપા) ના અધિકારમં
જ તે શસ્ત્રપરિણા અધ્યયનમીજ ને આગાર અમ (મુલિ)
ની છે. તે બતાવે છે.

અવ્યાંગદો ડ મણિઓ સમ્યપરિણાય રૂંદનિવર્ણનો ।
મો પુણ વિમલમાણો તદા તદા દોઝ નાયવ્યો ॥૨૧૨॥

અવ્યક્ત હંદ નિરૂપેા હતો ને બતાવ્યો છે. એટલે
પ્રાણીઓને પીણ રૂપ જે હંદ છે. તેનો નિરૂપ (પરિત્યાગ)
છે, અર્થાત્ સંયમ છે, તે શસ્ત્રપરિણા અધ્યયનમાં સુખ રીતે
કહ્યો હતો, તેથી તે સંયમને જ જુદા જુદા ભાગ પાડીને
આડે અધ્યયનમાં અનેક પ્રકારે વર્ણવ્યા છે, એમ જાણવું.

પ્ર૦ આ સંયમ સહોપમી કહેલો છે, તે કેવી રીતે
નિસ્તારથી કહેવાય છે ? તે કહે છે.

વગવિદો પુનઃ સંત્રમુક્તિ અઙ્ગતય વાદિરો ય દુહા ।
મળવયળકાય તિવિદો ચઙ્ગિદો વાઙ્ગામો ડ ॥૨૧૧॥

અવિરતિનો ત્યાગ રૂપ એક પ્રકારનો સંયમ ॥ અને તે
આધ્યાત્મિક (અકર્મનર) અને બાહ્ય એમ બે ભેદ થાય છે
અને મન વચન કાયાના યોગના ભેદથી ત્રણ પ્રકારનો છે
તથા ચાર મદામનના ભેદથી ચાર પ્રકારનો છે.

૧૧૧ વ મહશ્વચાઈ તુ વંચતા રામોમળે છઠ્ઠા ।
સીર્ષગમ્હઙ્ગાણિ ચ આચારસ્તળચીમામા ॥ ૨૧૫ ॥

પાંચ મદામનના ભેદથી પાંચ પ્રકારનો અને રાત્રિભો
જન પિરમાજ મેળવતા છ પ્રકારે છે, એ પ્રમાણે અનેક પ્રકાર
વાળી ભેદ પાડેલા ૧૮ દશરૂ રીલાંગના ભેદ મુખી પરિમાજ
વાળો સંયમ થાય છે.

મન પજુ આ નયમ કંચો છે ૧ ઉઠ તે પ્રવચનમાં પાંચ
મદામનના ભેદ નરીકે વર્ણવાય છે તે કહે છે.

મારિચિનઈ વિમદઈ વિત્રાઈ વંચ સુદનઈ રોર ।
વળગ કારભેજી મહશ્વચા વંચ વચ્ચતા ॥ ૨૧૬ ॥

પાંચ મદામનરૂપે વ્યવસ્થાપેલાં હોય, તે મુખેથી
કહેવાય અને ક્રિપ્યન મુખેથીજ સમજાય, એ કારણથીજ
પાંચ મદામન બનાવે છે, અને એ પાંચ મદામનો અરુપ
સિદ્ધ (સંપૂર્ણ) હોય તોજ કુરંગા (ગિદિ આપનાર,
થાય છે, તેથી તેની વશમાં ચલ કરવો. તે કહે છે.

તેમિ જ જગત્પટ્ટા જ માયણા પંચ પંચ કવિયે .
જા જગત્પટ્ટા, પંચોત્તરિયારો દોરે ॥ ૬૬, ૬૭ ॥

તે મહામંત્રાની દરેકની પાંચ પાંચ વૃત્તિ સુમાન લાવ
નાંકો છે. તે બધી આ બીજા અધ્યયન સંક્રમણ. કહેવાય છે,
કેવળી આ અધ્યયનના અધ્યયનમાં અધ્યયનના સ્થાન છે.

હવે સુદાંતોનું અધ્યયન । પોતાનું । પરિમાણ કહે છે ॥

જાયોગદપદિમાઓ પદમા સત્તિપણા ચિદઅનૂજા ।

માયણા વિમુક્તિ આચારપણા તિત્તિ જ અ પંચ ॥ ૬૮, ૭૦ ॥

પિંડેપણા અધ્યયનથી આરંભીને અવગત પ્રતિમા અધ્યયન
સુધીમાં સાત અધ્યયનોની પાંદડી ચૂકા છે, સાત સાતની
દોરેક એ બીજા ચૂકા છે, બાવના નામની ત્રીજી છે, અને વિમુ-
ક્તિ નામની ચોથી ચૂકા છે. આચાર પ્રકરણ નિશીથ છે, તે
પાંચમી ચૂકા છે. તે સુદાંતો નામ વિગેરે નિર્દોષ છે પ્રકારના
છે. નામ સ્થાપના સુગમ છે. દ્રવ્ય સુદા વ્યતિરિક્તમાં—સચ્ચિ-
નમાં કુકલની. અગ્નિમાં સુકુટના સુદાની મળિ છે. મિત્રમાં
મયૂરની છે, ક્રોધ સુદામાં લોક નિષ્કુટ રૂપ છે, કાલ સુદામાં
અધિક માત્રના સ્વભાવવાળી. અને બાવ સુદામાં આજ સુદા
છે. કારણ કે તે કાયોપદ્યમિક (યુતજ્ઞાન) માં વર્તે છે.
આ સાત અધ્યયન રૂપ છે, તેમાં પ્રથમ અધ્યયન પિંડ
કેવળ છે. તેના ચાર અનુયોગદ્વાર છે. નામનિષ્પત્તિ નિર્દો-
ષમાં પિંડ કેવળ અધ્યયન છે, તેના નિર્દોષદ્વારે સર્વે પિંડ

નિર્ચુકિતઓ અર્થ કહેવી, હવે સૂચનુચમમાં અરુણકિ
વિગેરે ગુણ સુકેત સૂચ ઉચ્ચારણુ જોમળિ, તે કહે છે.

ને મિષ્ણુ વા મિષ્ણુની વા માહાયાકુલ વિદ્યાવા
દિવાપ અણુપવિદે મમાને મે અં પૂજ જાણિજ્ઞા-અમરં
પાળ વા મ્માર્મ વા સાર્મ વા પાળેદિ વા પળમેદિ વા ચોપ
વા દગ્નિપદિ વા સંમલે દુમ્મિમ્મ વા મ્માર્મદ્વણ વા ઓમિ
રવમા વા પરિયાસિયે વા તદ્વળગારં અમલે વા પાળ
માર્મ વા મ્માર્મે વા વગ્દન્યેમિ વા વગ્દાયેસિ વા અકાર
અણેસણિગ્ગણિ મગ્ગમાણે જ્ઞામેડવિ મેતે ને વદિગ્ગાદિજ
સે ય આદ્ય પરિગાદે મિયા મેને આવાય વગ્ગમવક્કમિ
વગ્ગેતમવક્કમિત્તા અદે આરામ્મિ વા અદે ઉચ્ચમ્મયમિ
અર્ણદે અર્ણપાળે અર્ણપીણ અર્ણહરિણ અર્ણાસે અણુ
અણુસિગવળગદ્વમદ્વિયમકદ્વમ્મનાળવ વિગિનિય ૨ ઉમ
મે વિસોદિય ૨ તઓ મંજ્ઞયામેય મુગ્ગિજ્ઞ વા પોરજ્ઞ વા,
જ ને મંચારજ્ઞા મુત્તપ વા વાયપ વા સે તમાયાય વગ્ગતમ
ક્કમિજ્ઞા, અદે જ્ઞામધેદિહિમિ વા અદ્વિરામિસિ વા કિદ્દ
સિમિ વા તુસગમિસિ વા ગોમવરામિમિ વા અત્તવર્મમિ
તદ્વળગારંમિ :ધેદિમ્મસિ વદિસેદિય વદિલેદિય વમમિ
વમમિય તઓ મંજ્ઞયામેય પરિદુષિજ્ઞા ॥ ૧૭૦ ૨ ॥

(એ ગ્રન્થ મગધ દેશમાં પહેલી વિલકિતના નિર્દેશમાં વ
રાય છે. તેથી) જે કોઈ જિજ્ઞાસી નિર્વાહ કરનાર લાવણિ
મૂળ ઉત્તરગુણ પારનારે વિવિધ અભિપ્રાય (તપવિશેષ
કરનારે ઉત્તમ માધુ દેવ અથવા સાધી હોય, તે લાવણિ

સાધવી અશાના વેદનીય વિગેરેના અસ્તિત્વની અવગતિ કરે છે, તે બતાવે છે.

નંબર ૧ યંત્રાયજ્ઞે ૨ રુચિયદ્રાવ ય ૩ મંદનદ્રાવ ૪ ।

તદ પાણ્યતિયાણ ૫ છટ્ટં પુણ ધમ્મચિનાપ । ૧ ।

૧ અશાના વેદનીય કર્મ દર કરવા. ૨ ગ્રંથ દર કરવાની વેચાવચ્ચ કરવા ૩ કર્મના સમિતિ પાળવા માટે ૪ સંયમ પાળવા માટે ૫ હવિત ધારણ કરવા ૬ અન્ન દર્શન કરવા માટે આહાર લેવાય છે, ઉપર અન્નરૂપ અન્નના માથી કોઈ પણ કારણે આહારનો અર્થ બદલે નહીં થઈ જાય, પ્રશ્ન શામાટે ? ઉત્તર - પિંડવાય નિરુદ્ધિ નિમિત્ત (નો લાભ તેની પ્રતિજ્ઞા તે) અહીં મને સ્મરણ તેજ પ્રાણીને અશન વિગેરે બાણે. કેવી રીતે ? તે કહે છે. પ્રશ્ન તે ' ર સ્મર ' (વાત્સી પાત્તીવાળા સંધેશ અન્નરૂપ અન્ન વિગેરે બીણા હવ ઉત્પન્ન થાય છે તે) ઉપર તેજ સ્મરણ તેજ ગોચરી ન લેવી, તેજ પ્રમાણે પન્ન (હવ આરોગ્ય ન લેવી, તથા ઘડના દાણા વિગેરે અન્નરૂપ હવ, કનિ તેજ બુબ્બારા વિગેરે અંકુરવાણું લીકું હવ હવ તેજ સ્મર મિશ્ર ધર્મ ગયું હોય. તથા કાચા પન્નરૂપ અન્નરૂપ હવ અથવા સચિત રજથી પન્નરૂપ અન્નરૂપ હવ પાત્તી ખાદ્ય કે સ્વાદ્ય હવ તેજ પ્રશ્નરૂપ અન્નરૂપ દેનારના હાથમાં હોય કે ગુરુરૂપ અન્નરૂપ હોય. તે સ્મર અથવા આધાકર્મ વિગેરે તેજ પ્રશ્નરૂપ (દા.વિ.)

છે, માટે રાગદ્વેષથી મહિત બની સુકામનિર્જ્વાની થી
રાખી ગોચરી કરવું '.

અને જે આહાર વિગેરે ખાવામાં કે પીવામાં વા
ંદાય તે ન ખવાય. અથવા અશુદ્ધ પ્રયત્ન કરવું અશ
ંદાય તે પરહરવું સ્તમ્ભ. તેથી તે બિંદુ તેવા વધેલ
અશુદ્ધ આહારને સંપર્કે એકાંતમાં જાય, એકાંતમાં જા
ને આહારને પરહવે. દવે જ્યાં પરહવે. તે બતાવે છે. (અ
ને અર્થ પડી છે, વા ના અર્થ અથવા છે) (જ્ઞામેતિ) બધે
સ્થાન, (દંડના નિબાઝાની રજ્યા) અથવા અસ્થિ અરિ
કાળિયાના હમણામાં કાટ. (સોહાનો કાટ)ના હમણામાં, અર
નુવના હમણામાં સૂકા બગવાં. કે તેવા કોઈપણ હમણામાં પ
મળાવેલ કાંચુ જન્વાના મળે ન્યા ચારંવાર આંખે જો
રમેદરણ વિગેરેથી પુણપુંજન પરહવે. પ્રત્યુપેક્ષણ અ
પ્રમાર્જનને આશ્રયી ભાંગા થાય છે.

(૧) અપ્રત્યુપેક્ષિત અપ્રમાર્જિત, (૨) અપ્રત્યુપેક્ષિ
પ્રમાર્જિત (૩) પ્રત્યુપેક્ષિત અપ્રમાર્જિત તેમાં પણ દેખ
વિના પ્રમાર્જન કરતો એક સ્થાનથી બીજા સ્થાને જતાં ત્ર
જીવને વિરુદ્ધ છે. અને દેખીને પૂંજ્યા વિના આવતા પૃથ
ક્કય વિગેરેને વિરુદ્ધ છે, બાકીના ચાર ભાંગા ની
મુજબ છે.

(૪) અરાગ રીતે દેખેલું અને પુંજેલું (૫) અરાગ રી
દેખેલું બરાબર પુંજેલું (૬) સારી રીતે દેખેલું અરાગ રી

પુંજેકું (૭) સારી રીતે દેખેકું, સારીરીતે પુંજેકું. તેમાં
આ સાતમા ભાગમાં બતાવેલી રીતિએ સ્થાંડિત બેઠાને ઉત્તમ
કાણુ ઉપયોગ સારીને જ શુદ્ધ અશુદ્ધ પુંજના ભાગો પરિક-
ર્યાને ત્યજે (૫૨૩વે)

હવે ઔષધિની વધિ કહે છે.

મેં મિઠાણુ યા મિઠાણુની યા ગાદાકડાં જાણ પચિટ્ટે
સમાળે મેં જાણો પુજ આંસહોઓ જાણિજા-કમિણાઓ મા-
મિયાઓ અચિદલકડાઓ અતિચિદલકડાઓ અવુચિદ-
લકડાઓ તરુણિયં યા છિવાડિં અજમિકંતમજિયં પેહાવ
ફાનુયં અજસનિજંતિ મજમાળે લાભે સંતે નો પડિગ્ગા-
હિજા ॥ મેં મિઠાણુ યા જાણ પચિટ્ટે સમાળે મેં જાણો
પુજ આંસહોઓ જાણિજા-અકમિણાઓ અમાસિયાઓ વિ-
દલકડાઓ નિરિચિદલકડાઓ વુચિદલકડાઓ તરુણિયં યા
છિવાડિં અમિકંતં મજિયં પેહાવ ફાનુયં અજસનિજંતિ
મજમાળે લાભે સંતે પડિગ્ગાહિજા ॥ (મુ. ૨)

તે ભાવભિમુ ગૃહસ્થના ઘરમાં ગયેકો હોય, ત્યાં શાલી
ગ્રીષ્મ વિગેરે ઔષધિ હોય તેને આ પ્રમાણે બહે કે આ બધી
હજાયેલી નથી (સચિત્ત છે) આમાં પણ ચાલંની છે, તેમાં
અશુદ્ધતા તે અશુદ્ધ ઉપદ્રવ (અશુદ્ધ હજાયેલી નથી,)
આશુદ્ધતા તે સચિત્ત છે. તેમાં શુદ્ધતા આ પદવડે ગાર લા-
ગામાંના પહેલા ત્રણ લેવા, એટલે ૬૦૧૪૬ તથા લાવથી લાને
સારે અચિત્ત ચયેલી હોય તે ચાયે લાવે લેવે કહે. આ
જોના ત્રણ લાંગાવાની ન કહે.

અથવા વિગેરે દોષવાળું નહોતું; અને પ્રાચુક હોય
ખાત્રી માથે તે લાલ થતાં જરૂર હોય તે સાધુ અડધ

હવે શુદ્ધચના ઘરમાં પેસવાની વિધિ કહે છે.

સે મિકલુ વા મિકલુળી વા ગાદાવરકુલે જાવ
મિત્રકામે માં અગ્રઉત્થિપ્પણ વા ગારત્થિપ્પણ વા પરિહા
વા અપરિહારિપ્પણ સદ્ધિ ગાદાવરકુલે - પિઠવાપર્ષ
પર્થિસિદ્ધ વા નિકલ્લમિદ્ધ વા ॥ સે મિકલુ વાં વદ્ધિ
ગારમૂર્મિ વા વિદારમૂર્મિ વા નિકલ્લમમાળે વા પરિ
તા માં અગ્રઉત્થિપ્પણ વા ગારત્થિપ્પણ વા પરિહારિપ્
અપરિહારિપ્પણ સદ્ધિ વદ્ધિયા વિયારમૂર્મિ વા વિદાર
તા નિકલ્લમિદ્ધ વા પર્થિસિદ્ધ વા ॥ સે મિકલુ વાં ગા
તમે દૂત્તમાળે માં અગ્રઉત્થિપ્પણ વા જાવ ગામાગુળા
ચિહ્ના ॥ (નં. ૪)

તે સાધુએ શુદ્ધચના ઘરમાં પ્રવેશ કરવો હોય તે
પણ માણસો આધે ન જવું, અથવા પૂર્વે તે પેઠા હોય
તેની સાથે ન નીકળવું. તેમનાં નામ જતાવે છે. (૧)
લીંચિક તે લાડ કપડાં રાખનારા બાવા વિગેરે. શુદ્ધચના
ના પિંડ ઉપર જીવનારા પ્રાદાન્ય વિગેરે. તેમની સાથે
નીચતા દોષો થાય છે, જે પાછળ ચાલે તે તેઓની
ઝંઘા પ્રત્યક્ષનો ડર્મ જાંઘ લાગે-જીવરસા ન થાય, તથા
મુનની નિંદા થાય, તથા તેઓની જાતિમાં અડુંકાર ॥
આવા સાધુઓ પણ અમારી પાછળ ચાલે છે । તે

સાધુ આગળ ચાલે તો તેઓને કંપ ઉત્પન્ન થાય, અથ-
 વા અસુરજ સ્વભાવી હોય તો તેને દેવ થાય, અને વસ્તુ
 આપે તો ખરાણ વખતમાં પૂરો આહાર ન મળતાં
 વર્ષાદિ ન થઈ શકે. તેજ પ્રમાણે પરિહરણ ને પરિહાર
 પરિહાર સહિત ચાલે, તે ' પારિહારિક ' એટલે પિંડદોષ
 થી ઉત્તુકતવિહારી । ઉત્તમ) સાધુ છે, તેવા ઉત્તમ ગુણ-
 સાધુએ પાસંત્યા, અવસન્ન કુશીલ, સંસન્ન, યથાઈક
 રાંચ પ્રકારના કુસાધુ સાથે ગોચરી ન જવું, તેમની
 તાં અનેપણીય ગોચરી આવે, અમ્મહણ દોષ લાગે, એ-
 પાસંત્યો ' અનેપણીય ' છે, તેવું સાધુ પણ છે, તે
 વૃત્તિની પ્રશંસાનો દોષ લાગે, અને એ નહીં તો અમ્મ-
 વિગેરે દોષો થાય, તેવું લાણીને ગોચરી
 માટે ગૃહસ્થના ઘરમાં તેવા સાથે પંચ નહીં, તેમ નીકળે
 હો, તેવીજ રીતે તેમની સાથે બીજે પણ જવાનો નિયે-
 છે. એટલે સાધુને રથંડિલ (વિચાર) ભૂમિએ જવું
 અથવા વિહાર (ભણવા) ના સ્થળે જવું હોય, તો
 તીર્થિ વિગેરે સાથે દોષોનો સંભવ હોવાથી ન જવું, તે
 રથંડિલ સાથે જતાં પ્રાસુક જલ સ્વચ્છ હોય, અસ્વચ્છ
 ધણું કે થોડું હોય, તો તેનાથી જગ્યા સ્વચ્છ કરતાં ઉપદ્રાત-
 ભવ થાય, અથવા જોડે ભણવા જતાં સિદ્ધાંતના આલોવા
 તે પતિત સાધુને તેવું ન રૂચવાથી વિકથા કરી વિઘ્ન
 ને લય છે અથવા એક (નવા શિષ્ય) આદિને અસહિ-
 શુષ્કી ઠલેશનો સંભવ થાય છે, માટે તેવા સાથે સાધુએ

તેના સ્થાનમાં જવું-આવવું નહિ, તેજ પ્રમાણે તે (એક ગામથી બીજા ગામ જતા કે નગરથી બીજા નગર સ્થળે જતાં ઉપર જતાવેલ અન્ય તીર્થોએ વિગેરે સારી નો સંભવ હોવાથી જવું નહિ-ઘરજુદે માનુસ્યંકિત (દોડવાથી રોમ થતા આત્મવિરાધના થાય, અને માનુસ્ય ક્રત્ત્વા જતાં પ્રામુક, અપ્રામુક પ્રદલ્લ વિગેરેમાં ઉપપાત અને સમવિરાધનાનો સંભવ છે, એજ પ્રમાણે લોજન (જોર કરતાં પણ દોષોનો સંભવ નમજવો, સેહાદિ વિષ (શિષ્યને કુમારો દોરવવા . વિગેરેનો દોષ પણ થાય તેમના દાનનો નિષેધ કરે છે

એ મિકળ્લુ વા મિકળ્લુની વાંઠ જાજ વચિદ્રે સમા અગ્નિચક્ષુષ્મ વા તાર્ણિચક્ષુષ્મ વા તરિકારિકાં વાં હારિચક્ષુ અમળં વા વાળં વા માદમં વા ભાદમં વા દિ અણુવાજ્ઞા વા ॥ (૧૦૨)

તે સાધુ ગૃહસ્થીના ધરમાં પેટેલ હોય, અથવા તે ઉપાધ્યયમાં રહેલ હોય. તો તે માનુષો અન્યતીર્થોએ વિ દોષનો સંભવ હોવાથી આહાર પાળી વિગેરે પોતે નહિ, તેમ ગૃહસ્થ પાસે પોતે અપાવવું નહિ, જો કે દેખે તો લોકો એવું માને કે આ સાધુ આવા અન્યદર્શી ની પણ દારિદ્ર્યતા (સરમ) રાખનારા છે. વળી તેમને આપવાથી અસયમમાં પ્રવર્તન વિગેરેના દોષો થાય છે.

પિ કના અધિકારથીજ ‘ અનેષાલીય ’ દોષ સંભવે એવું કરવા કહે છે.

મે ભિક્ષુ શાઁ જાય મમાણે અમણં શા ઇ અમ્મિયદિ-
 ણણ ણમં સાહમ્મિયં મમુદ્દિસ્સ ણાણાં મૂયાં જીવાં મન્તા-
 મમાગ્ગમ્મ મમુદ્દિસ્સ કાંયં પામિદ્ધં અદ્ધિદ્ધં અણિમદ્ધં
 અભિદ્ધં આદ્ધં પેણ, મં મહપ્પગારં અમણં શા ઇ પુર્મિમંત-
 વદ્ધં શા અપુર્મિમંતવદ્ધં શા વદ્ધિયા મોદ્ધ શા અનોદ્ધં
 શા અમદ્ધિયં શા અણતદ્ધિયં શા પરિભુતં શા અપરિભુતં શા
 આમેચિયં શા અણામેચિયં શા અપાગુરં જાય મો પડિગ્ગા-
 હિત્તા, ણયં વત્થે સાહમ્મિયા ણમ સાહમ્મિણિ વત્થે સાહ-
 મ્મિણાંમો મમુદ્દિસ્સ વત્તાગિ આગ્ગાવગા આણિયવ્વા ॥
 સૂ ૬)

તે સાધુ ગૃહસ્થને યંર જોયરી ગમેલો હાય તે નીચે બા-
 તાવેલા દોષોવાળું અશુભ વિગેરે નહે. 'અમંપડિયાણ' તિ-
 જેની પાસે સ્વ (દ્રવ્ય) નથી તે અસ્વ (નિર્મલ) છે, એવા
 નિર્મલને દોષ ભરક ગૃહસ્થ જોઈને વિચારે કે આ નિર્મલ
 માટે તેને માટે સચિત્ત અનાજ વિગેરે આરંભ સમારંભ
 કરીને વહોરાવીશ, સંરંભ, સમારંભ ને આરંભનું સ્વરૂપ આ
 પ્રમાણે છે.

સંકલ્પો સંરંભો પરિચાયકો ભવે સમારંભોઃ
 આરંભો ઉદયો મુદ્ધ નયાણંતુ મચ્ચેમિ ॥ ૨ ॥

સંકલ્પ કરવો તે સંરંભ છે, પરિચાય કરનારો સમારંભ
 અને ઉપદ્રવ કરીને કરાય તે બધા શુદ્ધ નયોમાં આરંભ
 છે, આ પ્રમાણે સમારંભ વિગેરેને આચરીને આધાકર્મ

તે સાધુ બોજન વિગેરે આવા પ્રકારનું બાજે કે-જ
 અમલુ ગ્રાહ્ય અતિથિ કૃપાત્મકત્વમકને માટે ઉદ્દેશીને જ
 લેવું છે, અને કોઈ મુદ્દસ્થ રસોઇ જેવાર યથા પછી આપે
 તેવું બોજન તેજ પુરૂષ ત્યાંજ ઉભો રહીને પોતાના કમળમાં રાં
 હું, ખાધાવિનાનું, વાપર્યાવિનાનું, અપ્રામુક, અને અત્યંત આપ
 હોય તો ન્યઃ ગયેલા દીન સાધુએ તેવું અનુચિત પછી તે ન લે
 તે " જ્ઞાતિયા મિત્ર " મુત્યી ઉચ્ચત્ત્વે કહે છે, (મ
 ૩. ૬ પૂર્વેની અપેક્ષાએ ' પત્તુ ' ના અર્થમાં છે, પુનઃ
 વિગેરેના અર્થમાં છે.) પત્તુ ને બિલુ એમ બાજે કે તે લે
 જન ધીજી માટે કરેલું છે, બહાર આવેલું છે, તેજે પોતા
 કરેલું છે, તેજે ખાધું છે, વાપર્યું છે, પ્રામુક છે, અત્યંત આપ
 આધુ બાજીને મળે તો તે બોજન સાધુએ લેવું, તેનો બાવલ
 આ છે. કે અવિશેષ કોટીવાળુ બોજન જંમ લેખ કર્યું હોય
 તે ન કડપે, પણ વિશેષ કોટીવાળુ પુરુષાન્તર કરેલું હોય
 અને તેજે પોતાનું કરેલું હોય તો તે સાધુને લેવું કડપે
 વિશેષ કોટીનો અધિકાર કહે છે

મેં મિત્રનું વા મિત્રમુખી વા ગાદાપદકુલે વિદ્યાવા
 દિવાપ પવિત્રિકામે મેં પ્રાદું પુણ કુલ્યાં પ્રાણિજ્ઞા—દમે
 મત્તુ કુલંસુ નિદ્રાપિદે દિજ્ઞા અગ્નિદે દિજ્ઞા નિયપ મા
 દિજ્ઞા નિયપ અવદ્વિદ્યાપ દિજ્ઞા. નદ્યપગારાં કુલ્યાં નિ
 કયાં નિડકમાજાં મો મતાપ વા પાજાપ વા પવિત્રિકા
 નિત્યમિજ્ઞ વા ॥ તથા મત્તુ તસ્મ મિત્રમુખમ મિત્રમુખીય વ

સામગ્ગિયં જં સચ્ચદ્વેદિં સમિત્તમહિત્ત સયા જગ (મૂ. ૧
તિથેમિ ॥ પિણ્ડેણાધ્યયન આચોદેશકઃ ॥ ૧—૧—૧ ॥

તે ભિક્ષુક ગૃહસ્થીના ધરમા જ્વાની ઈન્છાવાળો આવે
કુળો બલે કે. આ કુળોમા નિત્ય પિંડ (પોષ) અપાય છે,
તથા અગ્નિપિંડ કમોહનો ભાત વિગેરે પ્રથમથી ભિક્ષામાટે
સ્થાપીને અપાય છે, તે અગ્નિપિંડ નિત્ય ભાગ અર્ધપોષ અ-
પાય છે, તથા પોષનો એમો ભાગ અપાય છે, તેવાં નિત્ય દાન-
પુકંત ફલ, નિત્ય દાનદેવાથી સ્વપક્ષ તથા પરપક્ષના સાધુઓ
નય છે, તેનો ભાવાર્થ આ છે કે, સ્વપક્ષ તે સંયત, પરપક્ષ
ભીના ભિક્ષુકો તે બધા ભિક્ષામાટે જતા હોય. અને તે દાન
નારા એમ સમજે કે ઘણા ભિક્ષુકોને આપીએ, એથી ઘણા આ-
રંભ કરી તેઓ છએ કાયનો આરંભ કરે, અને થોડું રાધે તો
બધાને આંતરાય થાય માટે વધારે રાધે એવા સ્થાનમા ઉત્તમ
સાધુ ગે.વરી માટે કે પાણી માટે ત્યાં ન જાય, હવે બધાનો
ઉપસંહાર કરે છે.

પ્રથમથી છેવટખુધી તે ભિક્ષુને સમજાવે કે ઉદ્ગમ, ઉત્પા-
દન શકલ એવણા સંયોજના (પ્રમાણથી વધારે) અંગારા ધુમ
કારણોવડે સમજીને સુપરિશુદ્ધ પિંડ સાધુઓએ લેવો, તેજ
તાનાચાર સમગ્રતા દર્શન ચારિત્ર તપ અને વીર્યાચાર સંપ-
ન્નતા છે, અથવા આ સૂત્રવડે સમગ્રતા દેખાડે છે, કે જે ચારસ
વિરસ વિગેરે આહાર મજે છે, તેનાથી અથવા રૂપ રસ ગંધ
સ્પર્શવડે સાધુ સમિત છે, અર્થાત્ સમભાવ રાખનાર સંયત
છે, અથવા પાંચ સમિતિથી સમિત છે, શુભ અશુભમાં રાગદ્રેષ

સદિન છે, આવેા સાધુ દિન સાધવાથી સદિન છે, અથવા સદિ
 દર્શન સાદિન સદિન છે, આવેા સુવમ યુદ્ધ સાધુ વનના કદ
 (સંયમ પામે) આ પ્રમાણે સુધર્માસ્વામી જંતુદાર્મીને
 કહે છે કે મેં ભગવાન પાસે સંજ્ઞાનુ તે વખતે કહ્યું : પોતે
 ગતિકરપનાથી કહ્યું નથી. જાકી બધું પૂર્વમાદક બાળુડું.

પિડેપણા બાંધ્યનનો પદેલો ઉંચો સમાપ્ત થયેા

બીજો ઉદ્દેશો.

પહેલો કહીને હવે બીજો ઉદ્દેશો કહે છે, તેનો આ પ્રમાણે
 સંબંધ છે. કે પ્રથમ ઉદ્દેશામા પિડનુ સ્વરૂપ બનાવ્યું, મેં
 અહીં પણ તે સંબંધી વિશુદ્ધકોદિને આપ્યો કહે છે.

સે મિચ્છુ વા મિચ્છુણી વા માહાવકાકૂર્ણ વિજ્ઞાપ
 દિવાળ અણુવચિટ્ટું સમાણે મેં મેં પુલ જાણિજ્ઞા--અમળી
 ૪ અટ્ટમિપોમહિણમ્ વા અટ્ટમામિણમ્ વા મામિણમ્ વા
 માસિણમ્ વા તેમામિણમ્ વા વાટમ્મામિણમ્ વા વંચમામિ
 ણમ્ વા તમ્મામિણમ્ વા ઉડ્ડમ્ વા ઉડ્ડમેધીમ્ વા ઉડ્ડર્મ
) પદેમ્ વા વદયે સમજમાદજાતિદિક્કિચણવળોમળે તમા
 ઉપવાઓ વગિણમિજ્જમાણે વેદાણ કોદિ ઉવમાદિ વગિણ
 સમાણે વેદાણ તિદિ ઉવમાદિ વગિણમિજ્જમાણે વેદાણ મુંમે

મુદાઓ વા કાઢોયાડાં વા સંનિહિસંનિચયાઓ વા પરિગ-
મિજ્ઞમાણે પેદાણ તદ્દપ્પગારં અમણં વા ૪ અપુરિમંતરકદં
જાણ અણામેધિયં અપામુયં જાણ નાં પહિગ્ગાદિજ્ઞા ॥ અત
પુણ ણયં જાણિજ્ઞા પુરિમંતરકદં જાણ આમેધિયં પાનુયં
પહિગ્ગાદિજ્ઞા ॥ (સુ. ૧૦)

તે બાવભિદુ આવા પ્રકારનું લોજન વિગેરે જાણે કે,
આડમનો પૌષધ ઉપવાસ વિગેરે તે અષ્ટમીપૌષધ તે જેમા
હોય તે અષ્ટમીપૌષધ ઉત્સવ છે, તેજ પ્રમાણે પંદર દિવસે
આવનારો ઠેક રતુના ઉડે આવનારો, વિગેરે મહિને બે મહિને
ત્રણ મહિને ચાર મહિને છ મહિને રતુમાં રતુસંધિમાં અથવા
રતુ બદલાતાં કોઈપણ નિમિત્તને ઉદ્દેશીને ઘણા અમણ માહણ
અતિથિ દ્રુપણવનીમગોને એક પિંડરક (તપેલામાં) થી ભાત
વિગેરે ‘ પરિપસિજ્ઞમાણ ’ આપેલાને ખાતાં દેખીને અથવા
બે ત્રણ પિંડરકથી અપાતું હોય વિગેરે જાણવું. આ ‘ પિંડરક ’
તે સાંકડા મોઢાની હોય તો કુંલી (ચર) છે, અને ‘ કલોવા-
ઈઅ ’ પિંડી પિટક (દેવડો) છે, તેમાંથી કોઈપણમાંથી
અપાય, અથવા સંનિધિ તે ગોરસ વિગેરેનો સંચય હોય, તે-
માંથી અપાતું હોય, (‘ તઝાં ણંચિદં જાણંતિયં પિંદં સમ-
નાદોણં પરિપસિજ્ઞમાણં પેદાણ ’) ત્તિ આવે. પિંડ અપાતાં
જાણીને તેજ પુરુષ સાધુ વિગેરેને ઉદ્દેશીને બનાવીને આપતો
હોય તો અપ્રામુક અને પણીય માનતો, મળતું હોય તોપણ તે
લે નહિ, હવે અમુક વિશેષણવાળું લેવા ચોગ્ય બતાવે છે.

તરુણગાંઠ અસર્ગે વા ૪ મયં વા ગુણ જા દિગ્ગા વર્ગે ।
દિગ્ગા વાગુર્ગ જાવ પદિગ્ગાદિગ્ગા ॥ (મુ. ૧૨)

તે મિત્રુ આ પ્રમાણે વગી આહાર વિગેરે ૪ પ્ર
ભાણે કે આ બીજા પુરુષને અપાયો નથી તેા અનેવણીવ
સુક બાળીને પોતે ન લે, તે કેવો આહાર તે કહે છે.

સમવાય (મેજા) શંખચેડએણી (

વિગેરેનો પિંડ નિકર મરેશાની પાછળ જે પિંડ અપાય
(સુજરાતમાં આદ્ય કહેવાય છે) તે તથા ઈંદઉત્સવ ()
દાર્તિકી પુર્ણિમાએ થતો) રકંડ ને કાલિકેત્વામીનો મહે
પૂર્વે કરાતો રૂઢ (મહાદેવ) વિગેરે બાળીવા છે. સુકંડ ()
દેવ) એટલે ઈંદ, રકંડ, રૂઢ, સુકંડ, જૂલ, જસ, નાગ, ર
મૈલ્ય, વૃક્ષ, ગિરિ, હરિ, અમલ, તજાગ, દહ, ની, સરે
સાગર, આમર અથવા તેવા કેાઇ દેવ વિગેરેને ઉદ્દેશીને
મહોત્સવ કરે ત્યાં જે કેાઈ અમલ ગ્રાહણ અર્તિથિ પૂપણ વ
મગ વિગેરે આવે તેને આપવા માટે ભોજન બનાવે, તેણે
કેાઇ જનસાધુ બાલે કે તે રસોઈ બનાવનારના કબજામાં છે
તે અશુદ્ધ બાળીને ન લે, જોકે ત્યાં બધાને દાન દેવાનું ન હે
તોપણ ત્યાં ઘણા માણસો એકઠાં થયાં હોય, તેથી ત્યાં સખ
(રસોઈખાના) આમગ આહાર લેવા ન જવું, તેજ વિશે
અહિત કહે છે—

વગી આવો આહાર બાલે. કે જે અમલ વિગેરેને આ
વાનું દોય તેને અપાયું છે, અને શુદ્ધચેડાકોને ત્યાં ખા

એ, તો ત્યાં જરૂર હોય તો આહાર માટે કાપ, તે ગૃહસ્થો-
નામ કહે છે, જેમકે ગૃહસ્થોની ભાર્યા વિગેરેને પૂર્વે ખાતા
એ, અથવા માલિકને મુલ્યે, તો માલિકને ઉદ્દેશીને સાધુ
દે કે હે આયુષ્યમતિ ! હે યૌન ! મને જે કંઈ લોજન તૈયાર
ય તે આપ, 'આવું' સાધુ બોલે છતે કોઈ ગૃહસ્થ લોજન
ગેરે લાવીને આપે, અને ત્યાં ઘણો જનમૃદુલ એકઠો થવાથી
થવા તેવાં બીજાં કારણ હોય તો સાધુ પાતાની મેળે યાચે,
થવા યાન્યાવિના પણ ગૃહસ્થ આપે, અને તે પ્રામુક એવ
હોય અત્ર વિગેરે બહુ તો સાધુ છે.

હવે અન્ય ગામની ચિંતા (વિચાર) ને આશ્રયી કહે છે
। સં મિઠ્ઠા ૨ પરં અન્નજાયનમેરાણ મંચડિં નચા
મચડિપડિયાણ નો અભિસંધારિજ્ઞા ગમણાણ ॥ સં મિઠ્ઠા
૨ પાર્ણં મંચડિં નચા પડીણં ગચ્છે અણાદાયમાણે, પ-
ર્ણં મંચડિં નચા પાર્ણં ગચ્છે અણાદાયમાણે, દાહિણં મં-
ચડિં નચા ઉદીણં ગચ્છે અણાદાયમાણે, ઉદીણં મંચડિં નચા
દાહિણં ગચ્છે અણાદાયમાણે, જત્યંથ્ર સા મંચડિ મિયા, તં-
જિહા—ગામંસિ ધા નગરંસિ ધા સ્વેડંસિ ધા કમ્પડંસિ ધા
પટ્ટંસિ ધા પટ્ટંસિ ધા આગરંસિ ધા દોણમુહંસિ ધા નેગ-
રંસિ ધા આસમંસિ ધા સંનિવેમંસિ ધા જાય રાયદાણિસિ
ધા મંચડિં મંચડિપડિયાણ નો અભિનંધારિજ્ઞા ગમણાણ,
સ્વેલી ધુયા—આયાણમેયં મંચડિં મંચડિપડિયાણ અભિ-
ધારેમાણે આદાકમ્મિયં ધા ઉદ્દેસિયં ધા મોસજાયં ધા યીય-

તેમને માટે સાકડા કરવાજ ને કરને હોય તે કા
 મોટા કરાવે, અથવા ઘણા મોટા હોય તે જરૂર મોટું
 કરાવે, અથવા સરખી જગ્યા હોય તે સ્ત્રીઓને આજર
 માં વિષમ કરાવે, અથવા વિષમ હોય તે સાધુઓના
 માટે સરખી બનાવે છે. તથા ઘણી હવાવાળી જગ્યાને
 હોય તો પવન ન આવે તેવી બનાવવા આરંભ કરે, જો
 જો હોય અને પવન વિનાની જગ્યા હોય તો હવાવાળ
 વવા પ્રયત્ન કરે, તથા ઉપાશ્રયના ઐક્યમાં લીધું ધાત્રું
 છેડી છેડી-ઉખેડી ઉખેડીને ઉપાશ્રય રહેવાયોમ્ય સંસ
 બનાવે, અથવા સુવાની જગ્યા સંસ્તારકને સુધારે. ।
 મનમાં એવો ઉદ્દેશ રાખે કે સાધુની શુભાના સંસ્કારમ
 હું કર્તવ્ય છે. માટે આપણે કરવું જોઈએ, કારણ ।
 નિર્ઘ-અકિંચન છે, વળી ગૃહસ્થ તેમ ન કરે તો કાલ
 માધુ પોતે (નિર્મળુ થઈને) કરીશે. તેટલા માટે અને
 થી દુષ્ટ જોવું સંખડિ (જમણ) જાણીને સખ વિગેરે
 મ અને મરણ પાછળની પછીની સંખડીમાં જમણને ।
 સાધુ ન જાય, અથવા આગળ સંખડિ થવાની છે, માટે
 સાધુ જાય, અથવા ગૃહસ્થ જગ્યાને સુધારી રાખે, અથ
 ખડિ પૂરી થઈ, માટે હવે વધેલું લોજન (મિટાલ) ।
 એવી ભુદિથી પછીની સાધુઓ જાય, માટે સાધુએ તેવી
 ઠિના જમણને ઉત્તેજીને તેવા સ્થાનમાં વિહાર ન કરવે,
 સાધુની મરણ સંખડિ છે, કે સંખડિમાં સર્વથા ।
 માડીવાળવું.

ત્રીજો ઉદ્દેશો.

રીતે ઉદ્દેશો દહીને ત્રીજે કહે છે, તેનો આ પ્રમાણે સં-
 , ગયા ઉદ્દેશોમાં બતાવ્યું છે કે સંખડિમાં દોષો બાણીને
 નો નિષેધ થયો, હવે બીજે પ્રકારે તેમાં શરૂઆત દોષોને
 છે.

। યગદ્ભાં અગ્નયં સંગદિ આમિતા પિયિતા ઉદિદ્ધ
 રજા યા ધુસં યા મે માં મમ્મં પગ્નિમિદ્ધા અગ્નયં યા
 શ્વે રોગાયંયં સમુપ્પજિદ્ધા ફેયલો ધૂયા આયાજમેયં ।
 ૧૪) રહ મહુ મિયન્ ગાદાપરંદિ યા ગાદાપરંજીદિ
 રેયાપરંદિ યા પગિયારંયાદિ યા યગદ્ભં સદ્ધિ મુંદં
 રો યદ્મિસ્મં હુરત્યા યા ઉચસ્તયં પદિલેદેમાણો નો
 જા તમેય ઉચસ્તયં મંમિસ્મીભાષમાષજિદ્ધા, અત્તમાણે
 મત્તે ધિપ્પરિયામિયમૂય ઇન્ધિયિગાં યા શિલીયે કા
 રુતું ઉચસંકમિત્તુ ધૂયા—આડસંતો સમણા ! અદં આ-
 સે યા અદં ઉચસ્તયંમિ યા રાઓ યા ધિયાલે યા ગામ-
 નિયંનિયં વુદ્ધુ રહસ્મિયં મેહુળધમ્મપરિયારણા યા ડ-
 , સં ચેયેગઈઓ સાતિજિદ્ધા—અધગ્નિજ્ઞં ચેયં સંચાપ
 આયાણા (આયતણાણિ) સંતિ મંચિજ્ઞમાણા પચ્ચાયા
 તે, તમ્હા સે સંજપ નિયંટે તદ્ધપ્પગારં પુરેસંગદિ યા પ-
 સંગદિ યા સંગદિ સંગદિપદિયાણ નો અભિસંધારિદ્ધા
 તપ ॥ (સુ. ૧૬)

તે સિદ્ધ આગમ-પાઠગ્રન્થી કોણપત્ર : સંખડી ' ૧
પાસે કે જાતે સાંભળીને નિશ્ચય કરે કે ત્યાં અવરથે જમડ
તો ત્યાં ઉત્સુકપણથી અવરથ દોડે કે મને અફૂલ પો
મગરો તો ત્યાં ગયા પછી જુદા જુદા ઘરેથી સમુદાયની
સ્ત્રીય ગોચરી આધાકર્માદિ દોષ રહિત ફક્ત રત્નેશ્વરવિ
વેશથી મળે તે ઉત્પાદન દોષ રહિત લેવી, તે તેનાથી
શકે નહિ, અને કપટ પણ કરે, પ્ર૦-કેવી રીતે ? પોતે મુક
થી ' પ્રતિજ્ઞા ' કરીને ભય કે જુદા જુદા ઘરેથી ગોચરી
ગ, પણ ઉપર બતાવેલી રીતે તેમ લેવા શકિતવાન ન થ
અને સંખડિમાંજ ભય, મારે આવોક પરલોકના અપાયે
ભયને જાણીને સંખડિ તરફ ન ભય, કેવી રીતે કરે, તે કહે
તે સિદ્ધ કારણ વિશેષે ત્યાં ભય તોપણ ચોગ્ય સમયે જ
જુદા ઘરેમાં જઇને સામુદાયિક આહાર-પાણી પ્રાપ્તક વેરા
તથી મળે તે પાત્રીપિંડ વિગેરે દોષથી રહિત લઇને આહાર કે

સે મિથ્ય ત્વા ૨ મે જ પુન જ્ઞાનિજ્ઞા ગામં વા જ્ઞાવ ।
વદાનિ વા હર્મસિ સન્નુ ગામસિ વા જ્ઞાવ રાયદાનિમિ વા મં
હી સિયા સંપિ વ ગામં વા જ્ઞાવ રાયદાનિ વા મંભદિ મં
દિપદિયાપ ની અભિસંચારિજ્ઞા ગમનાપ ॥ કેવલી ૬
આયાનમેવં આહ્વાડયમા નં સંસ્કરિ અણુપવિસ્મમાનસ્મ-
પાપણ વા પાપ અજકંતપુણ્યે ભવદ, હન્યેન વા હત્યે સંચારિ
યપુણ્યે મયંદ, પાપણ વા પાપ આવદિયપુણ્યે ભવદ, મીસે
વા મીસે મંધદિયપુણ્યે ભવદ, કાપણ વા કાપ સંશોભિ
પુણ્યે ભવદ, હંદેન વા અટ્ટીજ વા મુટ્ટીજ વા લેટુજા વા વરા

ન યા અભિદયપુર્યેણ યા ભવદ્. નાંસાંદ્રણ યા કસ્મિન્ન-
 ન્યે ભવદ્. સ્વમા યા પરિણમિયપુર્યે ભવદ્, અણેમ્પિતરતે
 પરિભુતપુર્યે ભવદ્, અન્નેમિ યા દિક્ષમાણે પરિગ્ગાદિ-
 પુર્યે ભવદ્, તદ્દા મે સંજય નિર્યદે તદ્દપ્પગારં આદિપ્રાદમા
 સંચારિ સંચરિપરિદિયાણ નો અભિસંધાગિજ્ઞા ગમણાય ॥
 (પૃ. ૧૭)

વળી તે બિહુ લે આ પ્રમાણે જાણે કે ગામમાં, નગરમાં
 થાયવા રાજધાનીમાં કોઇપણ સ્થળે સંખડિ (જમણુ) થવાનો
 ત્યાં ચરક () વિગેરે અનેક ભિન્નાચરકો
 થો. ત્યાં જમણુની બુદ્ધિએ સાધુ વિહાર ન કરે. ત્યાં જવાથી
 પતા દોષોને સૂત્રવટો કહે છે, કે દેવળી (સર્વજ્ઞ) પ્રબુ તેને
 ભી ઉપાદાન છે. એજ બતાવે છે. તે સંખડિ ચરક વિગેરેથી
 યાપ્ત હશે. એટલે ૧૦૦ ની રસોઈ હોય ત્યાં પાંચસો તેજા
 થો. ત્યાં થોડી રસોઈને લીધે આવા દોષો થાય છે. ધણાધણી-
 ં એકના પગ બીજને લાગશે. હાથથી હાથ અથડાશે. પાત્રાં
 ાથે પાત્રાં અથડાશે. અથવા માથાસાથે માથું ભટકાશે. સાધુ-
 િ હાથ સાથે ચરક વિગેરેની કાયા અથડાશે. તે વખતે ધણો
 ાગતાં તે બાવો કોપાયમાન થતાં અથડા કરશે. પછી તે રાજ-
 ં આવીને હંદ (લાકડી) થી કેરીના ગોટલા વિગેરેથી લુ-
 ાથી માટીના દેહથી કપાલ (ઘડના ઠીકરા) થી સાધુને ધા-
 દ કરશે, અથવા હંડા પાણીથી સિંચશે, ધૂળથી ડપડાં બગા-
 ણે, આ દોષો તો જગાના સંકોચને લીધે થાય છે, પણ એઈ
 હોઈને લીધે આવા દોષો થાય છે. અશુદ્ધ આહાર ખાવાને

પણ લગ્નિધિવિનાના જિનકરપીને પ્રાત્ર પ્રકારનાં પાત્ર
નિર્ધોત્ર યથાથી ૧૨ ઉપકરણુ થાય છે. ૧ વર્ત ૨ વર્તાર
૩ પાપટ્ટવર્ણ ચ ૪ પાપકેમરિયા ॥ ૫. પદભાદ ૬ ગયના
૭ ગોચ્છાંત્રોપાય નિષ્કોંગો ॥ ૧ ॥

૧ પાત્ર ૨ પાત્રાનો બંધ ૩ પાત્રસ્થાપન ૪ પાત્રકેસરિ
(પુંજી) ૫ પડલા ૬ રજભાલુ ૭ ગોચ્છો. ઉપરનાં પાં
તેમાં મગતાં બાર ઉપકરણુ વધારેમા વધારે જિનકરપીને હો
તે ગોચરોમાં બધ, ત્યારે સાથે લેઈબધ તેમ બીજે સ્થા
પણ જતાં સાથે લેઈ બધ, તે કહે છે, એટલે મામ વિગેરે
બહાર સ્વાધ્યાય કરવા અથવા સ્થંડીલ જવા બધ તોપણ બધ
ઉપકરણુ લેઈ બધ, આ બીજું સૂત્ર છે, તેજ પ્રમાણે બી
મામ બધ તોપણ લેઈને બધ, એ ત્રીજું સૂત્ર છે. હવે જમન
ના અભ્યાસનાં નિમિત્ત કહેછે.

સે મિલ્કતુ ૦ અહ પૂજ વર્ષ જાણિજ્ઞા—તિષ્વદેમિ
વાસે વાસેમાર્ગ પેદાપ તિષ્વદેસિય મહિયે સંનિષયમા
પેદાપ મહવાપણ વા રય સમુચ્ચય પેદાપ તિરિચ્છસંવાદ
વા તસા પાળા મંચહા સંનિષયમાળા પેદાપ સે રય મજા ને
મઘ્ય મંદગમાયાપ ગાહાચકુલે પિંડવાયવદિયાપ પવિસિષ્ઠ
વા નિવસમિષ્ઠ વા ચદિયા વિહારમૂર્મિ વા વિપારમૂર્મિ વા
નિવસમિષ્ઠ વા પવિસિષ્ઠ વા ગામાણુગામ દૂરસિષ્ઠા ॥
(સુ. ૨૦)

તે મિત્રુ કહી આવું બાણે કે અહીં લંબાજીસેતમાં આ
જ પડે છે, અથવા પુમસ પડેછે, અથવા વંટોગીયો વાહને પુ

હોઈ હોઈ છે, અથવા તોરછ.-પતંગીયાં વિગેરે શીજીં જંતુઓ
હોઈને શરીરમાંથી આયત્ત છે, તો તે સાધુ પૂર્વે ત્રણ સૂત્રમાં બ-
તાવેલ ઉપધિ હોઈને બાંધ આવે નહિ, તેનો પરમાર્થ આ છે, કે
જિનકરૂપીનો આ કુદ્ધ છે કે જ્યારે બહાર નીકળે ત્યારે પ્રથમ
ઉપયોગ દે કે વર્ષાદ, આકળ કે ધુમસ વરસે છે કે વરસવાનો છે
તે પ્રથમ બાંધે તો ન નીકળે. કારણ કે તેની શક્તિ એવી છે કે
ઇમાસ સુધી પણ કહોમાતું (મારો પેગાબ) રોકી શકે,
અને સ્થવિરકરૂપી પણ ઉપયોગ દે, અને બળ્યા પછી કારણ
હોય તો નીકળે ખરો. પણ પોતાની બધી ઉપધિ લેઈને ન ની-
કળે, પ્રથમ બતાવી ગયા કે અધમ કુલોમાં ગોચરી વિગેરે મારે
જવું આવવું નહિ. પણ હવે અનિંદનીક કુલોમાં પણ દોષોના
દેખાવાથી ત્યાં જવાનો નિષેધ છે, તે બતાવે છે.

મેં મિત્રગ્નુ ધા ૨ મેં જાઈં પુણ કુલાઈં જાણિજ્ઞા તંજહા
મત્તિયાણ ધા રાઈંજ ધા કુમાઈંજ ધા રાયપેસિયાણ ધા રાય
યંસદ્ધિયાણ ધા અંતો ધા વાદિ ધા મચ્છંનાણ ધા તંનિચિદ્ધા
ધા ધા તિમંતેમાણાણ ધા અનિમંતેમાણાણ ધા અસપં ધા ૬
લાખે સંતે નો પડિગાહિજ્ઞા (સુ. ૨૧. : ॥ ૧-૧-૩ ॥ પિપ્પદ-
વનાયાં તૃતીય ઉદ્દેશકઃ ॥

તે શિશુ એવાં કુલો બાંધે કે, રાકવર્તી, વાસુદેવ, બગદેવ
વિગેરે ક્ષત્રિયોનાં આ છે, અથવા ક્ષત્રિયોગી અન્ય રાજાઓનાં
કુલો છે, કુમાજ તે નાનાં રજવાડા (નાના કાકરડા વિગેરે) નાં
કુલો છે, રાજના પ્રેમ્ય તે હંડપાશિક (હવાલદાર હોબદાર)

નાં કુળો તથા રાજવંશમાં રહેલા તે રાખના મામા તથા
 નોને વિગેરેનાં કુળોમાં સંપાતના અથથી પેસવું નહિ
 જતાં આવતાં અંદર રહેલા માણસોથી અથવા બહાર
 માણસોથી અથવા જતા આવતા માણસોથી સાધુઓને ત
 સાય, માટે કોઇ ગોચરીનું નિમંત્રણ કરે, અથવા નિમં
 કરે, અથવા ભોજન મગતું હોય તેપણુ ત્યાં ગોચરી
 જવું નહિ.

ત્રીજે ઉદ્દેશ સમાપ્ત થયે,

ચોથો ઉદ્દેશો.

ત્રીજે કહીને ધાર્યો ઉદ્દેશો કહે છે, તેનો આ પ્રમાણે
 અંશ છે, ગયા ઉદ્દેશમાં સંખ્યા સંબંધી વિધિ કહી,
 પણ તેની બાકીની વિધિ કહે છે.

એ વિષય વા. જાણ સમાજે જે જે પુણ જાણેલાં મં
 કર્યં વા મચ્છાદ્યં વા મંજાન્યં વા મચ્છાન્યં વા માદ્યં
 વાદ્યં વા દિગંત્યં વા મયંત્યં વા દીરમાન્યં વેદાય પ્રતર
 મગ્ના વદુપાગા વદુલીપા વદુદરિપા વદુભાંભા વદુડા
 વદુડનિગમનમરમમદીવમકુદાનનાજયા વદવે મય્ય મમ
 માદ્યમમનિદિવિજન્યજીમગા ઉપાનયા ઉપાનમિમ્મિ (
 વાનવત્તિ) નમ્યાપાજા વિભી મો વજ્જન નિવજ્જમગવંતમ

પદ્મસ્ત યાયણપુષ્કળપરિવટ્ટણાણુપ્પેદધમ્માણુઓગચિતા-
 સે વયં નયા તદપ્પગારં પુરેસંગઢિ યા પચ્છાસંગઢિ યા
 ણઢિ મંગલિપઢિઆપ નો અભિસંધારિજ્ઞા ગમણાપ ॥ સં
 જાઠુ યાં સે જં પુણ જાણિજ્ઞા મંસાદયં યા મચ્છાદયં યા
 જ હોરમાણં યા પેદાપ અંતરા સં મગ્ગા અપ્પા પાણા જાઠ
 તાણા નો જત્થ ચદયે સમણં જાય ઉઘાગમિસ્સંતિ અ-
 તાદ્દા યિત્તી પદ્મસ્ત નિક્કમણપયેસાપ પદ્મસ્ત યાયણપુ-
 ણપરિવટ્ટણાણુપ્પેદધમ્માણુઓગચિતાપ. મંચં નયા તદપ્પ-
 ગારં પુરેસંગઢિ યાં અભિસંધારિજ્ઞ ગમણાપ ॥ (મૂ. ૨૨

તે સાધુ કોઇ ગામ વિગેરેમાં વિશ્વા માટે ગયો હોય,
 યાં સંખડિ આવા પ્રકારની બાલે તો ત્યાં ગોચરી જવું નહિ.
 જેમાં માંસ વિગેરે પ્રધાન છે, માંસના સ્વાદુઓ માટે મુખ્ય
 રોજ વસ્તુ હોય, એટલે પ્રથમ તેને વધારે રાંધે, અથવા બીછ
 (સોઇ) પૂરી થયા પછી તે તેના સ્વાદુઓ માટે રાંધે, ત્યાં કોઈ
 સગો વિગેરે તેવું અભદ્ધ લોચન પેર લઇ જાય, તેવું કેળીને
 ત્યાં સાધુ લાય નહિ, તેના દોષો હવે પછી કહેયે, તેજ પ્રમાણે
 માછલાંથી વધારે પ્રધાન હોય, તેજ પ્રમાણે માંસપ્રત આશયી
 પણ બહુવું. ત્યાં સંખડિ માટે માંસ ઉડીને તેને મુકાવે, અ-
 થવા મુકાવેલું, હમણે દરેલું હોય, તેજ પ્રમાણે માછલાસંલગ્ની
 પણ બહુવું, અથવા વિવાહ પછી વધુ પેર અવતાં વરના ઘરે
 લોચન થાય છે, અથવા વધુને લઈજતાં સાસરે લોચન થાય
 છે, હિંચોલ, તે મરેલાનું લોચન છે, અથવા યક્ષની યાત્રા વિ-
 ગેરે માટે લોચન છે, ' સંમેલ ' તે પરિવારના સન્માનનું લો-

જનન અથવા ગેડીયાઓનું જોજન, આતું કોઈપણ જમણ બાણીને ત્યાં કોઈ સગાં-વડાવાંથી તે નિમિત્તે હર્ષ જવાતું દેખીને ત્યાં બિજાભાટે જતું નહિ, ત્યાં યના દોરોને બતાવે છે, ત્યાં રસ્તામાં જતાં બહુ પતંગ પ્રાણીઓ હોય છે, તથા બહુ બીજ, બહુ હરિત, બહુ ધણ પાણી બહુ ઉત્તિંગ પતકે ભીંજવેલી માટી કરોળ બગાં હોય છે, તથા ત્યાં જમણ બાણીને ધણા મમણ અતિથિ કૃપણ વણીમગ આબ્યા, આવશે અને આવે છે, રક વિગેરેથી બ્યામ હોય છે, તેમી બુદ્ધિમાન સાધુને ત આવવું કષ્ટ નહિ, તેમ ત્યાં જનારને ગીતવાણંતના સં બણવું બણાવવું અર્થચિંતવન વિગેરે થઈ શકે નહિ, તે સાધુને આવતાં જતાં ધણો કાગ લાગે, તેથી બહુ કોળ સંખાકિમાં જ્યાં માસ વિગેરે મુખ્ય છે, તેવા પ્રથમના જ માં કે પાછગના જમણમાં તેને ઉદેશીને સાધુએ જવું હુવે અપવાદ માર્ગ કહે છે.

તે બિશુ માર્ગમાં વિહાર કરતાં દુર્બળ થાય, મંદ માંથી ઉઠ્યો હોય, તપચરણથી દુર્બળ થયો હોય, જ વીજે કંઈ આહાર મળે તેવું સ્થાન ન હોય, અગવા ત્યાં પાની ફીજ મળે તેમ હોય, તો તેવા જમણમાં કારણ પ્ર જવું પડે તો જે રસ્તે સૂરમ હોય ઘાસ બીજ કે વચમાં ન પડ્યું હોય તો તે રસ્તે માંસ વિગેરેના દોષો દૂર કરવા મર્થ હોય તો કારણે જાય, અને ચોત્તાને ખપની બાંધ ૧૬ આવે. (જોનોમાં દય વિપ્રતિ વિમળ છે. લી, રૂધ, ॥

ગોળ, દડાઈ એટલે એકબીજાં થી કે દખ. દહીં, તેલ, ઘાન
 દડાઈમાં થી. તેલ પુષ્કળ ન પડીને તનેલ હોય તે દડાઈ
 કહેવાય. આ પદાર્થો જુદાં પડે તો દેવાય છે. પણ માંસ
 માંખણ અને માખી વિગેરેનું મધ એ અસમ્યક છે. કા-
 નેમાં હવેની હવેપત્તિ છે. અને તે ખાનારને ઇન્દ્રિયો દ-
 વી તથા સુશુદ્ધિ રાખવી હર્લભ હે, માટે જોન સાધુ કે
 વર્જવ યોગ્ય છે, માટે અને ત્ય. સુધી તેવા રહેતે પણ
 નિરોધ છે, વખતે તે ખરાબ વસ્તુની દુર્ગંધિ આવે
 શુદ્ધિ જાણ થાય છે

આધુનિક કાળમાં એક અમેરિકન વિદ્વાન ફ્રેંકલીને પો-
 લિસમાં લખ્યું છે કે " પોતે એક વખત નદીના કિના-
 રેમાં ત્યાં માછલી પકડનારાની જાગમાં માછલીઓ તરફડતી
 ને તેણે પ્રતિજ્ઞા કરીકે હવે પાત્રી હું કદીપણ માછલીનું
 ખાણું કરીશ નહિ તેમ બીજું પણ હવે હિંસાવાનું લોચન
 રા નહિ. " કેટલાક વરસ સુધી તેણે તે પ્રતિજ્ઞા પુરી પાત્રી,
 ન્યારે તે ઇન્દ્રિય ગયો. ત્યારે તેણે ત્યાંની હોટલમાં ઉતા-
 ક્યો, ત્યાં માલમસાલારી રંધાતા લોચનમાં માછલીનો પણ
 તેની ગંધથી યાદ આગ્યો. અને પોતાની પ્રતિજ્ઞા તોડીને
 ખાવા લાગ્યો, અને પશ્ચાત્તાપ કરવા લાગ્યો. આથી કાઇ-
 અતમાર્થી હવેક્યાનું બંધુએ તેવી હોટલમાં જવું નહિ.
 ને પશ્ચાત્તાપ થામ, વિલાયતમાં જનારા કે સુંબઈ જેવા

પ્રદેશમાં રહેનારા કુસૌખ્યે માંસ, માછલી અને મદિરાન
 ગનીને કે રજવાડામાં રહીને રાજના અમલદારો પેને
 દયાળુ હોય છે અને પાછળથી બ્રહ્મ થાય છે, માટે જો
 શક્તિ હોય તોજ ત્યાં જઈને નિર્દોષ સોજન હેવું નહિ
 પણ જવું વર્જનીય છે. કારણકે અફપરવાદને ખાતર
 પાંપા કરીને દુર્ગતિમાં જતાં અનંતકાળ અવજમલ કરે
 એ, મનુષ્ય જન્મ મગવો પણ બહુ દુર્લભ છે. એટલુંજ
 પણ ઉપરથી બ્રાહ્મણ કે વશિક કહેવાતા કુળમાં પણ જો
 ગમન અને મદિરાનો પ્રચાર હોય તો તેની લક્ષ્મીના હે
 સસ્યાઈ તેને ધેર ન જવું. એજ સર્વોત્તમ માર્ગ છે, ગરી
 રનો સાદો બુવારનો દૂકડો કે શું પડામાં રહેવું લાખ દરજ્જા
 છે, જો છવદવાનો સંપૂર્ણ ધર્મ પગાતો હોય તો-આ
 પણ પણ એટલા માટે છે કે વિદેશી રાજ્યમાં દવાના
 દાડના બાટલા ધરમા અપવિત્રતા કરે છે, અને વેશ્યાનો
 ગર્ભ કુલ્યસનોને મુખા શીખવે છે તેમને આ રસોડા રં
 યોગ્ય છે.

નૂન જ માન જ મુગ જ વેશ્યા. તાવડિં ચોંકે વરદાર
 વમાનિ મગ અમમાનિ જાકે, મોગાનિ મોરં મરકે મર્વા

બુચાર (મદો), મ.સ, મદીસ, વેશ્યાગમન રી
 ચારી, પન્દરાશ મેવન આ આગ કુટેવો ધેરમાંથી ધેર નર
 લઈ આવે છે.

મત્રાત્મા વિદ્યતા અધિકારમા જિજ્ઞાસુ ન બની શકે છે.

તે ક્રિયમુ થા ૨ જાણ પરિચિત્તવાસે મા તુ પુન જાણિ
 મર્તિર્નિલયાત્મો માયોત્તો મર્તિરિત્તમાત્મોત્તો પેદાશ અમર.
 ૨ હૃદયમર્તિરિત્તમાત્મો પેદાશ પુરા અમરરૂપિય મર્ત્ય મહા
 માતાપુત્રવૃત્તે વિદ્યતાવર્તિત્યામ નિષમર્મિજા થા પરિચિત
 થા ॥ મે સમાશ્રય પમંજમયધર્મિજા બ્રહ્માચાર્યમર્મજાણ
 દ્વિજા, અદ પુન મર્ત્ય જ્ઞાણિજ્ઞા મર્તિર્નિલયાત્મા માયોત્તો
 મિદ્યાત્મો પેદાશ બ્રમણ થા ૨ હૃદયમર્તિરિત્ત પેદાશ પુરાવ
 ત્તિય સંપદે નજા મર્ત્યો સંજયામંય માતા૮ મિયમર્મિજા થા ।
 ૧૦ ૨૨ ।

તે વિષ્ણુ મૃદુસ્થના પરમાં પેદાશ આ પ્રમાણે જાણે છે
 હીં તુર્નની પ્રભુતિવાળી ગાયો દોહવાય છે, તે આ ગાયો
 હવાતી દેખીને ચારે પ્રકારનો આહાર ' સંધાતો ' લેખે
 થવા જાત વિગેરે સંધેહો તેયાર દેખીને પણ પ્રયત્ન બીજાને
 આપેહો હોય તો પણ પ્રવર્તમાન અધિકારજૂની અપેક્ષાવાળો
 કૃતિભદ્રક વિગેરે કોઈ મૃદુસ્થ સાધુને દેખીને સદ્ગાવાળો બ-
 ને પણ ક્ષય તેમને આપું, આવી જુદીથી વાછડાને પીડા
 રે, દોહવાતી ગાયોને ત્રાસ પમાડે, તે દારૂથી સાધુને પર-
 તોડના દારૂને સંયમ તથા આત્માની વિરાધતા થાય, અને
 મહા સંધાયેહો જાત વિગેરેને જલદી સંધવા માટે પ્રયત્ન કરે
 થી પણ સંયમ વિરાધતા છે, માટે તેવું જાણીને સાધુ ગોચ-
 ૧ માટે ત્યાં ન જાય, ન નીકળે તેવા સ્થળે શું કરવું કહે છે.

તે બિશુ તે ગાયનું દોહવું, વિગેરે બાણીને એક
એ ત્યાં ગૃહસ્થ ન આવે, ન દેખે ત્યાં ઉભો રહે, ત્યાં
રહેતાં આ પ્રમાણે પછી બાણે કે ‘ ગાયો દોહવાઈ ગઈ’
ત્યારપછી ગોચરીની જરૂર હોય તો શુદ્ધ આહાર લેવા જે
હોય તે લેવા જાય અને નીકળે.

પિંડના અધિકારથીજ આ કહે છે.

ભિક્ષાગા મામેનં વ્યમાદંતુ—ભિક્ષાગા વા ૫૨
વા ગામાણુગામં દૂરજમાને શુદ્ધાગ સચ્ચુ અર્થ ગામે ૫૩
પ નો મહાલપ મે દેતા અર્થગામે વાહિરગાણિ ગામાણિ
જનાયરિષાપ વચ્ચહ. સંતિ તન્મેનાયસ્મ ભિક્ષુસ્મ પુરે
વા વા વચ્ચાસંયુથા વા વચ્ચિર્મંતિ. તંજહા—ગાદાયાં
ગાદાચરણીઓ વા ગાદાચરણુતા વા ગાદાચરણુવાઓ વ
હાયાંમુગદાઓ વા ધાઈઓ વા રામા વા રામીઓ વા
કાગ વા કામ્મકરીઓ વા. તદાપ્યગારાઈ વૃહ્લાઈ પુરેસંયુથ
વા વચ્ચાસંયુથાણિ વા વૃજ્ઞામેચ ભિક્ષાચરિષાપ અણુ
મિમ્મામિ, અધિય કચ્ચ લ્હમિમ્મામિ વિદં વા લોયં વા
વા દદિ વા તચ્ચીયં વા ઘર્મં વા મુલં વા મિલ્લં વા મદ્દં
મચ્ચં વા મંસં વા સચ્ચુલ્લિ વા વાણિયં વા વૃયં વા મિ
રિણિ વા, ન વૃજ્ઞામેચ મુચ્ચા વિચ્ચા વદિમ્મદં વ મંજિ
સંમજ્જિય તમા વચ્ચા ભિક્ષુદિ મદિ ગાદા ૫૪ વદિમિમ્મા
વા તિવલમિમ્મામિ વા. માદટ્ટાણં સંકામે, ન નો વચ્ચં વ
જા ॥ નં તન્મ્ય ભિક્ષુદિ મદિ કાલેણ અણુપવિમિત્તા તદિ
દમેવદેદિ વૃલ્લેદિ સામુદાગિયં વમિયં વેમિયં વિદવાયં

આદિત્તા સાદારં આદિગિજ્ઞા. ધર્મ ચતુ તસ્મ મિષતુન્ત
 ૧ મિષતુનીય યા સામગ્ગિયં (સૂ. ૨૪) ॥ ૧-૧-૪ ॥
 ણદેવણાયાં ચતુર્થ ઉદ્દેશયઃ ॥

કેટલાક સાધુઓ જે એક સ્થળે જંઘાળજા ફીવું થવાથી
 એક જગ્યાએ રહ્યા હોય, તથા માસકંડપનો વિહાર કરનારા
 ૧૪ જગ્યાએ માસકંડપ રહ્યા હોય, તે સમયે બીજા વિહાર ક-
 નારા પદોષા સાધુ ત્યાં આવીને ઉતર્યા હોય, તેમને પૂર્વે સ્થિર
 હોવા અથવા માસકંડપી ઉતર્યા હોય તેઓ કહે કે, આ ગાન્
 દુલક (નાનું) છે, અથવા ગોચરી આપવામા તુન્હ છે, તથા
 દૂતક વિગેરેથી ઘર અટક્યાં છે, માટે ધણુંજ તુન્હ છે, તેથી
 ૨ પૂજ્ય ! આપ બને ત્યાંસુધી નજીકના ગામમાં ગોચરી માટે
 જાઓ, તો તે પ્રમાણે કરવું. હવે રહેલા સાધુનો દોષ બતાવે છે.

અથવા ત્યાં રહેનાર સાધુના પૂર્વના સગાં ભત્રીજા વિગેરે
 હોય, અથવા પછવાડેના સગાં, સાસરીયાનાં સગાં વિગેરે હોય.
 તે બતાવે છે, જેમકે ગૃહસ્થ, તેની સ્ત્રી તેના પુત્રો, દીકરીઓ,
 દીકરાની વહુઓ, ધાવમાતા, દાસદાસી, નોકર, નોકરની તેનાં
 સંસારી સંબંધવાળાં પૂર્વનાં કે પછીના સગા-સંબંધી હોય,
 તો ત્યાં પૂર્વે ગોચરી જાઉં, તો ત્યાં સાડું લોજનથાતિના
 ગોખા વિગેરે તથા દૂધ, દહીં, માંખણ, ઘી, ગોજ, તેલ, મધ,
 દારૂ, માંસ, સંકુલી (તલસાંકળી), ગોજનીપેત, પૂડા, શી-
 ખંડ વિગેરે ગોચરીના વખત પહેલાં લાવીને ખાઉં. આ ક્ષત્ર-
 માં ભક્ષ્ય અભક્ષ્ય વસ્તુનો વિવેક સૂ. ૨૨ માં પ્ર. ૪૬ બતા-

ઓ છે, તે આધારે અગવાદ સમજવો, અથવા કોઈ સૂત્ર
બુદ્ધિથી, રસબુદ્ધિથી પોતાનાં હિંસક સમાં જે પૂર્વનાંકો
હોય તેા ત્યાંથી લાવીને બારેબાર ખાય. (તે માટે આ ર
તેનાં નિષેધ કર્યો કે તેણે ત્યાં જવું નહિ,) તેમ અરિ
વસ્તુઓ લાવીને ખાય. પીણું પીએ, પછી પાતરાં ત્રણવા
કરીને પછી ગોચરીના સમયે ડાહ્યા (ચાંત) મનવાળો જ
હું નવા આયંત્રા પરોણા સાથે ગોચરી જઈ આવીશ, &
કપડ કોણ કરે તેા તે સાધુનું રસના લોચૂપપણાથી સહુ
નહ થાય છે, માટે બીજા સાધુએ તેમ ન કરવું. ત્યારે ક
શું કરવું તે કહે છે

આયંત્રા પરોણા સાથે ત્યાં રહેતા સાધુએ ગોચર
જામને જુદા જુદા કુડોમાથી ઘોડી ઘોડી આમુદાયિક બેટ
(ઉદગમ દોષ રહિત) તથા વૈષિક તે ફક્ત સાધુના વૈ
ભગવેલ (ધાત્રી પિંડ વિગેરે ઉત્પાદન દોષ રહિત) એ
ભગવીને લેવી બાજ સાધુની સંપૂર્ણતા છે. (આ રૂ
માસ-મહિરાવાળા કુડુંજમાથી કેઈએ રીફા લીધી હોય,
તેવાએ સમાં પેર ગોચરને જુદા ન જવું, તેજ એવરકર
કારણકે કુબુદ્ધિ કેવી ખરાબ છે, અને તેનું જૈન ધર્મમાં કે
પ્રાયશ્ચિત છે તે નીચેનું બનેતું દેહાત્ર વાંચવા જેવું છે.

કુમારપાત્ર રાત્રએ જૈનધર્મ સ્વીકાર્યા પહેલાં માંસજ
જ કરેલું અને પાછળથી ત્યામ કર્યું હતું, તેને એક સ
તિવર ખાત્ર માંસનો સ્વાદ આવ્યો, તેથી ગ્રીમાન દેમવ

ત્રાસથી પાંચે આવીને પૂજાયું. કે અને યજ્ઞરૂપાયું કર્યું. કે
 રિ : શુદ્ધિ કરું કે નહિ. પ્ર-વામારે ? ઉ-પૂર્વના દુષ્ટ રૂપ
 ત્વ માંસજાણના યાદ આવે. કુમારપાળે કર્યું કે ત્યાં જે
 હુ રમરણ થયું હોય તો તેનું મને પ્રાયશ્ચિત્ત થા. આપે
 બીજી દાદ પાડી નાખવાનું તેજ સમયે જુદારને જાણી
 ત્વ પેલી દાદવા કર્યું. ત્યારે રંમગંદાચાર્યે તે સત્તની રૂપના
 તેજ બીજું પ્રાયશ્ચિત્ત આપ્યું. આથી સમજવાનું એ કે
 તેવા 'મ.સમજણવાળા કુદુષોમા જતા કુમારપાળે માફ
 પૂરાબ સીજ યાદ આવી જાય તો સાધુપણું જણાય. પણ
 મીઠા સાધુ આંગે હોય તો તેની શરમથી ત્યાં રહેનારો સાધુ
 પણ બચે, અને સગાને પણ માંસજાણ ન કરવા જોઈ મળવા
 થી પાપથી બચે.

નાથકહતામા વ.સઠાથી મુરગાણે જતા રસ્તામા પડ્યા
 હી સ્થગમા એક નાના ગામમા જે સાધુઓ ગયા. તે ગામના
 પટેલે ગોરાશીની પ્રાર્થના કરી પણ સાધુઓએ કહ્યું કે માંસજા-
 ણની ગોરાશી અમને ન કહે, ત્યારે તેણે કહ્યું, કે જો આપ
 મારું ઘર તેજ કારણથી અપવિત્ર માનતા હો તો હું આજથી
 તે ત્યાગ કરું છું. પછી તેને ચોચ પ્રાયશ્ચિત્ત આપી તેનું ઘર
 પવિત્ર થતા પછી નિર્દોષ જોજન સાધુએ લીધું.

ચોથો હિંચો સમાપ્ત

ધારીને પાછા ત્વરાથી જતા હોય, આવું દેખીને કોઈ લોભી
 સાધુ કે દાસ્યુ સાધુ તે લોભનના સ્વાદથી લલચાઈને તેમ
 વિચારે કે હું પણ ત્યાં જઈને ચેચરી દાવું, આમ કરવું તો
 કુને કર્યે નહિ. શરણુકે આવું કરતાં તેને પણ બીજા માફક
 કપટ કરવું પડે.

હવે શિષ્યામાં શ્રવણી વિધિ કહે છે.

સંત્રિશ્વ યાઃ જાય સમાજે ઝંનરા સંત્રિશ્વ યા
 કલિદાસિ યા પાનારાણિ યા સોરજાણિ યા અગ્નિજાણિ યા
 અગ્નિજાણિ યા સ્ત્રિ પરદેસે સંજવામેષ પરિદમિષ્ણા.
 નો ઉચ્છ્રયં ગચ્છિષ્ણા. કેવલો વૃથા આદાનમેયં. સંત્રિશ્વ વ-
 રદમમાણે વ્યલિષ્ણા યા વચ્ચલેષ્ણા યા વચ્ચલિષ્ણા યા, સંત્રિશ્વ
 વચ્ચલમાણે યા વચ્ચલેષ્ણમાણે યા વચ્ચલમાણે યા, તત્રિશ્વ સં-
 કાર ઉચ્ચારેણ યા વાસવણેણ યા ચેલેણ યા સિયાણેણ યા ચં-
 નેણ યા વિષેણ યા વૃષ્ણ યા સુશ્વેણ યા સોનિષ્ણ યા ઉચ્ચ-
 નિષેણ સિયા, તદ્વચ્ચારં વાચં નો અનંતરદિવાય વુદ્ધીય નો
 મસિનિદાય વુદ્ધીય નો સસરવચ્ચાય વુદ્ધીય નો ચિત્તમંતા-
 વ સિદ્ધાય નો ચિત્તમંતાય લેલૂય કોનાયામંસિ યા શારવ-
 ઝીવપરદિવ સમંટે સપાણે જાય સમંતાણય નો આનલિષ્ણ
 યા વનલિષ્ણ યા સંલિદિષ્ણ યા નિલિદિષ્ણ યા ઉચ્ચલેષ્ણ યા
 ઉચ્ચલિષ્ણ યા આદાવિષ્ણ યા વદાવિષ્ણ યા, સંત્રિશ્વ વચ્ચ-
 વસત્રિશ્વનં તત્રિશ્વ યા વસં યા વદં યા મચ્ચનં યા મારદ્ધા, જા-
 રના સંત્રિશ્વ વચ્ચનં વચ્ચનં ૨. ૩. જાનંદિલેનિ
 યા જાય અચ્ચનંમિ યા તદ્વચ્ચનંમિ વદિલેદિય વદિલેનિ.

ને પાછા ત્વેરાથી જતા હોય, આવું દેખીને કોઈ લોભો
 કે લાલચુ સાધુ તે લોજનના સ્વાધથી લલચ્યાઈને તેમ
 મારે કે હું પણ ત્યાં જઈને ગોચરી લાવું, આમ કરવું સા-
 કાર્ય નહિ. કારણકે આવું કરતાં તેને પણ બીજા માફક
 ટકરવું પડે.

હવે શિક્ષામાં દરવાની વિધિ કહે છે.

સે મિશ્રણ યાઃ જાય સમાણે અંતરા સે વગ્ધાણિ યા
 તિહાણિ યા પાગારાણિ યા સારણાણિ યા અગ્ગલાણિ યા
 ગલપાસગાણિ યા સતિ પરચમે મંજયામેય પરિક્ષમિત્તા.
 ઉચ્છ્રયં ગચ્છિત્ત્વા, કેવલી કૂયા આયાણમેયં, સે તન્ય પ-
 દ્ધમાણે પચલિત્ત્વા યા પચલેત્ત્વા યા પચલિત્ત્વા યા, સે તત્ત
 પલમાણે યા પચલેત્ત્વામાણે યા પચલમાણે યા, તન્ય સે
 તપ ઉચારેણ યા પામવણેણ યા ચેલેણ યા સિધાણેણ યા યં-
 ન યા પિત્તેણ યા પૂષ્ણ યા સુક્ષ્મેણ યા સોણિષ્ણ યા ઉચ-
 નેતે સિયા, તદ્વપ્પગારં કાયં નાં અણંતરદિયાપ પુદ્ધીપ નાં
 તિહાણે પુદ્ધીપ નાં સસરવચ્ચાપ પુદ્ધીપ નાં ચિત્તમંતા-
 તિહાણે નાં ચિત્તમંતાપ લેલૂપ કાંલાયામેસિ યા દારપ
 કોષ્ણદ્વિષ સઅંદે સપાણે જાય સમંતાણે નાં જ્ઞાનજિહ્વ
 યા પન્નજિહ્વ યા સંલિહિહ્વ યા નિહિહિહ્વ યા ઉચ્ચલેત્ત્વા યા
 ઉચ્ચલિહ્વ યા આયાચિહ્વ યા પયાચિહ્વ યા, સે પુચ્ચામેય સ-
 વ્વમસરવચ્ચં તણં યા પત્તં યા કટ્ટં યા સચરં યા સાદ્ધા, જ્ઞા-
 નસા સે તમાયાય પગંતમચ્છમિત્તા ૨. અંદે જ્ઞાનચંદિલંતિ
 યા જાય અચ્ચરંતિ યા તદ્વપ્પગારંમિ પટિલેહિય પટિલેહિ-

ન વમસ્ત્રિય વમસ્ત્રિય તઓ મંજયામેવ આમસ્ત્રિય વા
વયાપિસ્ત્રિય વા ॥ (ગુહ ૨૮)

તે સાધુ ગૃહસ્થને ઘેર ગોચરી જવા માટે જતાં
(મહેરોલી), ચેરી, કે ગાય વિગેરેમાં પેસતાં માર્ગ જુએ,
ર-તામાં જના વચમાં સમાન મુજાગમાં અથવા બે ગા
વચમાં ક્યારા બનાવેલા જુએ, અથવા ઘરને કે નગરને
કે કોટ હાથ, અથવા તોરણો. અર્મડા (અડમસ્ટી) ન
અર્મસપાશક (જેમાં અર્મસાનો અંકોડા નાંખે છે, તે જુ
ને તે કારણને કારણે તેં સ્ત્રીમાં માર્ગે ન જાય; કારણકે ત્યાં
કેવળીયજી કહે છે કે કમ બંધનજી તેં કારણ છે, વળતે સં
વિગધના અથવા આત્મવિગધના સાથ છે તેં બતાવે છે,
માર્ગે જતા માર્ગમાં વચના કારણે વિચમપણાથી કોઈ વા
ધુરં, કોઈ વળત કોઈરખાય, કોઈ વળત પરીખાય, તે છતાં
અંધી કોઈવજી કાયને વિસાધે, તેમજ ત્યાં શરીરના માર્ગ
ગિચાગમી બળખા, સીંદ, વમન, પિત્ત, પડ, વીર્ય, સોઈ
ખજાયા માટે તેવે માર્ગે ન જવું, બીજે માર્ગ ન હોય
તેજ માર્ગે જવું પડે તેા કોઈરખાતાં ગ્રાસમં પડીને ખમજ
વિગેરે કાન્ડુથી આવું ન કરે, તે કહે છે.

તે સાધુ તેના અગુચિ ગાય વિગેરેમાં પડતાં વચમાં
જે જવા વિના ખુલ્લા શરીરે પૃથ્વી સાથે સ્પર્શ ન કરે, અથ
હીની જમીન સાથે કે મુજાગની પૃથ્વીસાથે નથા સચિત્ત પડે
જે સાથે નથા સચિત્ત માટીના ઢેફાસાથે અથવા પુત્રના ડીકડે

લાકડું જેમાં અનેક નાનાં છીંકાં હોય તેની સાથે અથવા
 િયાના જાગાંવાળી જગ્યા સાથે એકવાર ન સ્પર્શ કરે, ન
 દ્વર સ્પર્શ કરે, તેનાથી ગારો દૂર ન કરે, તેમ ત્યાં ભેટીને
 દૂર કરવા ખોતરે નહિ, તેમ ત્યાં ભેટીને ઉદ્ધવર્તન (ચો-
) ન કરે, તેમ સુકાયલાને પણ ત્યાં ન ખોતરે, તેમ ત્યાં
 રહીને સૂર્યને તડકે એકવાર ન તાપે, અથવા વારંવાર ન
 થું કરે, તે કહે છે. તે સિત્તુ ત્યાંથી નીકળી અઘ્રપ રજવાણું
 વિગેરે યાચે, અને અચિત્ત જગ્યાએ નિભાડા વિગેરે એ-
 માં જોઈને ત્યાં ભેટીને શરીરનો કાદવ દૂર કરે, અથવા
 ક તપાવે. અને પછી દૂર કરે અને સ્વચ્છ કરે, વગી થું
 ? તે કહે છે.

સે ભિક્ષુ યા૦ સે જં પુણ જાણિજ્ઞા ગોણં યિયાનં પ-
 રે પેહાપ મહિસં યિયાનં પહિપટે પેહાપ. एवं मणुस्मं
 मं हन्ति सीहं घग्गं यिगं दीयियं अचहं तरचहं परिसरं
 ग्यालं यिरालं सुणयं कोन्सुणयं कोर्कातयं यिताचिह-
 यं यियालं पडिपटे पेहाप सह परणमे संजयामेय परणमे-
 त. नो उद्भुयं गच्छिज्जा । से भिक्षु वा० समाणे अंतरा
 । दयाओ वा साणुप वा कंदप वा घसा वा भिलुगा वा
 डेममे वा विज्जले वा परियावज्जिज्जा. सह परणमे संजया-
 य. नो उद्भुयं गच्छिज्जा ॥ (સ૦ ૨૭)

તે સિત્તુ રસ્તામાં જતાં ધ્યાન રાખે. અને તે ત્યાં રહેતું
 બહે, કે રસ્તામાં ગાય, ગોધા વિગેરે છે, અને તે મારક છે.
 રાવડી રસ્તો ગંધ છે. અથવા હેરી સાપ છે. અંકલી હેર

કે પાડો છે, દુષ્ટ મનુષ્ય છે, ઘોડો, હાથી, સિંહ, વ
(વરગડું), ચિત્રે, બગધ, સરખ, જંગલી ડુક્કર, કે
શીયાળના આકારનું લોમડી જેવું જનાવર છે, જે રાત
કો એમ આરડે છે, ચિત્તા, ચિત્તકડય કે જંગલી બન
તેવું કોઇપણ દુઃખદાયી પ્રાણી રસ્તામાં મારૂંમ પડે તો
ઉપયોગ કરીને ખાત્રી કરે, અને બીજો રસ્તો હોય તો તે
રસ્તે ન જતાં બચ વિનાના રસ્તે બચ, તેજ પ્રમાણે મ
માટો હોય, ડુંકું હોય, કાટા હોય, ડોળાવ હોય, કાંતી
લી માટી હોય, ઉંચાનીચા ટેકરા હોય, કાઢવ હોય, તેવી
આબે બીજો માર્ગ હોય તો ચકાવો ખાઈને પણ તે રસ્તે
પણ ડુંકા ભીષા રસ્તે ન જવું. કારણકે ત્યાં જવાથી ડું
ગલા પોતાની વિરાધનાનો સભવ છે.

સે મિશ્રાનુ ષા૦ નાદાવાનુભવસ્ય વુષારવાદ : ૨ : ૨
વાય પરિરિદિય પેદાષ મંત્રિ પુદ્યામેષ ડગાદ
અવદિલેદિય અગમસિય નાં અર્થનુનિષ્ઠ વા
મિશ્રામિષ્ટ વા, તેનિ પુદ્યામેષ ડગાદ
વદિલેદિય પમસિય પમસિય નાં મંત્રવામેષ
વા વર્કિમેષ વા મિશ્રામેષ વા ॥ (મૂ૦ ૨૮)

તે સાધુ મુદ્ધરથને ધર ગાયત્રી જતા તે ધરનું ખાર
દીપિયું લેઈને તે ધણીની રત્ન લીધા વિના, આંખથી લેઈ
એકદમ વિગેદમી પૂંજ્યા વિના ઉધાડવું નહિ, ઉધાડીને પેં
નહિ, અને નોકડે પણ નહિ, નેના રોપો મનાવે છે, મુદ્ધરથ

ધાય, ઘરમાંથી વસ્તુ ખોવાય તો સાધુના ઉપર શંકા આવે
ઉઘાડેલા દ્વારથી પશુ વિગેરે ઘરમાં પેસી જાય, તેથી સં-
ચને આત્મવિરાધના થાય. હવે જો કારણ હોય, તો અ-
દ્ભાર્ગ કહે છે.

તે ઘરમાં જ્વણની જરૂર હોય તો તેના ધણીની રજા લ-
ખાંખે દેખીને આપાથી પુંછને બારણું વિગેરે ઉઘાડે,
તો ભાવાર્થ આ છે.

પોતે દરવાજો ઉઘાડીને પેસવું નહિ. જો માંદા આચાર્ય
ગેરે માટે ત્યાં આપધ વિગેરે મળતું હોય, અથવા વૈદ્ય ત્યાં
હેતો હોય, અથવા દુર્લભ દ્રવ્ય ત્યાં મળશે, અથવા આછી
સચરી મળેલી હોય, એવાં ખાસ કારણો આવેથી તીધેલા બા-
ણા આગળ ઉભો રહીને શબ્દ કરે (બોલાવે) અથવા પોતે
સંભાળથી પુંછપ્રમાણને ઉઘાડીને ચલું

ત્યાં પ્રવેશ થયા પછીની વિધિ કહે છે.

મે મિત્રગૃહા ૨ મે જં પુલ જાગિષ્ઠા નમગં વા માદળં
મા મામપિંહોલગં વા અતિર્દિ વા પુજ્યપદિદં વેદાપ નો તેમિ
વંજોપ મપદિદુગારે વિદિષ્ઠા. મે તમાવાય વગંતમયકમિષ્ઠા
અભાયાયમમંલોપ વિદિષ્ઠા. મે મે વરો અભાયાયમમંલોપ
વિદિષ્ઠાનન્મ અમળં વા ૪ આદત્તુ દલ્લિષ્ઠા. મે ચ વયં વા-
વેદા—આદમંતો મમળા ! હમે મે અમળે વા ૬ મવ્યજ્જાપ
નિમિત્તે નં મંજદ વા લં પરિભાષદ વા લં. નં નેગદાં પદિ-
માદિતા મુગિજીઓ રંગેદિષ્ઠા. અવિદ્યાં વયં મમનેષ મિદ્યા.

માટ્ટાણું સંકામે, નો ગયું કમિયા, મે તમાવાળ તથ
 ચિહ્ન ૨ મે પુલ્યામેય આલોહિયા-આડમંતો મમણા!
 ને અમળે થા ૬ મન્વજ્ઞાણ નિમિત્તે તં મુંજદ થા જં ૧
 પરિભાષદ થા જં, મેજમેયં યયનં પર્ગ વદિયા—આડમંતો
 મણા ! નુમે વેય જં પરિભાષદિ. મે તથ પરિભાષમાલે,
 અવળો ત્વદ્ ૨ હાયં ૨ કમદં ૨ રસિયં ૨ મણુત્રં ૨ નિદ્
 નુવર્તં ૨, મે તથ અમુચ્છિપ અગિદ્દે અગ(તા)દિપ અગ
 વયત્રં વદુસમમેય પરિમાહિયા, મે જં પરિભાષમાળે પર્ગ
 હિયા-આડમંતો મમણા ! મા જં મુર્મ પરિભાષદિ મથ્યે
 હિયા દિયા ૩ મુજ્જામોં થા વાહામોં થા, મે તથ મુંજદ
 મોં અવળા ત્વદ્ ત્વદ્ જાય નુવર્ત. મે તથ અમુચ્છિ ૪
 વદુસમમેય મુંજિયા થા વાહિયા થા ॥ (સૂ. ૨૯)

તે સાધુ મામ વિગેરેમા બિશા માટે પેઠેલો એમ બને
 કે આ ઘરમાં પ્રથમ અમલુ વિગેરે પેઠેલ છે, તો તેને પેઠે
 પેઠેલો બેઠેને દાન દેનાર તથા લેનારને અપ્રીતિ ન થાય, તો
 અંતરાયકર્મ ન બંધાય, માટે તે બંને દેજે, ત્યાં ઉમા ન રહે
 પુ', તેમજ નીકળવાના દરવાજા આગળ પણ બંનેની અપ્રીતિ
 રાખવા વિગેરે માટે ઉમા ન રહેપુ', પણ તે સાધુ જોઈતમ
 જઈ કોઈ ન આવે, ન દેજે, ત્યાં ઉમા રહે, ત્યાં ઉમા રહે
 પણ જોન સાધુને ગૃહસ્થ બને આહાર આપીને આ પ્રમથે
 કહે, કે " તમે બિશા માટે બહુ આવેલા છો, અને હું ને
 વ્યાધુદયપણથી આહાર વહેંચી આપવાને શક્તિવાન નથી,
 અમલો ! મેં તમને બધા સાધુઓને ચારે પ્રકારનો આહાર

જાણ્યો છે, તેથી હવે તમે પોતાની ઈચ્છા પ્રમાણે તે આહારને
 જાણીને ખાઓ, વાપરો. અથવા વહેંચીને દો. આ પ્ર-
 માણે ગૃહસ્થ આપે, તો ઉત્સર્ગથી જૈન સાધુએ તે આહાર
 જાણીને ન લેવો, પણ દુકાળ હોય, અથવા સાંખા પંથમાં ગોચર-
 ની તંગી હોય તો અપવાદથી કારણપટે લે પણ ખરો, પણ
 આહાર લેકેને એવું ન કરે, કે તે આહારને ઊનોમાનો
 આપે, એકદમ પોતાને મજેલો માટે થોડો હોવાથી હું કાઢીને
 ખાઉં, એકદમ ખાઉં તેવું કપટ ન કરે, ત્યારે શું કરવું તે કહે છે.
 તે લિપ્ત આહારને લઈને ત્યાં બીજા પ્રમથ વિગેરે પાસે
 જઈને તે આહાર તેમને દેખાડે, અને બોલે કે હું આયુષ્માનો !
 ધમલો ! આ આહાર વિગેરે આપણ બધાને ગૃહસ્થે વહેં-
 ચીને, વાપરો, આ પ્રમાણે સાધુને જાણતો સંભળીને કોઈ
 પ્રમથ વિગેરે આ પ્રમાણે કહે, હે સાધો ! નમેજ અમને બધા-
 ને વહેંચી આપો, તેવું સાધુએ ન કરવું પણ કાલે કરવું
 પડે તો આ પ્રમાણે કરવું, કે પોતે વહેંચતાં પ્રજાં હિંચું શાક
 વિગેરે પોતે ન લે, તેમ લુપ્ત પણ ન લે, પણ તે લિપ્ત આહાર
 માં મૂકી ઉત્તર યવા વિના અગૃહપણે મમતા સહિત થઈને બ-
 ધાને સરખું વહેંચી આપે, કંઈપણ દાણો વિગેરે સહેજ વધાર-
 ને. (કારણકે નોજીને આપ્યું નથી) તે પણ જાણીને
 બધાને સરખું વહેંચી આપે.

સાથે બેસીને જમીએ, પીએ, તે સાથે ન જમવું, પણ પે
ના સાધુઓ હોય, પાસત્યા વિગેરે હોય કે સંલોચિક (૨
ગોચરી કરે તવા) હોય, તે બધાને સાથે આલોચના આ
સાથે જમવાની આ વિધિ છે. એટલે પોતે બધાને સરખું
હોંથી આપે, અને બધા ત્યાં સાથે બેસીને ખાપ પીએ, ત
સૂત્રમાં બાહારનું આલોકસ્થાન નિરૂપ્યું, હવે ત્યાં પ્રવેશ
પ્રતિષેધની વિધિ કહે છે.

મે મિશ્નુ વા મે જં પુજ જાગિજ્ઞા સમર્જ વા મા
વા ગામપિંદોલમે વા અનિદિ વા પુસ્તપચિદ્ધ પેહાય મો
ઝયાકમ્મ પવિનિજ્ઞ વા ઝાંખામિજ્ઞ વા, સે તમાયાપ વ
તમવકમિજ્ઞા ૨ અજાવાયમર્મજાંવ ચિદ્ધિજ્ઞા, ૩
ગિજ્ઞા-પદિસેદિપ વા દિગ્ને વા, તમો તેમિ નિયસિપ
જયામેવ પવિનિજ્ઞ વા ઝાંખામિજ્ઞ વા વયં ૦
।મ્ ૩૦ ।। ૨-૧ ૧-૨ ।। વિપદેવજાયાં પમ્મમ ઉદેશકઃ ।।

તે બિશ્નુ ગોચરી માટે ગામ વિગેરેમાં પેડેલો એવું ભલે
કે આ ઘરમાં પ્રથમ ધમજી વિગેરે પેડેલો છે, તે તે પૂર્વે પે
દેલા ધમજી વિગેરેને દેખીને તેને એળગીને પોતે અંદર ન
જાય, તેમ ત્યાં ઉભો રહીને બૃહસ્પતિ પાસે ભિક્ષા પણ ન માગે,
પણ તેને પેડેલો બાણીને પોતે એકતમાં મળી ન દેખે તેમ
ઉભો રહે, પછી તે અંદરના બિશ્નુને આપે અથવા ના પાડે
ત્યારે તે ત્યાંથી પાછો નીકળે, ત્યારપછી જૈન સાધુ અંદર બા
અને આહારની માચના કરે, આજ સાધુનું સાધુપણું સંપૂર્ણ
રીતે છે.

પાંચમો ઉદ્દેશો સમાપ્ત થયો.

જૂઠો ઉદ્દેશો.

પાંચમા પછી છઠ્ઠો ઉદ્દેશો કહે છે, તેનો આ પ્રમાણે સં-
બંધ છે, ગયા ઉદ્દેશામા ક્ષમણ વિગેરેને અંતરાયના ભયથી ગૃ-
હપ્રવેશ નિષેધ્યો, તેજ પ્રમાણે અહીં અપર પ્રાણીઓના અંત-
રાયના નિષેધ માટે કહે છે.

સે ત્રિકલ્પ વા સે જં પુન જાણિત્વા-રસેતિણાં વહયે
તાના યામેસજાણ સંયદે મંનિવદ્ય પેદાપ. સંજદા-કુલકુલ-
જાદ્યં વા સુવરજાદ્યં વા અગ્નિપિંડંસિ વા યાયસા સંયદા
મંનિવદ્યા પેદાપ સદ પરદામે સંજયા નો ઉચ્ચયં ગચ્છિત્વા ॥
(સુ. ૩૧.)

તે કિષ્કુ ગોચરી માટે ગામ વિગેરેમાં જતાં એમ જાણે
કે આ માર્ગમાં ઘણાં પ્રાણીઓ રસના ઇન્દ્રિયો હોઈને પાછ-
ાથી દાણા ચુંગવા ચેરી વિગેરેમાં ઘણાં એકાં થઈને જમીન
ઉપર પડેલાં છે, તેમને તે સાધુએ જોઈને તે તરફ તેણે ન જવું,
તે પ્રાણીઓનાં નામ જતાવે છે, કુકુલ વિગેરે હીધાથી ઉડતા
હીઓ જાણેલાં. તેજ પ્રમાણે સુવરજાતિ હીધાથી ચોપગાં દોર
વિગેરે ચરતાં હોય અથવા અગ્નિપિંડી (ભલિ) બહાર ફેંકેલ
હોય તેમાં કાચકા ખતા હોય તેમને દેખીને ચરીરમાં રક્ષિત
હોય તેમથી સમગ્ર ઉપયોગ વાળીને સાધુ તે રસ્તે ન જાય.

બુદ્ધિ, એ જગ્યા તરફ પોતે ઉભો ન રહે, કે તેવા ધરવાણા તરફ
 પોતાની દષ્ટિ પડે, તેમાં આ દોષ છે કે, ત્યાં દેખવાથી સ્ત્રી નિરો
 દેના સંબંધીઓને શંકા થાય અને ત્યાં તત્કાલે જ નિરોદ્ધાર ગરીબ
 સ્વચ્છ ન થવાથી તેને દેખ થાય, તેજ પ્રમાણે ગૃહસ્થના ગામ
 મા તરફ દષ્ટિ ન કરે, તથા કાદ પડેલી તે દુરસ્ત દરી દોષ
 ન જુએ, અથવા આદિ ખાતર પાટણું દોષ, અથવા ભી-
 ને સાંધો કર્યો દોષ, અથવા ઉઠકગૃહ (પાણીનું સ્થાન)
 ગાય, આ બધાં સ્થાનો વારંવાર હાથ લાગે કરીને અથવા બાં-
 ઘુલી ઉંચી કરીને તથા માથું ઉંચું કરીને નમાવીને અથવા
 ત્રાયાં નીચી નમાવીને દેખે નહિ, બીજાને જતાવે પણ નહિ,
 નૂત્રમાં જોવાર તે પાક જતાવવાનું કારણ ભાર દેવાનું છે ।
 વારંવાર ત્યાં દેખે કે બીજાને દેખાડે, તો પરમાં કંઈ ચોરાય
 નાશ પામે તો શંકા ઉત્પન્ન થાય, વળી તે બિશુ ગૃહસ્થન
 પરમાં પેઢેલો ગૃહસ્થને આંગળી વડે ઉંદરીને તથા અંગુષ્ઠ
 ચલાવીને અથવા આંગળીથી બચ જતાવીને તથા ખરજ ખડ
 ને તેમજ વચનથી (ભાટ માફક) સ્તુતિ કરીને યાચવું ન
 તથા કોઈ વખત ગૃહસ્થ ન આવે તો તેને કડવાં વચન ન
 કે પું જણ માફક પારકાનું ઘર રહે છે ! તારા નશીબમાં
 ક્યાંથી હોય ? તારી વાતજ સારી છે, પણ કૃત્ય સારાં નથી
 અક્ષરદ્રવ્યમેતદ્દિ, નાસ્તિ નાસ્તિ ચદુચ્યતે
 તદિદં દેદિદેહોતિ, વિપરીતં મયિન્યતિ ॥ ૧ ॥
 પું ' નથી નથી ' એવા એ અક્ષર બોલે છે, તે

तुं ' आप आप ' ओ ओ अक्षर धरवागाने हरे, ३ तेथी
परीत यथे ! अर्थात् ताईं कथासु यथे । (आपुं पक्ष १८.३
पथन साधु न बोधे)

अह तस्य कंचि भुंजमाणं पेदाप गादायां वा० उ
कम्मकरि या से पुण्यामेव आलोइया—आउसोति वा मा
णिसि वा दादिमि मे इत्तो अग्रयरं भोयणजायं ? से से
वयंतस्स परो हस्यं वा मत्तं वा द्दिवं वा भायणं वा सोअं
दगयियहेण वा उमिणोदगयियहेण वा उच्छोलिज्ज वा
होइज्ज वा. से पुण्यामेव आलोइया—आउसोति वा मा
णिसि वा । मा एवं मुमं हस्यं वा० ४ सीओदगयियहेण वा
२ उच्छोलिहि वा २, अभिकम्ममि मे दाउं एवमेव इत्यया
मे मेवं वयंतस्स परो हस्यं वा ४ सीओ० उमि० उच्छोलि
ता पदोइता आहट्टु इलइया, तदप्यगारेणं पुरेकम्मकरणं
हस्येण वा ॥ असणं वा ४ अफासुयं जाय नो पदिगादिज्जा
अह पुण एवं जाणिज्जा नो पुरेकम्मकरणं उदउहेणं तदप्य
गारेणं वा उदउहेण वा हस्येण वा ॥ असणं वा ४ अफासुयं
जाय नो पदिगादिज्जा । अह पुणेवं जाणिज्जा—नो उदउहे
ण सत्तिणिहेण मितं तं चेव एवं—सत्तरक्खे उदउहे, सत्ति
णिहे मट्टिया ऊमे । हरियाले हिगुलुय, मणोसिया अंत
लोणे ॥ १ ॥ गंरुय पन्निय सेदिय सोरट्टिय पिट्टु कुकुस १
वकुट्टसंसट्टेण । अह पुणेवं जाणिज्जा नो असंसट्टे संसट्टे तद
प्यगारेण मंसट्टेण हस्येण वा ४ असणं वा ४ फासुयं वा
पदिगादिज्जा ॥ (मू० ३३)

ગૃહસ્થના ઘરમાં પહેલો તે બિડુ દોઢ ગૃહસ્થ વિગેરેને
 જાતું બુલો, તેને પાત્ર દેખીને સાધુ પ્રથમ આપું વિચારે કે
 આ ગૃહસ્થ પોતે અથવા તેની સ્ત્રી અથવા તેની નોકરડી વિગે
 રે દોઢપણુ ખાય છે, એવું વિચારીને તેનું નામ લેમ યાચના
 કરે. કે આયુષ્મન ! કે અમુક ગૃહસ્થ, અમુક બાઈ ! અથવા
 યોગ્ય બીજું વચન ભાલીને કરે કે તમારા ઘરમાં જે રંધણ
 હોય તેમાંથી અમને આપો ! એમ યાચના કરે, તે તેમ આપ-
 વાને હાજર ન હોય, અથવા કારણ આવે આ પ્રમાણે ભાલે,
 પછી તેના ઘરમાંથી યાચતા બિડુને બીજે ગૃહસ્થ દોઢ વાત
 હાથ દોઢ કે બીજું વાસણ કાચા પાણીથી કે ગરોળર ન હના
 થયેલા પાણીથી અથવા ડિનું કરંડું પાણું કાઢ પહોંચતા અ-
 ચિત્ત થયેલ હોય તેના વડે ધુલે, અથવા વારંવાર ધુલે, આ
 પ્રમાણે ધોવાની ચંદા કરતા પહેલાં સાધુ ભેદને વિચારે (અ-
 ચીન ધ્યાન રાખે, અને પછી તેમ દેખીને તેનું નામ લેઈને
 નિવારે, કે તમે કાચા પાણી વિગેરેથી ન ધુલો, પણ પેકો
 ગૃહસ્થ સચિત્ત પાણીથી હાથ વિગેરે ધોઈનેજ આપે તો અ-
 પ્રાસુક ભાલીને સાધુ લે નહિ

પછી તે સાધુ ગૃહસ્થના ઘરમાં પહેલો તે એમ ભાલે કે
 સાધુ માટે નહિ, પણ તેણે દોઢપણુ કારણે પ્રથમ કાચા પા-
 નીથી હાથ કે વાસણ ધોયું છે, અને તેનાં ટપકાં પડે છે, એવું
 જોયે તો ચારે પ્રકારનો આહાર અપ્રાસુક ભાલીને લેવો નહિ,
 કાચ પાણીનાં ટપકાં ન પડતાં હોય, પણ કાચા પાણીથી ખ-

રહેલા હાથ કે વાસણ હોય તોપણ તે આપતાં સાધુએ
એજ પૂર્વે કહ્યા પ્રમાણે ન્યાય છે, જેમ કાચા પાણી
રહેલા હાથે ન લેવું, તેમ સચિત્ત રજા હોય, માટીથી
હોય, તેમાં ઉપ તે ખારવાગી માટી, હડગાલ, દિંમજેણ
શિલ, અંબન, લવણ, ગેરૂ આ ગંધી પૃથ્વીકાયની ખા
નીકજેલી સચિત્ત વસ્તુઓ સાધુને ન કંપે (વર્ણિકા તે
માટી મેક છે, મેટિકા ખટી છે, સૈરામિટ્ટ તે તુવરિકા છે,
તે છડખાવિનાના તંદ્રલતું ચુરણ (ભૂકો) છે, કુકસા કે
કુટેલાં છાતરાં (ઉછુક) પીકુ પર્ણિકા વિગેરેના ખાંડ
ખાંડેલ ચુરો અથવા લીલાં પાંદડાનો ચુરો, વિગેરે ખ
દાચ વિગેરેથી આપે તો લે નહિ, એ પ્રમાણે જો ખરડો
હોય તો સાધુ ગોચરી લે

પણ એમ જાણે કે ખરડાયેલ છે, પણ તે જાતિના
હાથથી હાથ વિગેરે ખરડેલ છે, તેમાં આઠ ભાંગા છે.

‘ અસંસદ્દે દમ્બે અસંસદ્દે મતે નિરવસેસે દમ્બે ’

આમાં એકેક પદ બદલવાથી આઠ ભાંગા થાય—તેમાં
સદ્દ હાથ, સંસદ્દ વાસણ અને શેષ દ્રવ્ય બાકી રહેલ હોય
આઠમો ભાંગો સર્વોત્તમ છે, પણ એવું જાણે કે, ક
પાણી વિગેરેથી અસંસદ્દ હાથ વિગેરે જો, તો તે
અથવા તે જાતિના દ્રવ્યવડે (ભક્ષ્ય વસ્તુથી) હાથ ૧૦
ખરડેલ હોય તે આહારને પ્રાપ્તકે જાણીને સાધુએ લેવો,

સેં મિલ્લુ યા ૨ સેં જં પૂણ જાણિજા પિદ્યું યા ઘટ્ટ-
 યા જાય પાડાપાળેયં યા અર્મંજપ મિલ્લુપદિયાપ નિલ-
 ય મિલ્લાપ જાય સંતાણાપ વૃદ્ધિસુ યા વૃદ્ધિનિ યા વૃદ્ધિ-
 તિ યા ઉપ્પાણિસુ યા ૩ મદ્દપ્પમારં પિદ્યું યા ૦ અપ્પામુયં
 પદિમાદિજા ॥ (સૂ. ૩૪)

તે મિલ્લુ ગૃહસ્થના ઘરમા પેઠેલો જો એવું જાણે, કે
 ૧) આ વિગેરેના કુરમુર (મમરા) ધણી રેતીની બરેલા છે,
 ૨) અથવા અડધા ચેટેલ એઆ વિગેરેના કણ વિગેરે હોય, તેને
 ૩) ધુને ઉદેશીનેજ સચિત્ત શિલા ઉપર અથવા બીજવાળી,
 ૪) રિતવાળી અથવા નાના જંતુના છંડાવાળી અથવા કરાંજીયા-
 ॥ જાળાવાળી શિલા ઉપર તે મમરા કે કાંતુને કુટેલ હોય
 ૫) કુટે અથવા કુટશે, (સૂત્રમાં એકવચન ક્રિયાપદનું છે તે આ-
 ૬) વચન હોવાથી ગૃહસ્થનામાં લેવું અથવા જાતિમાં એકવચન
 ૭) પણ લેવાય) આમ કરીને પછી તે ધાણી, પંખા વિગેરે સ-
 ૮) ચિત્ત મિલ્લુ હોય, તેને સચિત્ત શિલામાં કુટીને સાધુ માટે જા-
 ૯) રકે અને પછી આપે, કે આપશે, તેવું જાણીને તેવો પૃથક
 વિગેરે આહાર આપે તોપણ લે નહિ.

સે મિલ્લુ યા ૨ જાય સમાણે સે જં ૦ ચિલં યા લોણં
 ઉચ્ચિમયં યા લોણં અસ્સંજપ જાય સંતાણાપ મિલ્લિસુ ૩ રુચિ-
 સુ યા ૩ ચિલં યા લોણં ઉચ્ચિમયં યા લોણં અપ્પામુયં ૦ નો
 પદિમાદિજા ॥ (સૂ. ૩૫)

જો તે મિલ્લુ એવું જાણે, કે આ ખાણું મીઠું (જિલ-

આ બધી વાત સમજાવીને કહે છે કે ઉપર બનાવેલી
પ્રાણી આ પ્રતિજ્ઞા છે કે અગ્નિ સાથે લાવેલું જોજન વિગેરે
પ્રાણુક છે, અને તે અનેષણીય છે, એમ જાણીને આહાર
જનો હોય, તેપણુ તે નહિ. આજ સાપ્રાણુ સર્વથા સાપ્રાણુ
જ, પહેલા અધ્યયનનો છો ઉદ્દેશો સમાપ્ત થયો.

—❦—

સાતમો ઉદ્દેશો.

—❦—

છો ઉદ્દેશો કહીને સાતમો કહે છે, તેનો આ પ્રમાણે
સંબંધ છે, ગયા ઉદ્દેશમાં સંયમ વિરાધના બતાવી, અને
બહી સંયમની આત્માની દાનદેનારની વિરાધના બતાવશે
અને તે વિરાધનાથી લેનધાસનની હીલના થાય, તે આ ઉદ્દે-
શમાં બતાવશે.

સે મિષ્ટાનુ યા ૨ સં જં ૦ અસળ યા ૪ સંધંતિ યા ધં-
નંતિ યા મંનંતિ યા માલંતિ યા પામાયંતિ યા દમ્મિયત-
નંતિ યા બદ્ધયરંતિ યા તદ્વપ્પગારંતિ અંતલિક્ષત્વજ્ઞાયંતિ
દર્પનિષિગ્ધંતિ સિયા તદ્વપ્પગારં માલોદ્દં અસળ યા ૪ અ-
પાસુર્યં નો ૦, કંપલો ચૂયા આયાણમેયં, અસ્મંજપ મિષ્ટાનુ-
દિયાપ પીટ યા પાદમં યા નિસ્સેરિં યા ઉદ્દહરં યા આદદુ-
દ્દસિય દુદ્દહિદ્ધા, સં તન્ય દુદ્દહમાણં વયન્નિજ્ઞ યા ૫

દિશ્ન વા, સે તન્થ પવન્નમાણે વા ૨ હત્થં વા પાપં વા ૩
 વા ઉરં વા ઉદરં વા સીસં વા અગ્ગચરં વા કાયંમિ દિશ્ન
 જાલં ત્હસિશ્ન વા પાણાણિ વા ૪ અભિદજિશ્ન વા વિશ્વાસિ
 વા હેસિશ્ન વા સંઘસિશ્ન વા સંઘદિશ્ન વા પન્નિયાવિશ્ન વા ૫
 આમિશ્ન વા ટાણાઓ ટાણં સંકામિશ્ન વા, ૬ તદ્દપ્પગારં મત્તં
 હદં અસર્ણં વા ૪ લાખે મંતે નો પદિગાદિશ્ના, સે મિશ્ન વા
 જાય સમાણે સે જં ૦ અસર્ણં વા ૪ કુટ્ટિયાઓ વા કોલેશ્ના
 વા અસ્મંજપ મિશ્નપુરિયાપ ઉક્કુલિય અપ્પડલિય જં
 નિય આહુદ્દ દલ્લશ્ના, તદ્દપ્પગારં અમર્ણં વા ૪ લાખે મંતે
 પદિગાદિશ્ના ॥ (સૂ. ૩૭) ॥

તે બિહુ ગોચરીમાં ગયેલો તો આ પ્રમાણે ચારે પ્રકારનો આહાર ભણે, સંધ (તે અર્ધપ્રાકાર—ઉંચી ભીત જેવે હોય) લાકડો કે પથ્થરનો યંભો હોય, તથા માંચટો બાંધેલો હોય અથવા શીકા ઉપર હોય, મહેલમાં, કે હવેલીમાં કે કોઈ પણ અંતરિયા (અંધાર) સ્થાનમાં આહાર રાખેલો હોય તે તેના ઉપરથી આહાર ભરતે વહોરાયે તોપણ માલાપહૂંત રોગ લાગતો ભણીને ન લેવો, કેવળીપ્રભુ તેમાં આ પ્રમાણે રોગ ભટાયે છે, એટલે ત્યાં ઉંચે વસ્તુ રાખી હોય તે લેવા ગૃહસ્થ ભય તો હાય પહેંચવા માટે સાધુ માટેય માંચી, પાટીકું, નીસરણી, ઉંધી ઉખળી અથવા બીજું કંઈપણ અંધર ટેકવીને, તેના ઉપર ચઢીને લેવા જાય તો ચડતાં પાંચ જાય, અને ખસીને પડતાં હાય, ૫૫ ભાગતાં અથવા છઠ્ઠિય કે ચરીરમાં લાગી જાય, તેજ પ્રમાણે પડતાં બીજા જીવોને, પ્રાણીઓને હવે,

કાસ પમાડે, અથવા યુગલે દાંડે, ઘસાવે આપે, સંપદન કરે.
 આ પ્રમાણે મતાં તે છવેને પરિતાપ કરે, યકષે, એકશ્યાનથી
 મીઠા સ્થાનમાં ખસેડે, આવા દોષો જાણીને શીકા કે મેદા ઉ
 પસંથી તાવીને આપે તો મળતી વસ્તુ પણ સાધુએ ન લેવી.

અથવા તે સાધુ આહાર લેતા આ પ્રમાણે જાણે, કે
 માટીની દાડીમાંથી અથવા જમીનમાં ખોદેલ અર્થ જોળાકાર
 ખાણમાંથી સાધુને ઉદરીને કાયાને ઉચ્ચીનીચી કરીને કુળડી
 યદને કાઢે, તથા ખાણમાં નીચી નમીને અથવા તીરછી પડીને
 આહાર લાવીને આપે, તો સાધુએ અધોમાલાહુત (નીચે પ-
 ડીને લીધેલ) આહાર ગૃહસ્થ પાસેથી મળતો હોય તોપણ
 લેવો નહિ, હવે પૃથ્વીકાયને આશ્રયી કરે છે.

સં ભિક્ષુઃ ષાઃ સં જંઃ અમળં યા ૬ મદ્વિયાહલિતં
 તદપ્પગારં અમળં યા ૬ ત્થામે સંઃ. કેવલોઃ, અસ્સંજણ મિઃ
 મદ્વિઓલિતં અમળં યાઃ ઉચ્છિદમાણં પુદ્ધિકાયં સમા-
 રંભિજ્ઞા તદ તેઉચ્ચાઉચ્ચણમ્મહત્તસકારં સમારંભિજ્ઞા. પુણ-
 ગચ્છિ ઉચ્છિપમાણં પચ્છાકમ્મં કરિજ્ઞા, અદ્ધ ભિક્ષુણં પુણ્ણોઃ
 મં તદપ્પગારં મદ્વિઓલિતં અમળં યા ત્થામેઃ । સં ભિક્ષુઃ
 સં જંઃ અમળં યા ૬ પુદ્ધિકાયપદ્ધિયં તદપ્પગારં અમળં
 યાઃ અપાસુયં । સં ભિક્ષુઃ જં અમળં યા ૬ આઉકાયપ-
 દ્ધિયં ચંચ. ષયં અગણિકાયપદ્ધિયં ત્થામેઃ કેવલોઃ, અસ્સં-
 જણ મિઃ અગણિ ઉસ્સકિય નિસ્સકિય આદરિય આદદુ
 દદ્ધરજ્ઞા અદ્ધ ભિક્ષુણં જાવ નો પદિઃ ॥ (સૂ. ૩૮) ॥

તે બિંદુ ગોચરીમાં ગયેલો આ પ્રમાણે બાલો, કે
 રક (માટીના ગોળા) વિગેરેમાં માટીથી પ્રથમ લીંપીને
 લ હોય, તેમાંથી કાઢીને ચાર પ્રકારના આધારમાંથી કંઈ
 આપે તો પશ્ચાત્કર્મના હોષથી મળતો આધાર પણ ન
 પ્રાપ્ત થાય ? ઉ-કેવળી પ્રભુ તેને કર્મ ઉપાદાન કહે
 તે ગૃહસ્થ બિંદુકની નિશાએ માટીથી લીંપિયું વાસણ
 તેમાંથી કાઢીને કાંઈપણ આધાર આપે, તો તે વાસણ ખો
 પૃથ્વીકાયનો આરંભ કરે, તેજ કેવળી પ્રભુ કહે છે, તથા જ
 વાયુનો તેમજ વનસ્પતિ તથા વસકાયનો પણ આરંભ
 અને સાધુને આપ્યા પછી બાકી રહેલ માલતા રક્ષણ માટે
 વાસણને પાણી લીંપી માટે સાધુને પૂર્વે કહેલી આ પ્રતિ
 હોષથી અને તેજ હેતુ તેજ કારણ હોષથી આ ઉપદેશ છે
 તેવું માટીથી લીંપિયું વાસણ ઉચકાવીને મળતું લોજન કે
 કાંઈપણ લેવું નહિ.

વળી તે બિંદુક ગૃહસ્થના ધરમાં પેસતાં વળી આવું કે
 જન વિગેરે બાલો, તો નલે, એટલે પૃથ્વીકાય ઉપર સ્થાપે
 આધારને બાલોને પૃથ્વીકાયના સંઘટન વિગેરેના ભયથી જ
 પ્રાપ્ત બાલોને મળતું હોય નોપણ નલે, એજ પ્રમાણે પાણી
 ઉપર અગ્નિકાયમાં સ્થાપેલ હોય તો પોતે લે નહિ, કારણ
 કેવળી તેમાં આદાન કહે છે, તેજ બતાવે છે, ‘ અસંઘટ ’ ગૃ
 હસ્થ બિંદુ માટે અગ્નિ ઉપર સ્થાપેલ વાસણને આમતેમ કે
 વી આધાર આપે તેથી તે જીવોને પીડા થાય, માટે સાધુઓ
 આ પ્રતિજ્ઞા છે કે તેવો આધાર લેવો નહિ.

મિક્ષુ યા ૨ સે જંઽ અસળં યા ૪ અચ્ચુસિળં અ-
 મિઽ સુપ્પેળ યા વિહુયળેળ યા તાલિયંટેળ યા પતેળ
 ાપ યા સાહામંઘેળ યા પિહુળેળ યા પિહુળહત્થેળ યા
 યા ચેન્નકળેળ યા હન્થેળ યા મુદ્દેળ યા ફુમિઙ્ગ યા
 યા. સે પુઞ્ઞામેઘ આલોદ્ધા-આઝમોત્તિ યા મહ્ગિ-
 ! મા પતં તુમં અસળં યા અચ્ચુસિળં સુપ્પેળ યા જાઘ
 યા ઘોયાદિ યા અમિઙ્ગવસિ મે દાઝં. પમેઘ દલ-
 સં સંઘં ઘયંતસ્સ પરાં સુપ્પેળ યા જાઘ ઘોદ્ધા આદદુ-
 ઙ્ગા તદ્દપ્પમારં અમળં યા ૪ અપ્પાસુયં યા તો પડિઽ ॥
 ૩૯ ॥

તે જિહ્વ ગૃહસ્થના ધરમાં પેકેડો ને આ પ્રમાણે બાણે
 ॥ ધણે ઉનો ભાત વિગેરે સાધુને ઉદ્દશીનેજ ગૃહસ્થ ઠંડો
 ॥ માટે સૂપડાથી, વીજણાથી, મોરના પીંછાના પંખાથી
 યા શાખાથી કે શાખાના ભંગવડે અથવા પીંછાથી અથવા
 ગના સમૂહવડે, વસ્રથી કે વસ્રના છેડાથી, હાથથી, મોઢેથી
 યા તેવા કંઈપણ ઓળારથી કુંકીને ઠંડો કરે, અ-
 ॥ વસ્રથી વીંજે, આ પ્રમાણે કરવા પહેલાં સાધુ લક્ષ્ય રા-
 ને તેવું ગૃહસ્થ કરે, તે પહેલાં તેને નામ દઈને બોલે કે હે
 ॥ હે બહેન ! આવું તમે કરીને મને આપવાની દાંઘિ
 રાવો છો, તો તેમ કુંકયા વિનાજ અમને આપો, આવું
 ॥ કહે તોપણ ગૃહસ્થ હડધી સૂપડેથી કે સુખના વાયુવડે
 કીને આપે તો તેને અન્નપક્ષીય (દોષિત) આહાર બાણીને
 યો નહિ.

પિંડના અધિકારથીજ બેગળા રોધેને ઉદેશીને ૪૦
 તે બિજનૂ વા ૨ તે જૈ. અસળ વા ૪ વગરનાકાલ
 દ્વિતી તથા-ગમાઃ અસળ વા ૪ વળ. ત્યાંબે મંત્રે મંત્રી રતિ
 વર્ષ તથાકાલપિ ॥ : મૂ. ૪.) ॥

તે જિજ્ઞાસુ બુદ્ધિશીલના પરમાર્થ જાણેલા એવું જાણે, કે જ્યાં
નિઝાયમા થયે પ્રકારનો આધાર છે, તે તે બાજીને લે ન
એ પ્રમાણે પ્રસંગાયનું સૂત્ર પણ બાજીનું, અર્થ (વતારા
પમા સંદેહ) આ સૂત્ર વડે નિર્ણય નામનો એવજારોગ
નાર આપનાર બનેનો એનો બનાવ્યો, તેજ પ્રમાણે
પણ એવજારોગ વતારાસભવ સૂત્રમા યોગ્યતા તે આ પ્રમાણે
વર્ણિત સર્વિત્ત નિર્ણય નિર્ણય નિર્ણય નિર્ણય નિર્ણય નિર્ણય
વર્ણિત નિર્ણય નિર્ણય, નમજ દોષા દુષ્ટ પ્રવર્તિ ॥ ૧ ॥

(૧) આપાકર્મ વિનેરથી ચંદ્રિત આહાર વિનેર
 હોય, (૨) પાણી વિનેરથી મુક્તિ (લીંપાયેલ) હોય, (૩)
 પૃથ્વીમાય વિનેરમા સ્થાપન કરેલું હોય (૪) બીજેરા વિનેર
 હોય (૫) વાસણમાથી છૂટા વિનેર ન આપય
 એવું વસ્તુ બીજી સવિત્ર પૃથ્વી વિનેર ઉપર નાંખીને તે ક
 રણ વિનેરથી જે આરિ, ને સંકુત હોય છે. (૬) આર ૧૬
 વિનેર હજાર દેવાર શુદ્ધિ તથા ચંદ્રિત વિનાનો હોય, (૭) ક
 ર્મ વિનેર પદાર્થથી નિર્જિત-પોતું હોય, (૮) દેવાની વસ્તુ
 કરેલું કવિત્વ ન હોય, અથવા દેવાર લેવાતું હોય

નેનાળી હોય તે અપરિણત કહેવાય, (૯) ચરખી વિગેરે
તંદનીક પદાર્થથી લિપ્ત હોય (૧૦) છંટા પાડવી પહોરાવે.
આ દશ દોષ એકલુના કહ્યા, તે ટાળવા જોઈએ.

હવે પીવાના આશ્રયી કહે છે-

સે મિલ્કુ યા ૨ સે જં પુળ પાળગજાયં જાણિજ્ઞા, તં-
દા-ઉસ્તેદમં યા ૧ સંસેદમં યા ૨ ઘાડલોદગં યા ૩ અન્ન-
રં યા તદપ્પગારં પાળગજાયં અહુનાધોયં અંચિલં અન્નુ-
તં અપરિણયં અવિદ્યત્યં અફાસુયં જાઘ નો પડિગાદિજ્ઞા ।
તદ પુળ પયં જાણિજ્ઞા ચિરાધોયં અંચિલં શુક્લં પરિણયં
વેદ્યત્યં ફાસુયં પડિગાદિજ્ઞા । સે મિલ્કુ યા ૦ સે જં પુળ
પાળગજાયં જાણિજ્ઞા, તં જદા-તિલોદગં યા ૪ નુસોદગં યા
૫ જયોદગં યા ૬ આયામં યા ૭ સોથોગ યા ૮ સુદ્ધચિયદં
યા ૯ અન્નયરં યા તદપ્પગારં યા પાળગજાયં પુલ્યામેય આલો-
જ્ઞા-આડસોત્તિ યા મદ્દણિત્તિ યા ! દાદિત્તિ મે રત્તો અન્ન-
પરં પાળગજાયં ? સે સેયં ધવંતસ્સ પરો વદ્દજ્ઞા-આડસ્સં તો
તમાણા ! નુમં વેવંયં પાળગજાયં પડિગ્ગહેણ યા ઉસ્સિચિયા
ને ઉયત્તિયા નં ગિણ્દાદિ, તદપ્પગારં પાળગજાયં સયં યા
ગિણ્દિજ્ઞા પરો યા સે દિજ્ઞા, ફાસુયં લામે સંતે પડિગા-
દિજ્ઞા ॥ (સૂ ૫૧)

તે સાધુ ગૃહસ્થના ઘરમાં પાણી માટે જયેલ હોય, ત્યાં
એવું લાલુ કે આટો ચુંદળવાનું આ પાણી છે, તે ઉસ્તેક્રમ
છે, તથા તલને ધોવાનું પાણી છે, તે સંસેક્રમ છે, અથવા અ-
શ્વિત્ત વિગેરે ધોવાનું પાણી છે, તેમાં પદ્મનાં લે તો પ્રાસુઃ

છેજ; પણ ત્રીજા ચોથા નંબરના પાણી મિશ્ર છે, તે ૧ કાળે પરિણત (કામુ) થાય છે, તે ચાવલ (ચોખા) નું વણ છે, તેમાં ત્રણ અનાદેય છે, પરપોટા થતા હોય, પા ગિંદુઓ વાસણને લાગેલાં ચોખાઈ ગયાં હોય, અથવા ૮ સંધાઈ ગયાં હોય, પણ તેનો ખરો આદેય આ છે, કે ૧ સ્વચ્છ મઈ ગયું હોય, (પરપોટા બેસીને સ્વચ્છ થયું તેજ દેવાય)—અનામ્લ તે પોતાના સ્વાદથી અચ્છિત્ત અ ત્રાંત અપરિણત અવિશ્વસ્ત અપ્રાસુક માત્રુમ પડે તે સ્ લેવું નહિ, અને તેથી વિપરીત હોય તો ગૃહણ કરવું, પાણીના અધિકારથીજ વિશેષ કહે છે.

તે બિંદુ ગૃહસ્થના ઘરમાં પેઠેલો આવું પાણી ભણે, (૪) તલનું ધોવણ કોઈપણ પ્રકારે પ્રાસુક કરેલું પાણી, હસ્થના ઘરમાં છે, એ પ્રમાણે (૫-૬) સુરથી, જવથી, ચિત્ત થયું હોય, (૭) આચામ્લ (એસામણ) (૮) રનાલ સોલીર (૯) બરોઝર ઉંડું પાણી શુદ્ધ વિકટ અથ તેવું કામનું ધોવણ વિગેરે અચિત્ત પાણી જુએ, તો ગૃહસ્થ કહે, કે હે ભાઈ ! હે ભાઈ ! જે કંઈ આવું અચિત્ત પાણ હોય, તે મને આપો ! તે વખતે ગૃહસ્થ જોલે, કે હે સાધુ તમેજ આ પાણી પોતાના પાતરા વડે કે કાચલીવડે કે કકાડ ઉંચકીને કે ચંકુચાળીને વાસણમાંથી લો, તે પ્રમાણે કહે તે સાધુ પોતે પ્રદણ કરે, અથવા ગૃહસ્થ તેને આપે, તો પ્રા પાણી સાધુએ લેવું. જગી—

સે ભિક્ષુ ઘા૦ સે જં પુણ પાણમં જાણિજ્ઞા-અણંતરદિ-
પુઢધીપ જાઘ સંતાણપ ઉદ્દદુ ૨ નિક્કિલ્લત્તે સિયા, અ-
ભિક્ષુપડિચાપ ઉદ્દહ્લેણ ઘા સસિણિદ્દેણ ઘા સક-
ળ ઘા મત્તેણ ઘા સીઓદગેણ ઘા સંભોદિત્તા આદ્દુ દલ-
, તદ્દપ્પગારં પાણગજાયં અફામુયં૦ પ્યં ચલ્લ સામગ્ગિ-
॥ (સૂ૦ ૪૨) ॥ પિણ્ડેપણાયાં સત્તમઃ ૨-૧-૧-૭ ।

તે ભિક્ષુ ભે આવું બાણે કે તે અચિત્ત પાણી, અચિત્ત
ચીકાય વિગેદેમાં આંતરા વિના મુકેલું છે, અથવા કદોળી-
ના બાણા વિગેદેમાં બીલ વાસણમાંથી લઈ લઈને તેમાં વા-
મુકેલું છે, અથવા તે ગૃહસ્થ ભિક્ષુને હૃદયેશીનેજ કાયા
હીના ગલતાં ટપકાંવડે અથવા અચિત્ત પૃથ્વી વિગેદેના અ-
ચી ખરડાયેલું બાગન હોય, અથવા ઠંડા પાણીથી મિશ્ર
ને-લેશું કરીને આપે, તેવું પાણી ‘ અનેપણીય ’ બાણીને
નહિ, આ ભિક્ષુની સંપૂર્ણ સાધુતા છે.

સાતમો હૃદયો સમાપ્ત.

આઠમો હૃદયો.

સાતમો સ્ત્રીને આઠમો હૃદયો કહે છે, તેનો આ પ્રમાણે
બંધ છે. ગયા હૃદયમાં પાણીનો વિચાર બતાવ્યો, અહિં
તેજ પાણી સંબંધી વિશેષ કહે છે—

મે મિલ્કતુ વા ૨ મેં જં પુણ પાળગજાર્ય જાગિત્રા,
 દા-અંચપાળમં વા ૧૦ અંચાદગપાળમં વા ૧૧ કશિદ્રુ
 ૧૨ માડલિંગપા ૦ ૧૩ મુદિયાપા ૦ ૧૪ દાલિમપા ૦ ૧૫
 રપા ૦ ૧૬ નાલિયેરપા ૦ ૧૭ કરીરપા ૦ ૧૮ કોલપા ૦
 આમલપા ૦ ૨૦ ચિંચાપા ૦ ૨૨ અણવરં વા તદ્વપ્પગારં વા
 જાતે મઅટ્ટિયં મકળુયં મલીયમં અસ્મંજપ મિલ્કતુપા
 ઉચ્ચેણ વા દુમેણ વા ચાલમેણ વા આચિલિયાણ પરિ
 યાણ પરિમાચિયાણ આદદુ દલદ્વા તદ્વપ્પગારં વાગ
 અપા ૦ લામે સંતે નાં પદિગાદિચ્છા ॥ (મૂ ૪૩) ॥

તે સાધુ ગૃહસ્થના ધરમા ગયેલ આવા પ્રકારનું
 ભાગે, કે કેરીનું તથા અંબાડાનું ધોવણ (૧૦-૧૧)
 તથા કોઠ (૧૨) નું ધોવણ છે, બીજે (૧૩) મ
 (૧૪) નું ધોવણ (૧૫) છે, કાકમ (૧૬) નું
 (૧૭) નું, નાગિયેર (૧૮) કેર (૧૯) કોલ (૨૦)
 (૨૧) આમળાં (૨૨) ચિંચા આંબલી (૨૩) તથા તેવાં
 બધાં પાણી-એટલે કાક, બેર, આમલી વિગેરે કોઈપણ
 જીને તે કલેજ ચૂરીને કરાય છે, તથા અંબાડા વિગેરેનું
 જે ગળુ દિવસ સાથે રાખીને પલાળે, આવું પાણી દોષ
 તેની બાનું બીજું દોષ, તે કઝિયાસાથે વર્તે, અથવા
 (છાલ નિમેરે અવવ) સાથે દોષ, તથા બીજ સફિ
 કાળીયો તથા બીજ આમળાં વિગેરેમાં જુદાપણ પ્રતી
 આવું પાણી ગૃહસ્થ સાધુને હરેશીને કાક વિગેરે ચૂરીને

૧) વાંસની છાંયથી બનાવેલ છાબડી. વિગેરે પલાળીને અથવા
 ૨) પલાળીને અથવા ગાય વિગેરેનાં પૂછડાના વાળના બના-
 ૩) વાલણાવડે અથવા મુગટ્ટીપણીના માળાવડે, ઠળીયો વિ-
 ૪) રૂર કરવા એકવાર મસળીને કે વારંવાર ચોળીને તથા પરિ-
 ૫) વલુ કરીને—ગાળીને સાધુ પાસે લાવીને આપે, આવું પાણી
 ૬) મહોપથી દુધ બાણીને મગતું હોય, તોપણ લે નહિ, ઉદ્ધ-
 ૭) મહોપો નીચે મુજબ છે.

આદાકન્તુદેસ્તિય પૂતીકન્મે જ મોસજાપ અ ॥

દ્રવણા પાહુડિયાપ પાઓઅર કીય પામિચ્ચે ॥ ૧ ॥

પરિયટ્ટિપ અમિદ્દે. ઉમ્મિમન્ને માલોદ્દે દ્વક્ક

અચ્છેજ્જં અણિસદ્દે. અજ્જોઅરપ અ સોલસમે ॥ ૨ ॥

(૧) સાધુના માટે જે સચિત્તનું અચિત્ત કરે, અથવા અ-
 ચિત્ત રાંધે તે આધાકર્મ દોષ છે (૨) જે પોતાના માટે તૈયાર રસો-
 યદ હોય તે લાડુના સૂણું વિગેરે ગોળ વિગેરેથી સાધુને ઉદે-
 ૩) ળીને વધારે સંસ્કારવાળું બનાવે, આ સામાન્યથી છે, (પણ વિશે-
 ૪) થી બચવા હચ્છનારે વિશેષ સૂચ થી બચવું) (૩)
 ૫) આધાકર્મના ભાગથી મિશ્ર કરે તે પૂતીકર્મ છે, (૪) સાધુ
 ૬) ગૃહસ્થને આશયી પ્રથમથી આહાર લેગો રંધાય તે મિશ્ર
 ૭) (૫) સાધુને માટે ખીર વિગેરે જુદી કાઢી રાખે તે સ્થાપના
 ૮) ય છે, (૬) ઘરમાં લગ્ન વિગેરેનો અવસર આવવાનો હોય
 ૯) સાધુને આવેલા બાણીને કે આવવાના બાણી તેમને તે મિ-
 ૧૦) શ્રવણ વિગેરે આપવા માટે આગળ પાછળ કરે, તે પ્રાલતિકા-

દોષ છે, (૭) સાધુને ઉદયીને ઝડૂખા બારી વિગેરે ઉપ
અથવા અંધારામાંથી લાવીને અજવાળામાં મુકવું તે પ્ર
રણ છે, (૮) દ્રવ્ય વિગેરે આપીને ખરીદ કરે તે કોડલે
સાધુ માટે કોઈનું ઉઝીકું-ઉઝીનું લે તે ' પામિચ્ચ ' તે.
(૧૦) કોદલ વિગેરે આપીને પાડોરીના ઘરમાંથી ક
વિગેરેના ચોખા બદલે લાવે. તે પરિવર્તિતદોષ છે, (૧
ધર વિગેરેથી સાધુના ઉપાશ્રયમાં લાવીને આપે તે અશ્વ
દોષ છે, (૧૨) છાણ વિગેરેથી લીંપેલું વાસણ ખો
આપે, તે ઉદ્વિગ્ન દોષ છે, (૧૩) માળા ઉપર વિગેરેથી-નિર્મ
વડે લાવીને આપે તે માલાદૂત દોષ છે, (૧૪) નોકર વિ
રેથી છીનવી લઈને આપે તે આ હેય દોષ છે, (૧૫) ર
કાય આશ્રયી રધાયલું, અધાની રજત લીધા સિવાય કો
આપે તે અનિચ્છ દોષ છે, (૧૬) પોતાના માટે રંધાદા
નમા પાકાજીથી ગાદુલ વિગેરે સાધુને આવતા સાંભરીને
તાં ઉમેરે તે ' અધ્યવપૂરક ' દોષ છે, આવા કોઈપણ
દોષિત આદાર દોષ તેા સાધુએ તે આદાર લેવો નહિ.

પાકું પણ ભોજન પાણી વિગેરે આશ્રયી કહે છે.

સે મિત્રમૃ વાં ૨ આગતારેસુ વા આરામાગારેસુ
ગાદાર્યગિત્રેસુ વા પરિયાયમદેસુ વા અગ્રગંધાણિ વા
ગંધાણિ વા સુગંધિગંધાણિ વા આશાય ૨ સે તરય
દિવાય મુષ્ટિય મિદં મટિય અજ્ઞોચયને અદો ગંધો ૨
ગંધમાયાદ્યા (મૂં ૪૨)

તે સાધુ આગંતાર તે શહેરની બહાર સુસાદરો આવીને
 તેવી ધર્મશાળા કે સુસાદરખાનામાં જાયવા આરામ થવું.
 આની અંદરના મહાન) માં જાયવા ગૃહસ્થના ધરોમાં
 ધરોમાં જાયવા સિદ્ધિના મહાન જ્યા અન્ન-પાત્રની
 ના ગંધોને સુંધી સુંધીને તેના સ્વાદની પ્રતિજ્ઞાથી મૂઠ
 ગૃહ પેલો બનેલો અહાહા ! શું સુગંધ છે ! જીવો પ્રેમી
 તે ગંધને સુંધે નહિ. ફરી પણ આહારને આશ્રયી
 —

સે ભિક્ષુ ધા ૨ સે જં ૦ માતૃયં યા પિરાલિયં યા મા-
 તૃયં યા અન્નયરં યા તદપ્પગારં આમગં અમત્થપરિ-
 અકામુ ૦ । સે ભિક્ષુ ધા ૦ સે જં પુણ ૦ પિપ્પલિ યા પિ-
 પ્પલિ યા મિરિયં યા મિરિયચુણ્ણં યા મિગધેરં યા મિ-
 ગધેરં યા અન્નયરં યા તદપ્પગારં યા આમગં યા અમત્થ-
 યા સે ભિક્ષુ ધા ૦ સે જં પુણ પલંચજ્ઞાયં જ્ઞાણિજ્ઞા, તંજ-
 ણ-અંયપલંચં યા અંયાહગપલંચં યા તાત્તપ ૦ શિજ્ઞિરિપ ૦
 દિ ૦ મહાપ ૦ અન્નયરં તદપ્પગારં પલંચજ્ઞાયં આમગં અ-
 યપ ૦ । સે ભિક્ષુ ૬, સે જં પુણ પપાલજ્ઞાયં જ્ઞાણિજ્ઞા,
 દા—આસોટ્ટપપાલં યા નિગ્ગોદપ ૦ પિલુંલુપ ૦ નિપૂરપ ૦
 રૂપ ૦ અન્નયરં યા તદપ્પગારં પપાલજ્ઞાયં આમગં અમત્થ-
 રંયં ૦ । સે ભિ ૦ સે જં પુણ ૦ સરદુયજ્ઞાયં જ્ઞાણિજ્ઞા, તં-
 દા—સરદુયં યા વયિટ્ઠસર ૦ દાદિમસર ૦ ચિદ્દમ ૦ અન્ન-
 યા તદપ્પગારં સરદુયજ્ઞાયં આમં અમત્થ પરિણયં ૦ । સે
 ધા ૦ સે જં પુ ૦ નંજદા—ઉંયરમંથું યા નગ્ગોદમં ૦ પિ-

સુતુમેં આસાગ્યમેં અન્નચરં વા તદ્વપ્પમારં વા મંજ
આમયં દુરુદ્ધં માગુવીર્યં અપાસુર્યં ॥ (મૂં ૪૨) ॥

ને મિથુ સાલુક (પાણીમા યનારૂં કંદ), ખિં
(રથગમા યનારૂં કંદ), સરસવતી કંદલીઓ તેવું કંદપણ
કંદ કાદગ વિગેરે યાઓથી પરિભ્રુત થયેલું નહોય, તેજ
મિથુ પીપર, પીપરનું ચુરણ, મરચાં મરચાંનું ચુરણ, સો
સાંગોડાનું ચુરણ અથવા તેવું કંદપણ કાસું યા
વિનાનું અપ્રાસુક હોય ને. આનાના ફળ (ફેરાઓ) માં
() ના ફળ, નાડના ફળ ત્રિભિન્ન તે વસ્તી
() સુભિ તે ચન્દ્ર (

સાક્ષ () કં આ પ્રમાણે જે કંદ કાસું ફળ
અને તે યાઓ પરિભ્રુત ન હોય તેા સચિત્ત જાણીને લેવું

જગી તે મિથુ કોઠપણ બનિતું પ્રવાળ તે પીપર
વડનું પિતુષુ (પિપરી) નિપુર (નદીચુર) યાત્રી ()
() અથવા તેવું બીજું કંદપણ પ્રવાળ તે
તેા, કાસું સચિત્ત હોય તેા તેવું નહિ, તેજ પ્રમાણે તે
કોઠપણ બનિતું ' સરદુખ ' તે કળીયો નંધાયા વિના
હોય, તે કોડ, કાદમ, બિજુ અથવા તેવું કોઠપણ
ફળ હોય તે, યાઓ પરિભ્રુત નહોય તે સાધુને લેવું
તેજ પ્રમાણે કાપુ ઉંબરનું મગું (ચુરણ) હોય, વડનું
કંપુ, પીપર અથવા તેવું બીજનું ચુરણ હોય તેા
પરિભ્રુત થવા વિનાનું હોય તેા લેવું નહિ, આમનું

મેણે તેણે તે દુઃખ દરેવાય તે, સાલુનીય તે નેના બીજા
પાં દાખ નાં પાં, તો તે કાચું નામુતુ. તે ન દાંપે.

મે ધિવાતુ પાં મે સં પુણં આમદામે વા પુરિવામે
મરું વા મરજં વા મરિય વા મરોલે વા પુરિવામે વા મરજ
પાં અપુરિવામે જાવાં મરુદાં અપુરિવામે અપરિવા
મ વાવા અપરિવામે મો પદિવાદિવા ॥ ૧૦૮ ૬૬ ॥

વળી તે સાધુ સંગ જાણે કે કાના પાન તે અપરિવાદ ત-
લીય (તાલગજ) વિરેદના પાદદ. અર્થ મળા અથવા તદન
ન્યાં છે, અથવા તેના અલ દયોં તે, મર અને માંસ જાતીતા
કે, તથા પો તથા ખોલ દાડના નીચેનો દવરો આ જમ્યાં પણ
મરનાં જુદા હોય તો હેવાં નહિ, કારણકે તેમ: જુલો ઉપત
કેદ જાય છે. અને તેથી તે અગિય દોલ નથી, સૂત્રમા: મરુ-
દા વિરેદ એક અર્થવાગા છતાં જુદા જુદા દેશના શિષ્યોને
સમજાવવા સૂત્રકારે કીધા છે અથવા તેમાં કિંચિત્ ભેદ છે.
(આમાં મધ અને તાડ અલગ છતાં ચાલકારે આપવા માટે
કારણ વિદેશે જુદ એટલા માટે આપી છે કે હાથ પગ ઉતરી
મયો હોય તો તેનો ઉપયોગ દરેકો પડે, તે સંબંધે સાધુને
મહાન પ્રાયશ્ચિત્ત છે, માટે વર્તમાનકાળમાં પણ બને ત્યાંસુધી
આપવા આપવામાં તેવી ચીજ ન વાપરવી, પણ બીજો ઉપાય
ન હોય તો કદાચ વાપરવી પડે તોપણ તેનું ઉદ્દસૂત્ર પ્રમાણે
મહાન પ્રાયશ્ચિત્ત હેવું કે હુર્ગતિ ન થાય.)

સે મિકલ્ વા ૦ સે જં ૦ ઉચ્છુમેરગં વા અંકકરેલુરં
 કસેરગં વા સિંચાદગં વા પૂરઆનુગં વા અગ્નયરં વા ૦
 મિકલ્ વા ૦ સે જં ૦ ઉપલં વા ઉપ્પલનાલં વા મિસં વા મિ
 મુણાલં વા પુવ્વલં વા પુવ્વમ્મલિમં વા અગ્નયરં વા તા
 ગારં ૦ ॥ (સૂ ૪૭)

ઉચ્છુમેરગ તે ઊલેલી ચેરડીના દુકડા, અંક કરે
 () કસેરગ () સિંગિડાં પૂરના
 () અથવા તેવું બોલું કંઈ કાચું ચાચી દફ
 વિનાનું હોય, તો સાપુએ લેવું નહિ. તેજ પ્રમાણે લીકું ક
 ળ, તેની નાસ, અથવા પદમતુ કંઈ તેની નાગ, પેકખલ, પ
 મના કેસરા અથવા તેવું કંઈ અથવા તેવું કેલપણ કંઈ યજ્ઞ
 હણાયાવિનાનું કાચું હોય તો કાપે નહિ.

સે મિકલ્ વા ૨ સે જં પુ ૦ અગ્નયીયાણિ વા મૂલ
 યાણિ વા સ્વધયીયાણિ વા પંચયી ૦ અગ્નપ્રાયાણિ વા મૂ
 જા ૦ સ્વધજા ૦ પંચજા ૦ નમ્મત્થ તદ્દમ્મિત્થપ્પ જ વા તદ્દમિ
 મીમે જ વા તાલિયેરમ્મત્થપ્પ જ વા તદ્દમ્મરિમ્મત્થપ્પ જ વા તા
 મ ૦ અગ્નયરં વા તદ્દ ૦ । સે મિકલ્ વા ૨ સે જં ૦ ઉચ્છુ
 વાગરં વા અંગારિયં વા સંમિસ્મં વિગ્ગમિયં વિત(ત)પ્પ
 વા કંદલ્લીઝ્ઝુરં અગ્નયરં વા તદ્દપ્પગા ૦ । સે મિકલ્ વા ૨
 જં ૦ સસુણં સ્સમુણપસં વા સ્સ ૦ નાલં વા તસુણકરં ૦
 સ્સ ૦ પોપરં વા અગ્નયરં વા ૦ । સે મિકલ્ વા ૨
 જં ૦ મચ્છિયં વા કુમિપકં તિદુગં વા વેલુગં ૦
 કામવનાલિયં વા અગ્નયરં વા તદ્દપ્પગારં આમં અત્થ

તે બિંદુ આપું જાણે, કે જ્યાં કુચુમ વિગેરે અધ્ધનીજ
તે વિગેરેના મૂળનીજ છે, સરતી વિગેરે રકષનીજ છે,
વા હંદુ (ચેરડી) વિગેરેના પર્વનીજ છે, તેજ પ્રમાણે
જાત, મૂળજાત, રકષજાત, પર્વજાત તે તેમથીજ જન્મે
પણ બીજીથી નહિ, તજ્જી (કંદલી) નું મસ્તક (વગ-
મર્મ) અને કંદલીથીજ તે તેનો રાજક એ પ્રમાણે ના
ચેર વિગેરેમાં પણ સમજવું, અથવા કંદલી વિગેરેના મસ્તક
માન જે કંઈ રહેવાથી પુર્વજ ધ્રંસ પામે છે, તેવું બીજું
કંદુ અગ્રજ પરિણત હોય તે હેવું નહિ, તથા તે બિંદુ
હેવું જાણે કે ચેરડી, રાગ વિગેરેની છિદ્રવાળી ધાય અંગાર
કંદ (રંગે બગડી ગયેલ) હોય, તથા છાલ ઉદાહ ગયેલી
હાય, વિગડમિય, તે વરગડે અથવા ચિપાળીએ થોડી ખાપેલ
હાય, આવા છિદ્ર વિગેરેથી તે ચેરડી વિગેરે અચિત્ત થતી
નથી તથા વેત્રામ તથા ' કંદલી ઊસ્તુપ ' તે કંદલિનો મધ્ય
સ્થાગ એવું બીજું પણ કાચું અપરિણત હોય તો હેવું નહિ,
આ પ્રમાણે હસણ સંબંધી પણ જાણવું કે અપરિણત હોય
તે ન હેવું, આમાં ' ચાપગ ' નો અર્થ કાચિકાના આકારે લ-

૬૮ : ૨-૧-૨-૮ ॥ ચિષ્ટેષણાયમમમ કંદેશકા : ॥

સજીને બહાર છાલ હોય છે. તે જ્યાંસુધી લીટી હોય ત્યાં સચિત્ત બલુથી, અચિત્તયં તે કોઈ વૃક્ષનું ફળ છે, તથા બીજું કાસવનાલિયં તે ઓપણીનું ફળ છે, આ કાયાં કે એકદમ પકવવા બાકીના નાખીને પકવે તે પાકેલાં પલ્લુ જ નહીં, તે સાધુને ન કરે. (આમ જ પકવે તે કુંજી કહેવાય છે)

તથા ચાલિ વિગેરેના ફળ તે કલ્પિત છે, તેમાં કેઈના (સચિત્તયોનિ) હોય, કલ્પિકકુંડ તે કલ્પકીમિશ્રિત કુકસાદ કલ્પપૂર્ણલિય તે કલ્પકીથી મિશ્રિત પૂર્ણલિય () । વાય છે, આમાં પલ્લુ થોડુંક પકવેલ હોય તો નાભિ (સચિત્તયોનિ) સંબંધે છે, (બાકી તેમાં તલ, તલનો પીડ, તલ પાપડ વિગેરેના વખતે સચિત્ત યોનિ હોય માટે કાણું જે નહિ, બાવી શીજ મળે તોપણ હોય નહિ,) આજ સર્વ સંપૂર્ણ સાધુન છે.

આક્રમો ઉદ્દેશો સમાપ્ત થયો.

—*~*~*~*~*

નવમો ઉદ્દેશો.

~~*~*~*

આક્રમો કરીને નવમે ઉદ્દેશો કહે છે, તેનો આ પ્રયત્ન સંજ્ઞા છે, તથા ઉદ્દેશ્યમાં અનેકલીય પિંડનો ત્યાગ બતાવે. અર્થાત્ પલ્લુ બીજ પ્રકારે તેજ બતાવે છે.

इदं खलु पाईणे वा ४ संतेगइया सङ्गा भवन्ति. गाहा-
 वा जाघ कम्मकरी वा, तेसि च णं पव्वं वुत्तपुव्वं भवइ-
 इमे भवन्ति समणा भगवंता सीलवंता वयवंता गुणवंता
 तथा संवुडा वंभयारी उवरया मेहुणाओ धम्माओ, नो
 तु पपसि कप्पइ आहाकम्मिप असणे वा ४ भुत्तप वा
 यप वा, से जं पुण इमं अम्हं अप्पणो अट्ठाप निट्ठियं तं
 सणं ४ सव्वमेयं समणाणं निसिरामो, अविद्याइं वयं
 च्छा अप्पणो अट्ठाप असणं वा ४ चेइस्तामो. पयप्पगारं
 जेग्योसं सुच्चा निसम्म तहप्पगारं असणं वा अफामुयं ॥
 सू० ४९)

‘ ઈહ ’ શબ્દ વાક્યના ઉપ-ન્યાસ માટે છે, અથવા પ્રજ્ઞા-
 પકના દોષ આશયી છે. ખત્રુ શબ્દ વાક્યની ચોક્કા માટે છે.)
 પ્રજ્ઞાપકની અપેક્ષાએ પૂર્વ વિગેરે દિશાઓ છે, અર્થાત્ શુદ્ધ-
 શિષ્યને કહે છે, કે-પુરૂષોમા કેટલાક એવા શ્રદ્ધાળુઓ શ્રાવક
 અથવા પ્રકૃતિભદ્રક અન્ય પુરૂષો હોય છે, તે ગૃહસ્થ અથવા
 કર્મ કરી (કામ કરનારા) હોય છે, તેમને માત્રીક કહે છે,
 આ ગામમાં આ આવેલા સાધુ ભગવંતો ૧૮૦૦૦ ભેદે શીલ-
 વ્રત પાળનારા છે, તથા પાંચ મહાવ્રત તથા છઠ્ઠું વ્રતિચોગ્રન
 વિરમણવ્રત ધારનારા, તથા પિંડવિશુદ્ધિ વિગેરે ઉત્તરશુભયુક્ત
 ઈન્દ્રિય મનને દમન કરવાથી સંયત છે, તથા આત્મવદાર (પા-
 પસ્થાન) રોકવાથી સંવૃત છે, નવવિધ બ્રહ્મચર્યની શુષ્ઠિ પા-
 ળવાથી બ્રહ્મચારી છે, મૈયુન (કુસંગ) થી દૂર છે, ૧૮ પ્રકા-
 રનું બ્રહ્મચર્ય પાળનારા છે, આવા સાધુઓને આધાકર્મો વિ-

પણ કહેવાય છે, (તે ન લગાડવા જોઈએ) માત્ર નેપ-
તરેથી જીને મુજબ છે.

૧. તંજોડ્ડા ૨. વમાળે ૩. કંઠાલે ૪. મુમ ૫. વાગળે વેળ

(૧) આહારના લોપપદ્ધતી દર્શિ, ગોળ, (સાર)
ગરને રીપાંટ લનાવીને ખાય, તે સંયોજના દોષ છે. જાતી
કેલીવાથી વધારે પ્રમાણમાં આહાર ખાય તો પ્રમાણુ અ-
વિરત (વધારે) દોષ કહેવાય. (૩) સારી ગોચરી રાગ
જિને ખાય ને. ચારિત્રને અંગારા માફક લાગવાથી અંગાર
તે દોષ (૪) અંત પ્રાત્ર આહાર મગના આહાર તથા આ-
ત્ર અપનાવની નિંદા કરતો ખાય તો ચારિત્રને કાણું કર-
તો હુમ દોષ છે. (૫) વેદના વિગેરે કારણ વિના આહાર
જિ તે કારણ અભાવ દોષ છે.

આ પ્રમાણે સંપૂર્ણ. વેપમ.તથા પ્રાપ્ત કરું છું ગાય એવ-
નું વિગેરે દોષ રહિત આહાર લેઈને વાપરવો. કદાચ એમ
શા. કે મુદ્દસ્ય ગોચરીના સમયે સાધુ જાય તોપણ આધા-
કર્મી અશ્વન વિગેરે જનાવે, તે વખતે સધુ ઉપેક્ષા કરે, શા-
માટે ? કે તે લેઈજ હુ પચ્ચખાણુ કરીય. અને હું તે નહીં
લઈ એવું કારે અને સ્વાદથી પછી કપટ કરે, અને હું પછુ ખાવું
પ્રદાન ન કરું. કેવી રીતે કાવું ? તે કહે છે, પ્રથમ ગોચરી
લેઈ ઉપયોગ રાખે, અને તેવું જાણે તો કહે. કે હે રોક ! હે
જાઈ ! અગને અમારા માટે લનાવેલો આહાર વિગેરે ખાવા-
પીવાને (આધાકર્મી) કટપતો નથી ! માટે તેને માટે તમારે

से एगइओ अन्नयरं भोयणजायं पडिगाहिता भइयं
विघ्नं विरत्तमाहरइ, माइ० नो एवं० (सू० ५७)

ते माधु डोई चव्याखे मोयरी गयो होय, त्यां माडूं
 विजेरे लोचन मज्जुं होय, ते डोईनि तेना छपर तुळ
 मोचन विजेरे हांती डो. डे माडूं आ माडूं लोचन आ
 विजेरे होयरी तो डोई डोई, जने माडे तो आ आडूं
 लोचन डोईनि आपडूं नही. जेम दारी गुपने तो
 डोईया माडे तेडूं न डोडूं. जेने गुं डोडूं ? ते

[illegible]

ते निष्कृ वाः मे वं० अंतर्द्विष्टं वा दृष्टं
द्विष्टं वा दृष्टं चेतनं वा दृष्टं चेतनं वा दृष्टं चेतनं वा
चतुर्दालं वा निर्वर्त्ति वा निर्वर्त्त्यमानं वा नैमित्तिकं वा
दिग्गद्विपत्तिं लब्धे मोक्षमार्गेण बहुविधव्यभिचारेण तदात्म-
नाम् अंतर्द्विष्टं वाः अन्तराः । मे निष्कृ वाः मे वं० दृष्टं
अद्विष्टं वा ममेवं वा भवेत् वा दृष्टं चेतनं वा नैमित्तिकं वा दृष्टं
बहुअद्विष्टं वा ममेवं वा भवेत् वाः । मे निष्कृ वाः निष्कृ मे
परो बहुद्विष्टं मनेन वा भवेत् वा दृष्टं चेतनं वा

पट्टिगाहिजा, पट्टमा विदेमणा १ ॥ अहाधरा बुधाणि
 मणा—मगरुद्धे हस्ते संसद्धे मते, तदेव बुधा विदेमणा ॥
 अहाधरा मणा विदेमणा—इह मरु पार्श्वे वा ५ संसद्धे
 मरु मयेति माहाधरे वा ज्ञान कम्ममरुदी वा, तेनि ५
 भ्रममयेणु विहवकयेणु भायणज्ञापसु उवनिविमणु
 मिया, मज्झा—वायेनि वा विदुमि वा मरुमेनि वा ५
 मनि वा मरुमेनि वा, अह पुणेने ज्ञाणिजा—अमंगु ५
 संसद्धे मते, संसद्धे वा हस्ते अमंसद्धे मते, नि य पट्टिगाहि
 मिया पार्श्वविहवकिये वा, मे पुन्यामेव—भाउमोति ५
 ५ मयण मूमे अमंसद्धेण हस्तेण संसद्धेण मतेण संसद्धेण
 हस्तेण अमंसद्धेण मतेण अस्मि पट्टिमहमेनि वा पार्श्वे
 वा निमद उमिणु मरुवादि महवमारे भायणज्ञापे मरे।
 न ज्ञाहिजा ५ कासुने० पट्टिगाहिजा, मरुधा विदेमणा ॥
 अहाधरा मरुधा विदेमणा मे विवन्नु वा० से अ० वि
 ना ज्ञान वाउल्लवले वा अस्मि मरु पट्टिमहमेनि वा
 मरुवादि मते अस्ते वल्लवजाण, महवमारे विदुमि वा ५
 वाउल्लवले वा मरे वा जे० ज्ञान पट्टि०, मरुधा विदेम
 ५ ॥ अहाधरा मरुधा विदेमणा—मे विवन्नु वा ५ उमणि
 मेव भायणज्ञापे ज्ञाणिजा मज्झा—मरुवादि वा विदुमि
 वा मरुमेनि वा, अह पुणेने ज्ञाणिजा मरुपरिवापरे
 मरु मरुद्धे, महवमारे अमरे वा ५ मरे० ज्ञान पट्टि
 मरुद्धे० मरुधा विदेमणा ५ ॥ अहाधरा मरुधा विदेमणा
 विवन्नु वा ५ मरुपरिवापरे भायणज्ञापे ज्ञाणिजा, मे
 मरु मरुद्धे, मे मरुपरिवापरे मे पार्श्वविहवकिये
 अ वा मरुद्धे मरुपरिवापरे पट्टि०, मरुधा विदेमणा ५ ५

પછી વાસણમાં દ્રવ્ય રહે અથવા ન રહે, તેમાં લો બીલકુલ દ્રવ્ય ન રહે તો તુર્ત વાસણ ધોવાનો પર્યાત્ કર્મનો હોય હાગે, છતાં પણ ગચ્છમાં બાલક, બુદ્ધો, તપસ્વી વિગેરેના આકુળપણના કારણે નિવેધ નથી, તેથીજ સૂત્રમાં તેની ચિંતા કરી નથી, ન ખરડેલો હાથ, ન ખરડેલું વાસણ, તેથી અસન વિગેરે ચાર પ્રકારનો આહાર યાચે, અથવા જુહસ્થ પોતે યાચ્યા વિના પણ આપે, તો ખપ હોય તે પ્રમાણે શમ્ભુ આહાર મહણ કરે,

બીજી પિંડએપણા.

ખરડેલો હાથ, ખરડેલું વાસણ, જુહસ્થ પોતાના માટે તે વસ્તુ હોવા હાથ અને વાસણ ખરડે—

ત્રીજી પિંડએપણા.

પ્રજ્ઞાપટ્ટની અપેક્ષાએ પૂર્વ વિગેરે ડિયામાં કેટલાક મદ્દાણુ આવેલા કે ભદ્ર જુહસ્થો રહેતા હોય, તે દેશથી લઈને મોઢરડી સુધી હોય છે, તેમના ઘરમાં અનેક જાતિના વાસ-
ણોમાં અસ વિગેરે પ્રથમ નાંખેલું હોય છે, તે દાહમાં પિંડર () સરગ તે ચારિશ (સરદીયા) ના વાસણું બનાવેલું સૂપડું વિગેરે પરગ તે વાંસની બનાવેલી ધાબડી વિગેરે છે, ' વરગ ' તે મણિ વિગેરે રત્નોઃ જડીને બનાવેલું કિંમતી વાસણ હોય, તેમાં હાઈ સીજ મદીને સુધી હોય. તો હાથ ન ખરડેલો હોય અને વાસણ ખરડેલું હોય, તો પાતરાં ચારણ કરનાર સ્થવિર કાપી અથવાં પાતરાં ઉપર

ખાનાર જિનકદખી હોય, તો જુદરથને પ્રથમજ દરે.
 ધુમ્મન! અથવા હે બાઈ! તમે ન ખરડેલા હાથે,
 વાસણે અથવા ખરડેલા હાથે, ખરડેલા વાસણે આ
 માં દે આ હાથમાં સંભાળથી લઈને આપો, અથવા
 જે વસ્તુ જોઈતી હોય. તેનું નામ દહીને યાચી અને તે
 વ આપે તો હાથ આહાર લે.

અહીં ખરડેલો હાથ, ખરડેલું વાસણ અને ધોડું દ્રવ્ય
 હે રહે એવો આદર્શો ભાંગો જિનકદખીને દરે, સ્યવિર
 ને તો સૂત્ર અર્થની 'હાનિ' વિગેરેના કારણોને લઈને
 ભાંગા કદપે છે—

અદ્યપક્ષેપા નામની ચોથી પિંડચોપણા.

દુરમુર મમરા પૃથુક વિગેરે ચોખા શેકીને બનાવેલા
 દ, તો તે લેતાં વાસણ હાથને લેપ લાગતો નથી તથા અદ્ય
 ચોખાની કણકી વિગેરેના બનાવેલ હોય, તો અદ્યપર્યય ક-
 વાય, તે બંનેને લેવાય છે. તેમ વાલ, ચણા વિગેરે પણ કદપે.

અવગૃહિતા—(૫)

એટલે શુદ્ધરથે પોતાને ખાવા માટે વાસણ ધોયું હોય
 હાથ ધોયા હોય, તેવા વાસણમાં જે પાણીનો લેપ દેખાતો
 હોય તો લેવું ન દરે. પણ બહુ સુકાઈ ગયું હોય તેવા
 ડરાવલા, રિંડિમ (ઇંસાનું વાસણ) તથા કાચક (
) માં ખાવાનું કાઢેલું હોય, તો સાધુને લેવું કદપે.

હોય તેને ' તે ' પાળે, કાન્નુ કે મચ્છવાસિઓને ઉપર
તે સાત વધાશક્તિ પાળવાની છે મચ્છથી નીકળેક
પાછળની પાચનો અભિચ્છ છે, તે વડે તેઓ પ્રયત્ન
પ્રમાણે તે પાળીને વિચરતા હોય તે અધા જિનેશ્વરની
ઉદયના નથી, તે નાં અધમા પૂર્વે અનાવેલી ગાથા છે

જોડિયુ કુચ્ચ નિચ્ચા ચદુચ્ચ અમેલભોયિ સંજ
ન હુ તે હોલંનિ વર મચ્ચેચિત્ત તે જિજાણાપ ૦૧

કાર્મ ને કાર્મ જાનુ કાર્મ વધારે કાર્મ બીલકુલ વચ
પદકે, તે પાનુ ને પચ્ચ નિજા ન કરે, કારણ કે તે
જિનેશ્વરની આજ્ઞાના છે આજ ને માધુનું સમચ સણ
છ, (આ ઉપરના નૂવનો પ્રમાણ એ છે કે સ્વ-પરને
ન થાય, તેમ વિચ્ચાનુપ ક ને ચરી વિગેરે હેવું વાપ
પણ ને પ્રમાણ નિવાદ ન થાય, તે બને તેડકું કિ
આવથી પાળવા પ્રયત્ન કર્યા પણ વધારે ઉત્કૃષ્ટ મ
પાળનાં છે પણ તેના અદ કાર કરીને બીજાની નિંદા ન કર
તેમ પાળાની ગાંઠા વચન નામાન્ય પાળનારે પણ ઉ
પાયા પ્રયત્ન કર્યા)

મન્યાંમન્યાં નામનુ બીજુ અધ્યયન—

બીજા વળ સ્વધનુ પ્રથમ અધ્યયન હદીને હવે બી
કહે છે, તેના આ પ્રમાણે સમજ છે, મયા અધ્યયનમાં
ના આધાર કેવ મરીની પ્રતિપાલના માટે પ્રથમજ વિ

તેના વિધિ બતાવ્યો અને તે પિંડ (આદ્ય પાણી)
 ને જ્યાં ગૃહસ્થો ન હોય તેવા સ્થાનમાં વાપરવું. તેથી તે
 નના ગુણ દોષ બતાવવા આ બીજું અધ્યયન કરે છે,
 સંબંધે આવેલા આ અધ્યયનના ચાર અનુયોગદારો
 વા, તેથી નામ નિષ્પત્ત નિરૂપામાં “ શય્યા ઓપણ ”
 મ છે. તેના નિરૂપા કરવામાં “ પિંડોપણ નિર્ધુક્તિ ”
 માં સંબંધે ત્યાં દુઃખાણમાં પ્રથમ ગાથા વડે અને બીજી
 ઓપણોની નિર્ધુક્તિઓને યથાયોગ સંબંધતી બીજી ગાથા
 વડે પ્રકટ કરીને ત્રીજી ગાથા વડે “ શય્યા ” શબ્દના ‘ ૧૭
 ઓપણ ’ ના વિચારમાં નામ સ્થાપના ઉપર નિર્ધુક્તિકાર
 હે છે.

દષ્ટં મિત્તે વાલે માયં, મિરજાય જા તદિ પગયં
 વેરિમિયામિરજા ગ્રાદુ સંજય જોગત્તિ નાયવ્યા* ? ॥૨૯૮॥

દ્રવ્ય શય્યા દોષ શય્યા કાળ શય્યા અને ભાવ શય્યા
 બે ચાર પ્રકારે શય્યા છે, તેમાં દ્રવ્ય શય્યાની જરૂર છે, તેથી
 સંયતોને કેવી શય્યા યોગ્ય છે. તેજ હવે બતાવશે. દ્રવ્ય
 શય્યાની હવે વ્યાખ્યા કરે છે.

* અપેક્ષા આચારાંગના સરોધકથી બીજા રકષેના ૧ લા
 અધ્યયનની નિર્ધુક્તિની નકલ કરતાં આંકડાની બહુ યર્થ છે, એટલે દીકા-
 કારના તથા રસોડ સાથે લેતાં નિર્ધુક્તિની ગાથાના ૧૬ આંક આવેલ છે,
 પણ ખરી રીતે નિર્ધુક્તિકારની કૃતિ પ્રમાણે ગણતરી ૪ ના આંકડાથી
 ગાથાઓ ગણતાં ૨૮૫ થી ગણતાં ૨૬૭ આવે છે તેથી બીજા અધ્યય-
 નમાં આંક ૨૬૮ નો જોડો તે મળી રહે છે.

રહેલી બધી અવસ્થાવાળો થાય છે, માટે તે કાય સંસ્કાર
લાવશ્યક છે.

આ અધ્યયનનો બધો અર્થાધિકાર શર્યા વિષય
બધી છે, અને હવે ઉદ્દેશાનો અર્થાધિકાર બતાવવા વિ
હિતકાર કહે છે.

મજ્ઞેયિ ચ સિદ્ધવિસોદિકારના તદયિ અસ્થિ ડ વિલે
ઝરેસે ઝરેસે વુણ્ઠામિ સમાસઝો કિંચિ ॥ ૩૦૨ ॥

આ બધા એટલે ત્રણે ઉદ્દેશા ને કે શર્યા વિલે
કરનારા છે, તોપણ તેમાં દરેકમાં કાંઈક વિશેષ છે, તેને
દુકાણમાં કહીશ, તે કહે છે—

ઝગમરોસા પદમિતુર્યમિ સંસત્ત પચ્ચાયા ચ ૧ ।

વીર્યમિ ભોગ્ગપાઈં વદુવિદમિદ્ધાવિયેગો ૨ ચ ॥ ૩૦૩ ॥

તેમાં પ્રથમ ઉદ્દેશામાં વસતિના ઉદ્દગમ દોષો
કર્મ વિગેરે છે, તથા ગૃહસ્થ વિગેરેના સંસર્ગથી
પાયો ચિંતવેલા છે, તથા બીજા ઉદ્દેશામાં શોથવાદિ (.
શ્યો) ના બહુ પ્રકારના દોષો તથા શર્યાનો વિવેક (ત્યાં
બતાવે છે. આ અર્થાધિકાર છે.—

તદય જર્વમહલ્લના મગ્ગાયસ્મઝ્ઞુવરોદિ જહવર્ચ ૧ ।

મમવિમમાઈંપણુ ચ મમજેર્જ નિઝરદ્ધાપ ૨ ॥ ૩૦૪ ॥

ત્રીજા ઉદ્દેશામાં જ્યણા પાત્રનાર ઉદ્દગમ વિગેરે કે
ત્યજનાર સાધુને જે હલના થાય, તે દૂર કરવા પ્રયત્ન કરે
તથા સ્વાધ્યાયને અનુકૂળ એ સમવિષમ વિગેરે ઉપ.

$\frac{1}{n} \sum_{i=1}^n x_i = \bar{x}$

[illegible]

ટાળાઓ ટાળે સાદર રૂ થદિયા વા નિળળજી
પુ० નો ટાળે વા ચોસા, મદ પુજા પુરિસં ચોસા ॥ (૧)

તે બિંદુ આવા પ્રકારનો ઉપાશ્રય બાંહે કે તે
સાધુને ઉદેશીને નાની બારીનું મોટું બારણું કયું છે.
મકાનમાં ત્યાં સુધી જૃહસ્થ વિગેરે બીજા પુરૂષ તે
વાપરે ત્યાં સુધી સાધુ તેને ન વાપરે. આ બંને સુત્રમાં
ઉત્તર શુભો વર્ણવ્યા છે, તે પૂર્વે બતાવેલા દોષથી ફર
હોય તોપણ બીજા પુરૂષે સ્વીકાર્યા પછી કદરે છે, પણ
શુભથી ફર હોય તો બીજા પુરૂષે સ્વીકાર્યા પછી પણ ક
નથી, મૂળ શુભના દોષો નીચે મુજબ છે, “વટ્ટી
રણા ઉષતારિ મૂલવેલોઓ” એટલે પ્રથમ વાંસ વિગેરેથી
વિગેરે માટે જે વસતિ તૈયાર કરાવાય, તે મૂળ શુભથી

પીકનો વાંસડો, જે ધારણ કરનારા, તથા ચાર મૂ
લીઓ હોય—(સાધુ માટે વાંસડો ઉભા કરીને મકાન
તે સાધુને કદરે નહિ) વળી તે સાધુ આવો ઉપાશ્રય
જૃહસ્થ સાધુને ઉદેશીને પાણીથી તૈયાર થયેલાં કંદા
બીજા મકાનમાં (તે ખાલી કરવા માટે) હાથ બાંધે છે,
થવા તેનો બહાર દગલો કરે છે, તેવા મકાનમાં ત્યાં
બીજા માણસ આવોને ન રહે, ત્યાં સુધી સાધુ તેમાં ન
પણ બીજાએ વાપર્યા પછી સાધુ તેમાં રહે, તેજ પ્રમાણે
ચિત્ત વસ્તુ પણ ઘરમાંથી બહાર કાઢે તોપણ પુરૂષાંતર
પછી સાધુએ તે મકાન વાપરવું; કારણ કે તેમાં પણ ફર
કરતા ત્રણ છવનો વધ થવાનો સંભવ છે. વળી—

સે મિલ્લુ યા૦ સે જં૦ તંજહા-ચંધંસિ યા મંચંસિ યા
 સે યા પાસા૦ દમ્મિ૦ અગ્નયરંસિ યા તદપ્પગારંસિ
 લેક્કજાયંસિ, નમ્મત્ય આગાદાણાગાદેદિ કારણેદિ ઠાણં
 નો ચેદ્દા ॥ સે આદ્ય ચેદ્દપ્પ સિયા નો તત્ય સોઓદગધિઃ
 યા ૨ દત્થાણિ યા પાયાણિ યા અચ્છીણિ યા દંતાણિ યા
 યા ઉચ્છોલિજ્જ યા પહોહ્જ્જ યા, નો તત્ય ઝસદં પફરેજ્જા,
 દા—ઉચારં યા પા૦ રે૦ સિ૦ ધંતં યા પિતં યા પૂયં યા
 ણેયં યા અગ્નયરં યા સરીરાયયયં યા, કેવલી વૂયા આયા-
 ચં, સે તત્ય ઝસદં પગરેમાણે પયલિજ્જ યા ૨, સે તત્ય
 લમાણે યા પઘડમાણે યા દત્થં યા જાવ સીસં યા અગ્નયરં
 યાયંસિ હંદિયજાલં ત્હસિજ્જ યા પાણિ ૪ અભિદ્ધિજ્જ
 જાવ ઘરોવિજ્જ યા. અય મિલ્લુણં પુવ્વોવદ્દા ૪ જં
 પ્પગારં ઉવસ્સપ્પ અંતલિક્કજાય નો ઠાણંસિ યા ૩
 જ્જા ॥ (સુ૦ ૬૬)

તે બિલ્લુ આવે ઉપાગ્રય બાણે, કે તે એક થાંભાના ઉપર
 બેસીને બેઠાં બેઠું મકાન છે, અથવા માંચડા ઉપર છે, અથવા માળા
 માંચડા ઉપર છે, પ્રાસાદ તે બીજે મજલે મકાન આપ્યું છે, (પ્રાસાદ
 માંચડા સાથે પાકું મકાન બાંધ્યું હોય તે છે)—હમ્મતલ તે લોયરા-
 માંચડા મકાન છે, આવા મકાનમાં બને ત્યાંમુખી સાધુએ નિવાસ-
 કરવો, પણ બીજા મકાનના અભાવે તેવું મકાન વાપરવું
 સહુ તેમજ તે કહે છે. ત્યાં કંડા પાણી વિગેરેથી હાથ
 રહે. તેમજ નહિ, તથા ત્યાં રહીને ટટ્ટી જવા વિગેરેની ક્રિયા ન કરે,
 તે તેમજ જાણે કે કેવળી પ્રભુ તેમાં કર્મ બધે અને સંયમની વિરાધના
 કરે તેમજ જાણે છે, ત્યાં ત્યાગ કરતો પડી જાય, અને પડતાં હાથ પગ

વિગેરે શરીરના અવયવને નુકસાન થાય તથા ખેતે
બીજા જીવોને પીડે, અથવા જીવથી હુમ્મો, આં પ્રમત્તે
શાન આપીને સાધુઓ કાંતો તેવા અધરના કે લોચરાના
નમાં ઉતરવું નહિ, (અથવા ઉતરવું પડે તો સંઘ
થડવું-ઉતરવું કે જગ્યા વાપરવી.) વળી—

સૈ મિશ્રણ વાં સૈ જં સરમિયદ સલુઈ સપસુમ
તદન્યમારે સાગારિય ઉવસ્મય નાં ટાળે વા ૩ ચેદ્રા ॥
વાળમેયે મિશ્રણમ્ ગાદાપરકુલેજ સદિ સંવસન
મજમને વા વિમૂરયા વા છૂટી વા હવ્યાદિજા અન્ન
સૈ વૃક્ષે રોગાયંકે સમુપસિદ્ધા, અસ્મંત્રય કાલુનપરિ
મિશ્રણમ્ ગાર્યે તિલેજ વા વણ વા નવળીયજ વા
વા અન્નમેગિજ વા મવિસરજ વા સિજાળેજ વા વડે
સુદેજ વા વળેજ વા ગુળેજ વા વડેજ વા આર્ધસિ
વર્ધમિજ વા ઉચ્ચલિજ વા ઉચ્ચલિજ વા સીમોદગરિ
વા ઉસિતોદગરિયવેજ વા ઉચ્ચલિજ વા વચ્ચલિ
નિજાવિજ વા મિવિજ વા દાદના વા દાદપરિજા
અન્નમિજામે ઉચ્ચલિજ વા વચ્ચલિજ વા ઉચ્ચલિજા
આવાવિજા વા ૧૦ અહ મિશ્રણને વૃક્ષોવાદ્વાં જં તદન
સાગારિય ઉવસ્મય નાં ટાળે વા ૩ ચેદ્રા ॥ (શુ. ૧૦)

તે બિધુ વળી આંચો ઉપાશ્રય બંધો કે તેમ ઈ
જેલી છે, અથવા તે આગકોવાળું છે, અથવા તે મજાન રિ
જુરે નિજાવી વિનેડે શુદ્ધ આગીથી રોકાયેલું છે, પરુએ
જાય છે, તથા બોજન પાત્રી છે, અથવા પરુએને આરો ૫
આપવામાં આવે છે, આવા વૃદ્ધરથો આકુળ ઉપશ્ર

[૧૨૬]

અથવા વિગેરે ન કરવું. કારણકે તેમાં નીચે મુજબ
 તથા આ 'કર્મ' બધેનના કારણે છે. (૧) ગુરુ
 કુટુંબ સાથે વસતાં ત્યાં શંકા રહિત બોલન વિગેરેની
 થાય, અથવા કોઈ પણ જાતનો વ્યાધિ થાય, તે બ-
 , 'અવસન' તે સાથેપણ વિગેરેનો અટકાય, અથવા
 તે લકવાનો રાગ થાય, વિશૂચિત્ર (ગુણ) કદી
) નો રાગ થાય, આવી વ્યાધિઓ સાધુને
 જ થાય અથવા તેવા બીજા તાવ વિગેરે કોઈ રાગ થાય,
 વા તુર્ત પ્રાણ હોનારો ગુરુ વિગેરે રાગ થાય. તેવા રા-
 એ પીડાયેલા સાધુને રોષીને કારણથી અથવા બહિષ્કારી
 મુદ્દતે તે ભિક્ષુના શરીરને તેલ વિગેરેથી ઘાળે, અથવા થોડું
 ઘાળે, પછી મુગંધી દ્રવ્યથી ઉવટણ કરે, કદક તે કપાય ક-
 ા કપાય (નાશક છદ્દમાં શીખાખાઈ વિગેરે પાણીમાં
 ળી. નાહવામાં ઉપયોગ કરે છે,) હોમ તે મુગંધી દ્રવ્ય
 વર્જક તે કપીડો વિગેરે છે, જવ વિગેરેનું ચૂર્ણ-પદમક
 ળીનું છે, વિગેરે દ્રવ્ય વડે થોડું થોડું ઘસે, અને ઘોળીને
 નું ઉદ્ધર્તન કરે. પછી ફંદા કે ઉના પાણીથી થોડું સ્નાન
 રાવે, અથવા પાણી છાંટે, અથવા વારંવાર સ્નાન કરાવે,
 અથવા માથા વિગેરેમાં કે નાલિના ઉપરના અંગમાં પાણી
 નિ, અથવા લાકડાથી અથવા લાકડાં માંદામાંહે ઘસીને
 ઘસી બાળે, લકડો કરે, તેમ કરીને પછી સાધુના શરીરને એ-
 વાર તપાવે, કે વારંવાર તપાવે, આવા હોયો બાળીને સાધુને

આવાળમેયં મિત્તલુમ્મ ગાદાવરૂંદિ સદ્ધિ મંત્રમગ્ગ
 રત્ત મલ્લુ ગાદાવરૂનીઓ વા ગાદાવરૂયાઓ વા
 વદાઓ વા ગાં ધારૂઓ વા ગાં વાસીઓ વા ગાં
 રીઓ વા તામિ જ ને વયં મુત્તગુમ્મ મયરૂ—મે રમે
 જમગા મગયમો આવ ઉવરયા મેહુનાઓ ધમ્માઓ, મો ।
 વામિ વગ્ગર મેહુનધમ્મ પરિવારનાવ આડુદિત્તવ, જ
 મલ્લુ વરૂંદિ સદ્ધિ મેહુનધમ્મ પરિવારનાવ આડુદિત્ત
 ગુર્મ મલ્લુ મા લભિજ્ઞા ઉવમ્મિ નેવમ્મિ વચ્ચમ્મિ જ્ઞા
 મંત્રરાદયે આલંબણરત્તમગિજ્ઞ, વચ્ચવગારે તિણ્ણોત્ત
 મિત્તલ્લ મામિ જ ને મત્તવરી સદ્ધી તે તવમ્મિ મિત્તલુ
 જધમ્મ પરિવારનાવ આ ઉદાચિજ્ઞા, મદ મિત્તલુર્મ
 મદવગારે ગાં ૩૦ મો ટા ૩ વેદિજ્ઞા વયં મલ્લુ
 (૫૦ ૭૧) વદમા તિજ્ઞા મમ્મતા ૨-૨-૨-૨ ।

વગી મુદ્ધચ્ચ ગ્રાથે વસન્થ આ રોયો છે, મુદ્ધચ્ચની
 ઠીંટી, ઠીંટરાની વડુ, વાવમાના, દાંબી, નેમરૂદી બોલે અ
 તેમના આગળ પૂર્વે કોઈ બોલ્યું હોય, કે ને આ ઠીંટ
 માધુ બનવતો મહામન પાગલાશ મેયુન (અંશાર સંજ
 ળી વિન્ન વચ્ચે છે, તેમને નિશ્ચયથી મેયુન સેવન કર
 કરવું નથી, અને તેથી જ કોઈ શ્રી તેમની સાથે સંજ
 છે, અને પુત્ર સ પાવન કરે તો તે પુત્ર બગવાન ઠીંટી
 રૂપચાન ઠીંટી વાળે થાય, આયું આંત્રીને તેઓ વિ
 કોઈ પુત્ર વાગક (વાંઝી) શ્રી માધુને કુસંજ કરવા પ્ર

આવા દોષો બાણીને સાધુઓને તેવા મકાનમાં ઉતર-
મના કરેલી છે, આવ લિધુનું સર્વથા સાધુપણું છે.

બીજો ઉદ્દેશો. (પ્રકરણ)

પહેલો ઉદ્દેશો કહીને બીજો કહે છે, તેનો આ પ્રમાણે
પ્રકરણ છે, કે ગયા ઉદ્દેશમાં ગૃહસ્થના ઘરમાં વાસ કરતાં
દોષો બતાવ્યા, અહીંયા પણ તેવા વિશેષ દોષો વસતિ
પ્રતી બતાવે છે.

ગાદાધર્મ નામેને સુદસમાચારા ભવંતિ, સે ભિક્ષુ ય
સેનાણે મોયસમાચારે સે તગ્ગંધે દુગ્ગંધે પઢિકૂલે પઢિ-
ને યાપિ ભવદ્, જં પુવ્વં કમ્મં તં પચ્છા કમ્મં જં પચ્છા
મં, તં પુરે કમ્મં, તં ભિક્ષુપઢિયાપ વટ્ટમાણા કરિણ્ણા
નો કરિણ્ણા વા, અદ્ધ ભિક્ષુવૂણં પુરં જં તદ્દપ્પગારે ઉરં નો
ગં ॥ (સૂ. ૭૨)

કેટલાક ગૃહસ્થો શુભિ સમાચારવાળા ભાગવત વિગે-
ના ભક્ત અથવા ભોગીઓ (વારંવાર સ્નાન કરનારા અથ-
વા મુગધી ચંદન અગર કેસર કપૂર વિગેરે વસ્તુનો લેપ
કરનારા શોખીનો) હોય છે, અને સાધુઓ તેવી રીતે વારં-
વાર કે એકવાર ખાસ કરણ વિના શાસ્ત્ર પાણીથી પણ
અર્ચના ભંગના દોષને લીધે સ્નાન કરનારા નથી, તથા
કરણ પ્રસંગે મોયા (પેશાબ) નો પણ ઉપયોગ કરનારા

છે (જ્યારે જંગલમાં ઉતર્વા હોય અથવા ઉમડે જ
 ઉતર્વા હોય, ત્યાં ઓર્ચીતો સાપ કરડે તો તેના ઝેરથી જ
 રાગના વેદની ખટપટ ન બની શકે, માટે પેશાગની ઉં
 પૂર્વે ઘેનો, સાબ્જગવા પ્રમાણે ઓર્ચીતો ખીલો કે
 લાગી લોપી પુકાગ નીકળતું હોય, તો પેશાગની
 કરવાથી બધ પડે છે, તેવા કેમ પણ કારણે વખતે
 લાપુએ ઉપયોગ કર્યો હોય તો વારંવાર સ્નાન કે
 ગુદસ્થને ફાગળ થાય) માટે જિજ્ઞાસુ તેની ગંધવાળા છે,
 કામને પેશાગ ન ધાંતો હોય, પરસેવા વાસ મારતો છે.
 તે ગુદસ્થને ખાટું લાગે, અને ગુદસ્થને તે ગમે
 . અનેના રક્તા કેટલા છે , માટે કાંઈ નહિ. (સૂત્ર
 ૬૧ પરિવેશ એક અર્થવાળા છતાં બને મુકવાનું
 ફક્ત અનિશ્ચય વિરહના બતાવી છે.) તથા તે ગુદસ્થ
 ના સંસ્પર્શ નાજન તથા જમવાના સ્થાનમાં તેમને
 પાંચ કરડુ રાગ, ન પડીયા કર છે, અને પાછળ કે
 હોય તે પાંડુ કરે અમ આગળ પાછળ મરમાં કાંઈ
 લાપુએને અધિકત્વ રાગ થાય છે, અથવા તે ગુદ
 જમવાના ગ્રહ ઘેનો હોય તો પણ લાપુને લીધે ન આવે,
 અતઃનાયક કમ અથવા, મનની ખીટા વિગેરેનો સંબંધ
 અથવા તે લાપુએ સ્વદસ્થની ગુન્મથી પૂર્વે પરિવે
 રવાના તે પડી કે, અથવા ગાળ વીની મવા પડે
 અથવા ન પડે કર, માટે લાપુએની આ પ્રતિષ્ઠા છે, કે
 ગુદસ્થના વર્થના પગ, નિવાસ ન કર્યો.

ઠંડીના દિવસ હોય તો તાપણા માટે અગ્નિકાંચ સજા
બઝકો કરે, ત્યાંસુધી તાપવાની એકવાર ઇચ્છા કરે, ત્યાર
તાપવાની ઇચ્છા કરે, અથવા ત્યાં જઈને બેસે, માટે
સ્થાનમાં કર્મજનનું કારણ બાણીને સાધુએ કી-
તરહી. (સુ-૭૪) વળી

સે મિલ્લુ વાં ઉચારપાસવળેણ ઉચ્ચાદિજ્ઞમાણે ।
વા દિયાલે વા ગાદાયાંકુલસ્સ દુવારવાઈ અર્ચગુણિજ્ઞા,
ય તસ્મેધિયારી અણુપવિસિજ્ઞા, તસ્સ મિલ્લુસ્સ નો ક
પયં વાત્તવ—અર્ચ તેજો પવિસિદ વા નો વા પવિસિદ ડ
વદ વા નો વાં આવવદ વા નો વાં વવદ વા નો વાં
દઈ અર્ચેણ દઈ તસ્સ દઈ અર્ચસ્વ દઈ અર્ચ તેજે અર્ચ ।
ચરવ અર્ચ દતા અર્ચ દત્તમકાસી તં તવસ્સિ મિલ્લુ જ
તેજતિ સંકદ, અદ મિલ્લુજ્ઞ પું જાવ નો ઠાં ॥ (સુ-૭૫)

તે બિલ્લુ ગૃહસ્થના ઘરમાં સાથે રહેલો સ્થાન
વિગેરેના કારણે સત્રે કે પરાડીયે ઉપાધયનું દાર ઉપાડે,
છિદ્ર યોધનારો ચાર પેઢી બાથ, તે દેખીને સાધુને આ
બોલવું ન કરવે, કે આ ચાર ઘરમાં પેસે છે, તથા ચાર
સતો નથી, તેજ પ્રમાણે છુપી બાથ છે કે છુપતો
અથવા કુદી આવે છે, અથવા નથી આવતો, તે બોલે
અથવા નથી બોલતો, તે અમુક માણસે ચાલુ, અથવા પ
ચાલુ, તેનું ચાલુ કે બીજાનું ચાલુ, આ ચાર છે અ
તેને સદાયના કરવા પાછળ ચાલનારો છે, આ ચાર પ
છે, આ મારનારો પાતક છે, એણે આ અહીં કયું છે, વિરે

હવે કાલાતિકાત વસતિના દોષો કહે છે—

સે આગંતારેસુ વા ૪ જે મયંતારો ડહુયદિયં વા
વાસિયં વા કપ્પં ઉચ્ચાદિગિત્તા તત્થેય મુચ્છો સંવતંતિ, ૧
માડસો ! કાલાદિકંતકિરિયાવિ મયતિ ૧ ॥ (સૂ. ૭૮)

જે સાધુ ભગવંતો તે મુસાફરખાના વિગેરેમાં શીને
રૂતુમાં માસકરૂપ કરીને પાછા આમાયું તે મકાનમાં :
ફરીથી કારણ વિના રહે, તો (ગુરૂ શિષ્યને કહે છે) હે
મુખ્યન ! કાલ અતિક્રમ દોષ સંભવે છે, તેજ પ્રમાણે
વિગેરેનો પ્રતિબંધ અથવા સ્નેહથી ઉદ્ગમ વિગેરે દો
સંભવ થાય છે, માટે તેવું સ્થાન સાધુને ન કરૂં.

હવે ઉપસ્થાન દોષને બતાવે છે—

સે આગંતારેસુ વા ૪ જે મયંતારો ડહુ. વાસા. ૧
ઉચ્ચાદિગિત્તા ન દુગુણા નુ (તિ) ગુણેજ વા અપરિદા
તત્થેય મુચ્છો. મયમાડસો ! ઉચ્ચાદિક. ૨ ॥ (સૂ. ૭૯)

જે સાધુઓ મુસાફરખાના વિગેરેમાં શીયાળા ઉનાળા
માસકરૂપ કરીને અથવા આમાયું કરીને અથવા બીજે
માસ રહીને જમણા મજૂરબંધુ કરૂં પડે ન છોડીને અર્થ
વળ માન સુધી ન મકાનમાં ન વસવું તેવો કરૂં ઉકો
પાછા, ત્યાજ વમે છે, માટે આવો ઉપાશ્રય ઉપસ્થાન
દોષથી દુષ્ટ થાય છે, માટે તેજ ઉપાશ્રયમાં સાધુને ઉ
કરૂં નથી.

હવે અભિકાન વસ્તિ બતાવવા કહે છે—

૬૮ સત્ત્વ પાર્શ્વે યા ૯ મંત્રેન્ગદયા સદ્ગુ મયંતિ. તંજદા-
 ગદાધર્મ યા જાઘ વસ્મકરીઓ યા. તેમિ ચ પં આચારંગોયને
 નો સુનિમંતે મયદ્. મં સદ્દમાનેદિ પત્તિયમાનેદિ રાંયમા-
 નેદિ યદ્યે સમણ માદણ અતિદિવિયણયણીમણ સમુ-
 દેસ્મ તન્ય ૨ અગારીદિ અગારાઈ ચંદ્રયાઈ મયંતિ. તંજદા—
 આયસનાણિ યા આયતનાણિ યા દેવકુલાણિ યા સદાઓ યા
 ષાણિ યા પણિયગિદાણિ યા પણિયમાલાઓ યા જાણગિ-
 ણિ યા જાણમાલાઓ યા સુદાકમ્મંતાણિ યા દ્વદ્ધકમ્મં-
 ણિ યા યદ્ધકં. યદ્ધયકં. રંગાલકમ્મં. કદ્ધક. સુસાણક.
 દુણાગારગિરિવંદરસંતિસેલોયદ્ધાણકમ્મંતાણિ યા મધજ-
 ગિદાણિ યા. જે મયંતારો તદ્દપ્પગારાઈ આપસનાણિ યા જાઘ
 ગિદાણિ યા તેદિ ઉચ્ચમાનેદિ ઉચ્ચંતિ અયમાડમો ! અભિ-
 રંતકિરિયા યાચિ મવદ્ ૩ ॥ (સૂ. ૮૦)

(બહીં પ્રતાપક વિગેરેની અપેક્ષાએ) પૂર્વ વિગેરે દિશામાં
 આવકો અથવા પ્રકૃતિભદ્રક અન્ય ગૃહસ્થો નોકરડી સુધી
 હોય, તેઓને સાધુનો “ આવો ઉપાધ્ય કદ્યે ” એવી ખબર
 ન હોય પણ ઉપાધ્ય આપવાથી સ્વર્ગ વિગેરેનું કૃત્ર પ્રાપ્ત
 થાય, તેવું કયાંયથી બહીને ધક્કા કરીને હૃદયમાં તે રૂચવાથી
 થયેલા સાધુ વિગેરેને ઉદ્દેશીને ત્યાં આરામ વિગેરેમાં યાનશાલા
 વિગેરે પોતાના માટે કરતાં સાધુ વિગેરેને જગ્યા આપવા
 માટે તે મકાનો મોટાં કરાવ્યાં હોય, તે મકાનોનાં નામ કહે
 છે, આદેશન (હુવારની શાળા) આયતન (દેવકુલની ભેડે
 બનાવેલ એરડાઓ) દેવકુલ (દેવળ) સસા (ચારવેદને

ભણવાની પાઠશાળા) પરબ પવ્વ (દુકાનો) પવ્વશાળા (ઘશાળા) ચાન ગ્રહ (રથ વિગેરે રાખવાનું સ્થાન) ઘશાળા (રથ વિગેરે જનાવવાનું સ્થાન) સુધાકર્મ તે (ખડીનું પરિકર્મ થાય) આ પ્રમાણે દર્ભ વર્ષ વાક્ય ગાર કાષ્ટ કર્મ વિગેરે છે, એટલે જેમાં ઘાસ ચામડાં જીંછાસ કે કોયલા કે શાકડાના કામનું કારખાનું હોય, હોય, શૂન્ય પર હોય, શાતિકર્મનું ઘર હોય, પર્વત ઉપર હોય, સુધારેલી પહાડની શુદ્ધ હોય, શેલ ઉપસ્થાન (પાણીનો મંડપ) હોય, આવાં ઘરો ચરક બ્રાહ્મણો વિગેરે પૂર્વે વપરાયા હોય, પછી ખાલી પડેલાં હોય, તે પછી સાધુ તેમાં ઉતરે, તે તેમના આશ્રય હોય (નિર્દોષ) હોય ખાણું શુદ્ધ ચિપ્પને કહે છે, (અર્થાત્ તેવા મકાનમાં ઉતરાય

इह नन्दु पार्श्वं वा ज्ञाय संवमानेहि बहवः समजः
जमतिद्विकिषणपणिमप समुदिस्म तस्य तस्य अगार्
अगाराई ईइपाई भवति. १०—आचमनानि वा जावः
जतिदानि वा. जे भयेमाने महत्प० आचमनानि जावः
दानि वा तेहि अज्ञाचयमानेहि उचयनि अयमाउमो ! ३
विर्कनदिरिया वाचि भवइ ० (म० ८१)

ઉપરના મુજ પ્રમાણે પૂર્વ વિગેરે દિગ્ગામાં ગૃહસ્થથી કર્મ કરી મુખીના માણનાંજે સાધુને મકાન ઉતરવા આપવ વિગેરે પુણ્ય ફળ જાણીને અમલ બ્રાહ્મણ અતિથિ વિગેરે આશ્રયી આદેશન પર વિગેરે જનાર્યાં હોય, તેમાં પૂર્વ

હુ બ્રાહ્મણો વિગેરે ન ઉતર્યા હોય: તેમાં સાધુ ઉતરે, તો તે
 ૧૫વાળી જગ્યા છે, માટે તે ઉતરવા યોગ્ય નથી.

હવે ન ઉતરવા યોગ્ય વસતિ કહે છે—

इह खलु पाईणं वा ४ जाव कम्मकरीलो वा, तेसि च
 एवं वुत्तपुब्बं भवइ—जे इमें भवन्ति समणा भगवंतो जाव
 वरया मेहुणाओ धम्माओ, नो खलु पपसि मयंताराणं
 अपइ आहाकम्मिण उवस्सप वत्थप. से जाणिमाणि अम्हं
 अप्पणो सयद्वाप चेइयाइ भवन्ति, तं०—आपसणाणि वा
 विगिहाणि वा. सव्वाणि ताणि समणाणं नित्तिरामो.
 विद्याइ वयं पच्छा अप्पणो सयद्वाप चेइस्सामो, तं०—आ-
 सणाणि वा जाव०. एयप्पगारं निग्घोसं सुखा निसम्म जे
 पित्तारो तहप्प० आपसणाणि वा जाव गिहाणि वा उवाग-
 ण्ति इयराइयरेहि पाहुदेहि वट्ठन्ति. अयमाउसो ! वज्ज-
 करियावि भवइ ५ ॥ (सू० ८२)

આ પૂર્વ વિગેરે દિશામાં ગૃહસ્થ અથવા નોકરડી હોય,
 અને તેઓને પૂર્વે એણું કહેવામાં આવ્યું હોય. કે આ સાધુ
 મનવંતો પોતે બ્રાહ્મણ પાળનારા છે. તેઓને સાધુ માટે
 બનાવેલું મકાન ઉતરવાને કંપતું નથી, એટલા માટે આ-
 પણે આપણા માટે બનાવેલું ઘર છે, તે રહેવા આપી દઈએ,
 અને આપણે માટે નવું બનાવી લઈશું, આવી રીતે ગૃહસ્થે
 બનાવેલું મકાન સૂત્ર ૮૦ માં બતાવેલ વિગતવાળું હોય, તે
 મુંદર કે મધ્યમ હોય, તોપણ સાધુઓને રહેવા આપે, તો

તે વચ્ચે ક્રિયાવાળું (ત્યાજ્ય મકાન) દેવાથી તેમાં ૧
૧ નક્કી.

અને મહાવચ્ચમાં નામની વચ્ચેનું વર્ણન કરે છે

इदं वाच्यं पादौ वा ४ संज्ञेनान्नान्नं सङ्गं भवति, तौ
तौ भागवत्संगे जायते संज्ञेनात्तं किं बहुने समस्त
ज्ञानं वर्त्तमानं वचनितं ० समुद्दिष्टं नञ् २ अनादीदि
राई वेदवादी भवेति, न० - भागवत्ताति वा ज्ञानं ति
वा, तौ भवेताम् नद्वयमादाई भागवत्ताति वा ज्ञानं ति
वा इवावच्छेति इवमादवच्छेति वाच्येति०, अगमात्तौ!
वचनित्वाति नञ् ३ ॥ (सू० ८३)

આ નીચું વ્યુત્પન્ન છે, કે વાચકે અમળ્યમાદ્વાર ૧
મને મકાન મળે વૃ દાવ તેમાં જે વાચ્યમાં મળે
તેા મહાવચ્ચ નામની વચ્ચે આવે છે, માટે આ િ
કેવો અવચ્ચ છે તેમાં કુલ ૧ નક્કી, ૧ ॥

૨ ૧ વાચકે નામના નામની વચ્ચે કરે છે

इदं वाच्यं पादौ वा ४ संज्ञेनान्नान्नं सङ्गं भवति, तौ
तौ भागवत्संगे जायते संज्ञेनात्तं किं बहुने समस्त
ज्ञानं वर्त्तमानं वचनितं ० समुद्दिष्टं नञ् २ अनादीदि
राई भवेति न० - भागवत्ताति वा ज्ञानं वचनित्वादि
तौ भवेताम् नद्वयमादाई भागवत्ताति वा ज्ञानं ત
દાઈ વા ઇવાવચ્છેતિ ઇવમાદવચ્છેતિ વાચ્યેતિ, અગમ
અવચ્છેતિ વા વાંતિ નૃપ ૩ ॥ (સૂ० ૮૩)

આ પ્રાયે સુગમ છે, દુષ્ટ વિગ્રેષ આ છે કે, પાંચ પ્રકાર
નિર્મળતા સાકર્ય તાપસ્ય વૈદિક અને આહુતિક એવા
મહો માટે કૃત્રીને બનાવેલ વસ્ત્રો હોય, તો તે સાવધ
લિધાન વસ્ત્રો થાય છે. આ અકલ્પનીય છે, પણ વિશુદ્ધ
છે, આમાં સ્થાન કરતા સાવધ ક્રિયા થાય છે.

હવે મહાસાવધ વસ્ત્રોનું વર્ણન કરે છે.

ઈદં શત્રુ પાર્શ્વે યા ઽ જાય તે રોચમાર્ગેદિ યમં સમણ-
યં સમુદિશ્વર તત્ત્વ ૨ અગારોદિ અગારાઈં જેડયાઈં ભયન્તિ.
આપસનાણિ જાય મિદ્ધાણિ યા મદયા પુટયિકાયસમા-
રણં જાય મદયા તમકાયસમારંભણં મદયા ચિરુચરયેદિ
પક્કમ્મકિચેદિ. નંજદા—દાયણઓ લેવણઓ મંધારદુયાર-
દણઓ સીઓદણ યા પરદુષિયપુણ્યે ભયઈ અગણિકાપ યા
સાલિયપુણ્યે ભયઈ, જે ભયંતારો તદ્દા આપસનાણિ યા
યાગચ્છેતિ રયરાયરેદિ પાહુદંદિ દુપક્કવં તે વક્કમં સેયંતિ.
યમાડસો ! મહામાયસાકરિયા યાચિ ભયઈ ૮ ॥ (સૂ. ૮૫)

અહીં એક સાધર્મિક (સાધુ) ને ઉદેશીને કોઈ ગૃહ-
તિ વિગેરેએ પૃથ્વીકાય વિગેરેનો સંરંભ સમારંભ આ-
રંભ વિગેરે કંઈ પણ મહાન આરંભ કરીને લુદા લુદા પાપ
ત્યોવરે એટલે છાપડું લાંકણું, લીંપાવણું, સંધારા માટે
શરણું લાંકવા માટે, વિગેરે પ્રયોજનને ઉદેશીને પ્રથમ કાચું
પણી નાંખે, અથવા અગ્નિ પ્રથમ બાળે, વિગેરેથી આરંભ
રેલા મહાનમાં સ્થાન વિગેરે કરતાં બે પક્ષનું કર્મ જેવન

આ પ્રમાણે કહે, કે આ ગ્રામમાં ઘણું અન્ન પાણી મળે
જરૂરે અહિયાં આપે વસતિ યાચીને રહેવું યોગ્ય છે,—

આ પ્રમાણે કહેવાથી સાધુ કહે, કે હે શ્રાવક !
(અતઃ પાણી) પ્રાપ્તુક (નિર્દોષ) દુર્લભ નથી ! પણ
વચ છતાં જ્યાં જંગીને ગોચરી કરીએ તે આપાકમાં
અદિત ઉપાશ્રય મળવો દુર્લભ છે, તેમ ' ઉ છ ' એટલે
હવે વિનેરે ઉત્તર ગુણના દોષમાંથી પણ રક્ષિત હોય (તેમ
દુર્લભ છે) તેમ જનાવે છે—

' અદેશભિર્ઘ્ન ' એટલે મૂળ ઉત્તર ગુણમાં દોષ ન
ને અંશભીષ ઉપાશ્રય હોય છે, તેવા મળવો દુર્લભ છે. તે
કેવળ ગુણો આ પ્રમાણે છે

વદ્ધી વમા દ્વાં પારજાત્રાં વત્તાદિ સુલ્લેક્ષીત્રાં ।

મુલ્લગુર્જદિ વિગુહા વમા માદ્દામદા વમદી ॥ ૧ ॥

હીડના વન નિ પારજા આર મૂળવંસીઓ આડું
જ્ય રથાન મુદ્ધં પાતાના માટે જનાવેલું હોય, તે
કુલ વિગુહ વનનિ જાણવા

વમમજદજાવૃજા હાવજ સ્વેજા વૃજારમુસીત્રાં ।

વરિકમ્મવિવમુદ્દા વમા સુલ્લમરમુર્જેતુ ॥ ૨ ॥

વ. નનં કપ્પવથા, એટલાક કપ્પી, અમ્બાની બુદ્ધિ
જાલન કપ્પુ, કેપ્પન કપ્પુ, આ પન્નિકમાંથી વિન,
૧૦૦ વૃક્ષા વટે વિશુદ્ધ છે

મિઅમ્મિઅવાસિઅડજોચિયયલિકઢા અ વત્તા ય ।

મેત્તા મમ્મદ્વાવિ અ વિસોદ્ધિકોડીગયા વસદ્દો ॥ ૩ ॥

ધોળેલી, ધુપ કરેલી, સુગંધીવાળી બનાવેલી, ઉઘોત કરે-
બહિષ્કૃત કરેલી, ખુદી મુકેલી, પાણીથી સિંચેલી, સં-
કરેલી, આ વિશેષ કોટીમાં ગયેલી વસતિ છે.

આ જગ્યાએ પ્રાચે ઉત્તર ગુણોનો સંભવ હોવાથી તેને જ
પ્રાચે છે, અને આ વસતિ આ કર્મના ઉપાદાન કર્મોવટે
પ્રતી નથી તે બતાવે છે.—

દર્શ વિગેરેથી છાયેલ હોય, છાણ વિગેરેથી લંપિલ
અ, અપવર્તક ()ને આગ્રથી સંસ્તારક ()
) કર્યો હોય તથા બારણું નાનું મોટું કર્યું હોય, તથા
બંને આગ્રથી લાંકણું, ઉઘાડણું વિગેરે છે. વળી—

પિંડ પાત એપણાને આગ્રથી દોષો કહે છે.

કોઈ જ્ઞાનમાં સાધુ રહેલા હોય તો તેમને તે ઘરનો મા-
કે શર્યાતર પોતાના ઘરમાં આહાર લેવા પ્રાર્થના કરે,
ઘરમાં આહાર લેવો ન કદપે. તેથી ના પાડવાથી તેને
થાય, વિગેરે કારણે ઉત્તર ગુણો યુક્ત ઉપાગ્રય મળવો
સ છે, માટે બને ત્યાં મુખી સાધુએ શુદ્ધ ઉપાગ્રય બ્રોધને
રવું તેથી કહ્યું છે કે,—

મૂલુત્તરગુણસુદ્ધં ચોપસુવંદગવિયજ્ઞિયં વસદ્દિ ।

સેવેસ સવ્યવાસં વિવજ્ઞપ દંતિ દોસા ઉ ॥ ૧ ॥

૯૪ ૧

મૂળ ઉત્તર ગુણથી શુદ્ધ તથા સ્ત્રી યજ્ઞ નપુંસકથી ર્ષ
મકાન સર્વ કામ સેવે, અને દોષોને દૂર કરે.

મૂળ ઉત્તર ગુણ શુદ્ધ મળવા છતાં બળવા વિગેરેના
મહત્તા યુક્ત તથા ખાલી મળવો મુશ્કેલ છે, તે કોઈ
તેમના લિંગાચર્યામા રક્ત, નિરોધના અસદ્વિધિપત્ત
સ્વંમળના સ્વભાવવાળા (યોગ્ય વિહાર કરનારા)
સ્થાનરત તે કાયોત્સર્ગ કરનારા, નિર્મીધિકારત તે સ્થા
કરનારા, મળ્યાને સર્વાંગ વડે મુખેથી મુલાય, તે સં
રના હાથ પ્રમાણવાળો, અથવા સયન તે શય્યા છે, તેને
મંત્રાન્ક (સચારા) તે મળ્યા સંસ્તારક રત તે માં
વિગેરેના કારણે સત્તા હાથ, તથા ગોચરી મળેથી પ્રાપ્ત
બાળ છે, આ પ્રમાણે કેટલાક સાધુઓ વધાવરિયત વ
ના ગુણ દોષ બતાવનારા થાય છે, તેઓ ક્રમુ છે, તથા
જતે મ વમ કે મોક્ષ છે તેને પામેલા છે, તથા તેઓ
(૭૫૮) રહિત હોવાથી ઉત્તમ ગુણવાળા સાધુઓ છે.
પ્રમાણે મુદ્ધરોને વસતિના ગુણ તથા દોષો બતાવીને
એના ભાવ, ત્યાર પછી નિર્દોષ વસતિ સાધુઓને આ
ગોચ્ય ન હોય. નો આવડો સાધુ મારે વસતિ બતાવે,
મુદ્ધ કરેલી અપૂર્ણ હોય નો છાદન વિગેરેથી રહેવા
બતાવે, પછી ઉપરેના આપનાગ અથવા બીજા સ
આવેથી કેટલાક આવડો છગ કરે છે, અને કહે કે (૭
નિઝાની પેઠે પ્રાકૃતિક વસતિ દોષ તેને અર્થ આ

નને માટે કંઈપણ રાખેલ છે.) વસતિ તેની વસતિ પૂર્વે
 પુણ્યને જતાવેલી હોય કે તમે જ્યારે આવો ત્યારે અહિં
 રહો, તે ઉત્તિષ્ઠ પૂર્વા વસતિ છે, તથા એમ કહે કે અમે
 આ અમારે રહેવા માટે જનાવી છે, તે નિર્દિષ્ટ પ્રપૂર્વા
 તથા “ પરિભ્રમ્ય ચપુન્વ ” તે અમે આ વસતિ પહેલાંથી
 મારા ભત્રીજા વિગેરે માટે કંઈપણ છે, તથા બીજા ગૃહસ્થો-
 પણ આ રહેવાનું મકાન વાપરું છે, તથા તે ગૃહસ્થ કહે
 કે અમે એને પ્રથમથી પાડી નાંખવા રાખેલ છે, જે ત-
 રે આ ઉપયોગમાં ન આવે તો અમે એને પાડી નાંખીશું,
 પ્રમાણે ભક્તિથી કાંઈ ગૃહસ્થ છલના કરે, તો સાધુએ
 નહિ; પણ દોષને દૂર કરવા પ્રયત્ન કરવો.

પ્ર૦—આ પ્રમાણે છલનાના સંભવમાં પણ યથાવશિત
 ક્રિતિના ગુણ દોષો ગૃહસ્થે પૂછતાં સાધુ કહે તો શું સમ્યક
 પ્રકટ કરશે ? અથવા એવું પ્રકટ કરતો સાધુ શું સમ્યક
 કહેનારો થશે ? આચાર્ય કહે હા ! (હાં ! અન્યથ
 પ્યના આમંત્રણમાં છે) તે સમ્યક્ કહેનારો થાય છે.
 તેવા કાર્યના વશથી ચરક કાર્પટિક વિગેરે સાથે ઉતરવું
 તો તેની વિધિ કહે છે.

ને ભિક્ષુ યા૦ સે જં પુણ ઉચ્ચસયં જાણિજ્ઞા મુદ્દિ-
 ત્ત્વમા૦ ઉચ્ચસય ગાઓ યા નિયયાઓ મંનિરુદ્ધાઓ મયન્નિ,
 પુરા દર્શણ યા પચ્છા પાપણ યા તઓ સંજયામેય નિ-
 મિત્ત યા ૨, જેવળી શૂયા ભાયાણમેયં. જે તન્ય મમણાણ

મહુને પ્રવાહિદારિયં તદ્દ૦ મોંવ૦ ૩ ॥ તે મિત્રમ્ વા ૧
જાત પ્રવર્તમાણને લઘુર્થં પાદિદારિયં મોં પ્રવાહર્થં ૧
માટે લાભે મને મોં પદિદારિયા ૪ ॥ તે મિત્રમ્ વા ૧
ગુણ મંવાદને જાણિયા પ્રવર્તે જાત મંવાદને લઘુર્થં ૧
જાતિએ પ્રવાહર્થં તદ્દ૦મારે મંવાદને લાભે મને વી
વિજ્ઞા ૫ ॥ (મૂં ૧૧)

તે માપુને ગુણ માટે પાટીડ જેણે તે મં
આપુઆ પાપુઆ ના ગણાવ્યા છે.

૧૨) જે તે પાપુઆમા ગુણુ વિમેદેના કીકાતં
જા ગુણમા આપે, અથાત તે સટેતુ દોષ, કાણાં પડેકાં
તેમા ' જુવાન ' ના કાળે ન વમ વિરાધનાથી તે ન ક
૧૩) જે તે પાટીવુ કવ જાહે દોષ તેા વજનના સીં
નીમુ કરના મનાનો આમવિરાધના થાય તેથી તે પજુ ત
૧૪) તે પાટીવાને નિદાન ૧૫૬૪થ પાપુ સાખવા તૈય
જાય તે સે ૬ - મુવ ૧ ન ૧૦૦ કારણકે પગડવના દોષ કાઢે,
૧૫) તમામ ન જેડ્યા દોષ તેા તેના સાધા નીકળી જ
૧૬) જવાય કે અ તેને ગુણાન થાય. આ માટે કાંદા
કીડે દાલિત દાવામાં તુલિમાન નાપુએ સેતું નહિ, ૧
૧૭) જાનામા ગણાવેક ૧૫૫ મના પિનાનું કવ ૧
૧૮) કાનુ ન વવા કા કાડ, ૧૫૫ પાટીવાના કે કાકડ
૧૯) જાંદરા દોષ, નામા મજબુત કવ દોષનેકું દોષ સિ
૨૦) કાંડુ માટે તે નાપુએ સેતું

૬૧ ન કાળાનું કંદાનું અભિમેદાનુ વિમેદ ૬૬

રૂઢેપાઈ આયતનાઈ ડયાડકમ—અહ મિક્ષુ જાણિજ્ઞા
 ાં ચઠઈ પડિમાઈ સંચારગં ઇમિત્તણ. તન્ય ચલુ રમા
 ના પડિમા—સે મિક્ષુ ધા ૨ ડઈસિય ૨ સંચારગં
 જ્ઞા. તંજહા—રૂકડે ધા કટ્ટિણં ધા જંતુયં ધા પરગં ધા
 ગં ધા તણગં ધા સોરગં ધા કુસ ધા કુચગં ધા પિપ્પલગં
 રલાંલગં ધા, સે પુચ્ચામેવ આલોડજ્ઞા—આડસોતિ ધા મ
 દેસિ મે રૂત્તો અસ્યરં સંચારગં ? તહં સંચારગં સયં ધા
 ાજ્ઞા પરી ધા દેજ્ઞા પામુયં ઇમણિજ્ઞં જાવ પડિં પદમા
 મા ॥ (સૂ. ૧૦૦)

પૂર્વે બતાવેલા ધરના દોપા તથા સંચારના દોપા દર
 ને તથા હવેપછીના પણ સંચારના દોપા ટાળીને સંચાર
 શ. તે કહે છે તે લિહુ એમ બલે, કે આચાર અલિમહની
 તેમાએ વડે સંચાર શોધવાનો છે. બતાવે.

(૧) ઉદિષ્ટ (૨) પ્રેક્ષ (૩) તેના ધરનો જ (૪)
 સંસ્તૃત છે. તેમાં ઉદિષ્ટમાં રૂલહક વિગેરેમાંથી કોઈપણ
 હર્ષ, પણ બીજે નહિ. આ પ્રથમ પ્રતિમા છે,

(૨) જેવી મનમાં પૂર્વે ધારી છે, તેવી આંખે દેખીશ
 જ હર્ષ પણ બીજી નહિ.

(૩) તેપણ તે શર્યાતરના ધરમાં તૈયાર હશે તેજ
 ઈશ; પણ બીજેથી લાવીને મુશ્કેલી નહિ,

૪) તેપણ સંસ્તારક રૂલહક વિગેરે જેવો હશે તેવો જ
 પરીશ. આ ચાર પ્રતિમાઓમાં ગચ્છમાંથી નિકળેલા જિન

સાધુ-સાધ્વીએ એક જગ્યાએ રહેતાં કે વિહાર કરતે
 સ્થંડિત ભાત્રાની જગ્યા ભેઈ લેવી, ભે દિવસ છલે
 રાખે તો કેવળી પ્રભુ તેમાં દોષ જતાવે છે, કારણ કે
 કુ કે સાધ્વી રાત્રે કે વિકાસે તેવા સ્થાનમાં સ્થંડિત
 પરંવતાં પગ ખસી જતાં તેના હાથ પગ લાંગે, અથવા
 યોને નુકશાન થાય અથવા અન્ય પ્રાણીના પ્રાણ પહોં
 લા માટે સાધુ-સાધ્વીએ પ્રથમથી કહ્યા ભાત્રાની જગ્યા
 સ છતાં ભેઈ લેવી.

સે મિશ્રણ વા ૨ અભિકંતિજ્ઞા સિજ્ઞાસંચારગમૂર્તિ
 મિલેદિત્તવ નગ્ગત્ય આચરિણ વા ૩૦ જાણ ગણાયછે
 ઘણેણ વા વુટ્ટેણ વા સેદેણ વા ગિલ્લાણેણ વા આપસે
 ઘેનેણ વા મજ્જેણ વા સમેણ વા વિન્નમેણ વા પચ્ચાપણ વા
 ાજણ વા, તાં સંજયામેય પહિલેદિય ૨ પમજ્ઞિય ૨ તથા
 ામેય વાહુપાસુયં સિજ્ઞાસંચારગં મયરિજ્ઞા ॥ મૂ. ૧૦૬.
 તે સાધુએ પ્રથમથી આચાર્ય ઉપાધ્યાય વિગેરેથી જ
 કેટકે સુખીના અથવા જાગ વૃદ્ધ નવા શિષ્ય. માંદ
 પડેલાની જગ્યા છોડી દઈને છેડેની જગ્યા અથવા
 માં અથવા સમ કે વિગમ (ખડખડી) જગ્યા હોય,
 આવે ન આવે, તો પણ તેમાં સૂતોય સખી પડિવેડ.
 પ્રમાણ ન કરીને સંચાર પાથરવો.

હવે ચયનની વિધિ કહે છે.

સે મિશ્રણ વા ૦ વાહુ સંયન્તિ અભિકંતિજ્ઞા વાહુ.

नमनाहनेः कथ्येस्तनाऽऽलावतो ॥ से भिक्षु वाः से जाइ
 प पायां जाणिजा विरुवरुवाइं महज्जमुत्ताइं तं०—अयपा
 नि वा तउपायाः तेषपायाः सीसगपाः हिण्णपाः सुव
 गपाः सीरिअपायाः हाःपुडपाः मणिक्कायकंसपायाः मं
 सिगपाः देतपाः चेलपाः सेलपाः चम्मपाः अन्नयरा
 तहः विरुवरुवाइं महज्जमुत्ताइं पायाइं अफानुयाइं नां०
 से भिः से जाइं पुन पायाः विरुवः महज्जमुत्ताइं, तं०
 अयवंधनापि वा जाव चम्मवंधनानि वा, अन्नयराइं तहप्पः
 महज्जमुत्ताइं अफाः नो पः ॥ इदंदाइं आयतनाइं उवाइ
 न्नि अह भिक्षु जाणिजा चउहि पडिमाहि पायं एसित्तप
 दि सलु इमा पढमा पडिमा—से भिक्षुः उहिसिय २ पायं
 वायजा, तंजहा-अलाउयपायं वा ३ तहः पायं सयं वा नं
 वायजा जाव पडिः पढमा पडिमा १ । अहावराः सेः पेहाप
 पायं जायजा, तं० गाहावाइं वा कम्मवरो वा से पुण्णामेव
 वायजा, आउः भः ! दाहिमि मे इत्तो अन्नयरे पायं तं०
 —अलाउयपायं वा ३, तहः पायं सयं वा जाव पडिः, दुवा प-
 डिमा २ । अहाः से भिः से अं पुन पायं जाणिजा सगइय
 वा देज्जयेतिथे वा तहप्पः पायं सयं वा जाव पडिः, तया
 पडिमा ३ । अहावरा चउत्था पडिमा—से भिः उहिरुध-
 निपं जायजा जावउत्तं यहवे ममजा जाव नायइयंति तहः
 वायजा जाव पडिः, चउत्था पडिमा ४ । इदंदायं चउ-
 थं पडिमानं अन्नयरे पडिमे जहा रिदेमनाप ॥ से तं पदाप
 रननाप एसमानं एसित्ता परो वायजा, आउः सः ! एजा-
 नि मुनं नासेन वा जहा कथ्येस्तनाप, से तं परो नेण ५०

પાત્રએપણા નામનું છઠું અધ્યયન.

પાંચમું કહીને હવે છઠું અધ્યયન કહે છે, તેનો આ પ્રમાણે સંબંધ છે. પ્રથમ અધ્યયનમાં પિંડવિધિ બતાવી, તે આગમમાં કહેલ વિધિએ વસતિમાં આવીને વાપરવું, માટે બીજામાં વસતિની વિધિ બતાવી, તે શોધવા માટે ત્રીજામાં ઈર્થાસમિતિ કહી, પિંડેપણામાં નીકળેલાએ કેવી ભાષા વાપરવી, તેથી ભાષાસમિતિ કહી, અને તે પડવા વિના પિંડ ન લેવાય માટે પાત્રમાં પાત્રએપણા કહી, તે પિંડને પાત્ર વિના લેવાય નહિ, માટે આ સંબંધવડે પાત્ર એપણા અધ્યયન આવ્યું, એના આદ્ય અનુષ્ટોત્ત્વદ્વાર સાચ છે, તેમાં નામ નિષ્પત્ત નિષ્કેપમાં પાત્રએપણા અધ્યયન છે, એનો નિષ્કેપો અને અર્થાધિકાર એના પૂર્વના અધ્યયનમાંજ દુઃશણમાં બતાવવા માટે નિર્ધુજીકારે કહેલો છે, સૂત્રાનુગમમાં અદ્યપ્રક્રિતાદિ શુભશુદ્ધા સૂત્ર ઉચ્ચારવું એમએ ને આ છે.

સે મિવન્તુ વા અમિકંમિત્તા પાયં પમિત્તપ્, સે જં પુત્ર વાર્દ જાગિત્તા, નૈજઘા-અભાડયપાયં વા દારપાયં વા મદિવા-પાયં વા, તદપ્પગારં પાયં જં મિગ્ગેયે મદ્ગે જાય ધિરમંયયજે સે ધગં પાયં ધારિત્તા મો મિદ્ધયે ॥ સે મિં પરં અરુજોવજમેરાપ પાયપદિવાપ મો અમિમંધારિત્તા મમજાપ ॥ સે મિં સે પ્રેં અમ્મિ પદિવાપ ધગં માદમ્મિયં મમુરિમ્મ વાજાઈ ૪ પ્રદા પિદેમજાપ વતારિ આજ્ઞાવજા, પંથમે વહવે મમજં ૦ વગગિય ૨ તદેવ ॥ સે મિવન્તુ વાં ૦ અમ્મંજપ મિવન્તુપદિવાપ વાયં

नमोऽहो० वन्दे मणाऽऽनाय ओ ॥ से भिक्षु वा० से जाई
 ० पायां जाणिजा विरुद्धयाई मददपमुहाई. तं०—अयपा
 नि वा तउपाया० संयपाया० सीसनपा० हिरण्यपा० सुय-
 पा० रीरिअपाया० हारपुडपा० मणिकायकंमपाया० सं-
 सिगरा० देतपा० चेलपा० मेलपा० चम्मपा० अन्नयराई
 तह० विरुद्धयाई मददपमुहाई पायाई अफानुयाई नो०
 से भि० से जाई पुण पाया० विरुद्ध० मददपबंधनाई. तं०
 पबंधनाणि वा जाय चम्मबंधनाणि वा, अन्नयराई तहप्प०
 ददपबंधनाई अफा० नो प० ॥ इथेयाई आयतनाई उवाइ
 म तह भिक्षु जाणिजा चउदि पडिमाहि पायं एनित्तप-
 प सहु इमा पढमा पडिमा—से भिक्षु० उदितिय २ पायं
 यजा. तंजहा-अलाउयपायं वा ३ तह० पायं सयं वा नं
 जाजा जाय पडि० पढमा पडिमा १ । अहावरा० से० पेहाप
 यं जाइजा. तं० गाहायई वा कम्मकरो वा से पुव्वादेद
 लोइजा, आउ० भ० ! दाहिसि मे इत्तो अन्नयरं पादं १ः
 —आउयपायं वा ३, तह० पायं सयं वा जाय पडि०, दुइ प-
 देना २ । अहा० से भि० से ज पुण पायं जाणिजा मंजु-
 पा घेजइयंतियं वा तहप्प० पायं सयं वा जाय पडि०, तह०
 पडिमा ३ । अहावरा चउत्या पडिमा—से भि० उदितिय
 मियं जापजा जायऽते बहवे समणा जाय तावद्वेदि तह०
 जापजा जाय पडि०, चउत्या पडिमा ४ । इत्थेयायं चउ-
 थं पडिमाणं अन्नयरं पडिमं जहा पिडेसणाया० से यं पन्ना-
 पत्तपाप पत्तमाणं पासित्ता परो वइजा, वादः ५ः । पन्ना-
 सि तुमं मासेण वा जहा वत्येसणाप, से जं गने नेहा इ

—આ૦ મ૦ ! આહારેયં પાય તિલ્લેણ વા૦ ઘ૦ નવ૦ ઘમાપ ૦
અમ્ભંગિતા વા તદ્દેય સિનાનાદિ તદ્દેય સીઓદગાઈ કંડા
તદ્દેય ॥ સે પં પરો ને૦—આ૩૦ સ૦ ! મુહુપગં ૨ જા
અષ્ટાદિ તાય અમ્હે અસને વા ઉચકરેસુ વા ઉચકમદે
વા, તો તે યયં આ૩૦ ! સપાળં સમ્ભોયળં પદિગ્ગદં દાદામ
તુષ્ટપ પદિગ્ગદે દિમે સમળસ્સ નો સુદુ સાદુ મવા, પ
પુષ્યામેય આલોદ્ધા—આ૩૦ મૃ૦ ! નો સ્વુ મે કવ્ય
આદાકમ્મિય અસને વા ૪ ધુત્તપ વા૦, મા ઉચકરેદિ મ
ઉચકવહેદિ, અધિકંમસિ મે દાઉં પમેય દલ્લાદિ, સે સે
યધંતસ્સ પરો અમળં વા ૪ ઉચકરિયા ઉચકવહેદિયા સપા
સમ્ભોયળં પદિગ્ગદગં દલ્લાદા તદ્દ૦ પદિગ્ગદગં અકાસુ
આય નો પદિગાદિદ્ધા ॥ મિયા સે પરો ઉપણિયા પદિગ્ગદ
નિનિરિદ્ધા, સે પુષ્યામે૦ આ૩૦ મ૦ ! તુમે ચેય પં સનિ
પદિગ્ગદગં અંતોઅંતેણં પદિલેદિસ્મામિ, કેવલી૦ આવાળ
અંતો પદિગ્ગદગંસિ પાનાણિ વા ચીયા૦ હરિ૦, અદ્ધ મિકમ્મ
ળં પુ૦ અં પુષ્યામેય પદિગ્ગદગં અંતોઅંતેણં પદિ૦ સર્ગદા
મય્યે આલાયગા માણિયમ્મા જદા વસ્થેમળાપ, નાગતં તિલે
ળ વા ઘય૦ નવ૦ ઘસાપ વા સિનાનાદિ જાય અન્નવરંસિ વ
તદ્દપ્પગા૦ ઘંદિલંસિ પદિલેદિય ૨ પમ૦ ૨ તઓ૦ સંમ
આમલ્લિદ્ધા. વથ મચ્છુ૦ સવા અપપ્પા ગિયેમિ ॥ (સુ૦ ૧૫૨
૨-૧-૬-૧

તે બિશુ પાત્ર ચોખવાની ઈચ્છા કરે, તો આ પ્રમાણે
પ્રથમ બાણે, કે આ પ્રમાણે પાત્રાં છે, તુંજડાનાં પાત્ર છે, લં
કડાનાં પાત્ર છે, માટીનાં પાત્ર છે, આમાંથી કેમપણુ નાતિ

ધર (સુખ્યત્વે લાકડાનાં) હોય, તો તરૂણ અને સ્થિર સં
સ્કરણો બનવાન સાધુ હોય તો એક પાત્ર ધારણ કરે.
જો નહિ, આ જિનકલ્પી વિગેરેને માટે છે, પણ સ્થવિર
કર્મી જીવાન વિગેરે શક્તિવાન હોય તો પણ માત્ર ૩ ।

) સહિત બીજા પાત્ર ધારણ કરે. તેમાં સંધ્યાકામ
રહેલ સાધુને એકમાં આહાર અને બીજામાં પાણી લેવા કામ
હોય, અથવા આચાર્ય વિગેરે માટે અશુદ્ધ વસ્તુ (માત્ર
નિરેર) લેવા કામ લાગે. પોતાના રહેવાના સ્થાનથી જરૂર
પડતાં જે ગાઉ સુધી પાત્ર લેવા જાય, પણ વધારે નહિ. હવે
જે મુહુરત્ત એક સાધુ ઘણી સાધ્વી એક સાધુ એક સાધ્વી,
ઘણા સાધુ એક સાધ્વી, ઘણા સાધુ ઘણી સાધ્વીને ઉદ્દેશીને
સંસ્કાર કરીને જે પાત્ર તૈયાર કર્યા હોય તે સાધુ સાધ્વીને
જોય હોવાથી ન દરેકે, પણ જે ઇમણ, માહણ, ગામના લિ-
પ્તરી વિગેરેને ઉદ્દેશીને બનાવેલ હોય તો પુરુષાંતર થયા પછી
જે, આ બધું પિંડેલણમાં બતાવ્યા પ્રમાણે જાણી લેવું,

વળી તે લિપ્ત એવી જાતિનાં જુદા જુદા રંગનાં ભારે
મથુનાં પાત્રા બાહે તે ન લે, તે બતાવે છે.

લોહનાં તથા તૃપુ (કલ્કાર્કના જેવી ધાતુ) નાં પાત્રાં,
સોનાનાં પાત્રાં, સીસાનાં, હિરણ્ય (ચાંદી) નાં, સોનાનાં પા-
ત્રાં રીરિય () હારપુક (બીજી જાતિના લો-
હ) નાં, મહિરત્નનાં જડેલાં કે કાંસાનાં પાત્રાં સંખ્યસિંગ

वा जाय पयःपिच्छ वा ॥ से मि० गाढा० पविमि
 पदिगदमायाय गाढा० पिह० पविमिच्छ वा मि० पर्व
 निवारभूमी विहारभूमी वा गामा० दूरस्त्रिज्जा, तिज्ज
 वाय जहा विहवाण वस्सेसकाय नयर्न हत्थ पदिगददे
 ल्लु नग्ग० जै सत्थट्ठेहि सद्धिण मया जपज्जामि (मू०
 तिथेहि ॥ पापमणा लब्धमत्ता ॥ २-२-१-२ ॥

अपारे ते भिक्षु बृद्धस्थना घरमां गोथरी पाली
 नयये। होय, ते ममये पाली वायनां कहाय ते व
 नजयी अथवा द्वेय जुद्धिणी अथवा अज्जिना कारणे अ
 विमर्ष () पलायी घरमां रदीने जीम पा
 के पानाना वामजुमां यं दुं पाली जुहुं लभने गद्धार क
 बांलानये, ने ममये लेहुं हायुं पाली पारका (बृद्धस्थ
 द्दयमा के वामजुमां ज्ञाने तो अमायुक् पालीने न ले,
 कहाना ज्ञाने के आनी तु बृद्धमे नापी रीपुं होय तो
 नमये पाली आगनार बृद्धस्थना वामजुमां न पायुं न
 दुं, पल्लु कहाय ते न वे ना, दूया विदेरेमां अयां ने अ
 पाली होय तथा पन्दवानी विधिजे परायणुं, पल्लु
 मादन्ति अजाय होय अथवा दूर होय तो अया ॥ ११५ ॥
 के नादा होय तथा पन्दवणुं अथवा जे जीमे मदे होय,
 ने रदा के पालीनुं वामजु केअने अयां आया न होय तथा
 रदा पाली मुके न मुदि हे, पल्लु पा नी पायुं आया प
 नदी केवां पद लेने अउरी मुकयव सुनये नदि, पल्लु अ
 न वां पाली वेदे मुकयव नदि के मुकय के पाली नयये।

જાતી ગૃહસ્થના ઘરમાં જોગરી પાણી લેવા જતા પા
ત્રીમાં પાત્રાં સાથે લેઈ જાય, તેજ પ્રમાણે પરગામ
ને કરતાં લલુવા જતાં સ્થાંડિલ જતા પાનાના પાત્રા
હાજરવું. એ બધું વસ્ત્ર એવણા માફક લાખુવું. પણ
મહીં પાત્રાં સંબંધી લાખુવું.

વિશેષ એ ધ્યાનમાં રાખવું. કે વરસાદ કે ઝાકગ પડતું
તો પાત્રાં સાથે ન જવું. આજ સાધુની સર્વ સામગ્રી છે
નિશ્ચયતનાથી વર્તવું. કૃતિ પાત્ર એવણા.

છઠું અધ્યયન સમાપ્ત થયું.

સાતમું અધ્યયન અવગ્રહ પ્રતિમા.

છઠું અધ્યયન કહીને સાતમું કહે છે, તેનો આ પ્રમાણે
મંથ છે, પિંડ શર્યા વસ્ત્ર પાત્ર વિગેરેની એવણાઓ અ-
હને આશ્રયી થાય છે. તેથી આવા સંબંધે આવેલા આ
ધ્યયનના ચાર અનુયોગ દ્વાર કહેવા લેઈયે, તેમાં ઉપક્રમની
દર રહેલ અર્થાધિકાર આ છે, કે સાધુએ આ પ્રમાણે વિશુદ્ધ
વગ્રહ લેવો. નામનિષ્પત્ત નિશ્લેષામાં 'અવગ્રહ પ્રતિમા' એવું
મ છે, તેમાં અવગ્રહના નામ સ્થાપના નિશ્લેષા સુગમ હો-
યી છોડીને દ્રવ્ય વિગેરે ચાર પ્રકારનો નિશ્લેષો નિયુક્તિ-
ર બતાવે છે.

એ સિત્તે કાલે માવેડવિ ય ઝગ્ગહો ચડદા ડ ।

વિદ ૧ રાયઝગ્ગહ ૨ ગિદ્ધવહ ૩ સાગરિય ૪ સાદમ્મી ॥૩૧૬॥

યા ન્દ૦ ચોયનં યા ન્દસુળનાન્દ્યં યા ખુસપ્ વા ૨
 લસુળં યા જાય લસુળવીયં યા સર્જંદ જાય નો પ૦, પ
 તિરિચ્છિચ્છિન્નેડિ તિરિચ્છિચ્છિન્ને જાય પ૦ ॥ (સુ ૧)

તે લિપ્તુ કદાચિત આમ્ર વનમાં મૃદુરથ પાસે જ
 યાચે, ત્યાં ઉતરીને કારણ પટે આબા (કેરી) ખાવાને કે
 તો સડેલા કે કીડાવાળા કે કરોળીયાના જાગાંવાળા અપ્ર
 હોય તે લેવા નહિ, તથા આબા ઈંડાં વિનાના અને કે
 વિનાના હોય, પણ જો તીરછા ન હોવા હોય તથા અપ્ર
 હોય, તો તેને અપ્રામુક જાળીને લેવા નહિ, પણ જો
 વિનાના તીરછા ચીરેલા અને પ્રામુક (અચિત) હોય
 કારણ પટે લે, તેજ પ્રમાણે (અંબલિત્તિ) અંબાં ફાળી
 (અંબપેત્રી) આંબાનાં નાના ફાળીયાં, (અંબચોર)
 આમ્ર છાલ (સાલગ) રસ, (કાલગ) કેરીના ઝીણા ફાળી
 હોય તે અચિત્ત હોય તો લેવા.

આ પ્રમાણે ઇંડુ સૂત્રના ત્રણે આહારવા લેવા ઉ
 અંતરૂચ્છુ પર્વના મધ્ય ભાગ લેવા, આ પ્રમાણે લસણનાં
 સૂત્ર લેવાં, આમાં જે વાતો ન સમજાય તે નિરીક્ષ સ્વ
 સોગમ ઉદ્દેશથી જાણવી.

(આહારના અભાવે સાધુને તેવાં ફળ ખાવાં પડે
 આશ્રયી આ સૂત્ર છે કે અચિત્ત ફળના ટુકડા થયેલા હોય કે
 લેવા, ચેરડીનો રસ પાણીની ઓછાશમાં કામ લાગે, તે
 લસણ આગાદ રોગાદિ કારણે લેવાં પડે છે, તેનું પ્રાચીન

[illegible][illegible]

मसुमसिद्धात्मा इतीत्यत्र ननु ।

[illegible][illegible]

सर्वज्ञ भूत-सर्वज्ञ इत्येवमस्मादिह भूत-सर्वज्ञ-सर्वज्ञे इति ।

३. १९७४ मसुदा विधेयकस्य अन्तर्गत अर्थ १४.०.११

$$x_1^2 + x_2^2 + x_3^2 = 1, \quad x_1^2 + x_2^2 + x_3^2 = 1, \quad x_1^2 + x_2^2 + x_3^2 = 1$$

याणि वा माणुयाणि वा कड्याणि वा पगदाणि वा शो
 वा पदुग्गाणि वा ममाणि वा २ अन्नयरंमि तद० नो उ०
 से भियन्नु० से जं० पुण यंदिहं जाणिञ्जा माणुमरंभणा
 वा महिमकग्गणाणि वा यमदक० अम्मक० कुकुडक०
 डक० दयक० लायवक० वट्टयक० तित्तिरक० कंठ
 कविज्जलकग्गणाणि वा अन्नयरंमि वा तद० नो उ० ॥ से भि०
 से जं० ज्ञाणे० वेदाणमद्वाणंमु वा गिद्धपट्टा० वा तद
 णद्वाणंमु वा० मेरुपट्टणटा० विसमकम्मजयटा० अगनि
 णद्वा० अन्नयरंमि वा तद० नो उ० ॥ से भि० से जं० ज्ञा
 माणि वा उज्जाणाणि वा वणाणि वा वणमंदाणि वा देव
 लाणि वा सभाणि वा पवाणि वा अस० तद० नो उ० ॥
 भियन्नु० से जं० पुण ज्ञा० अद्वालयाणि वा परिवाणि वा
 वाराणि वा मांपुगाणि वा अन्नयरंमि वा तद० धं० नो उ०
 से भि० से जं० ज्ञाणे० तिगाणि वा थउकाणि वा वज्जा
 वा थउम्मुहाणि वा अन्नयरंमि वा तद० नो उ० ॥ से भि०
 से जं० ज्ञाणे० ईगाळदाहेसु माग्गदाहेसु वा महवदाहेसु
 महवभूमियासु वा महवनेहपसु वा अन्नयरंमि वा तद०
 धं० नो उ० ॥ से जं० ज्ञाणे० म्हायायतनेसु वा वेकायप
 वा आयायवनेसु वा नेवजवहेमि वा अन्नयरंमि वा तद०
 धं० नो उ० ॥ से भि० से जं० ज्ञाणे० मयियासु वा महि
 माणिआसु तयियासु मांजदेवियासु वा गयणीसु वा म
 णीसु वा अन्नयरंमि वा तद० धं० नो उ० ॥ से जं० ज्ञा
 दागवधंमि वा मागव० मूळग० दग्गंकरवधंमि वा अन्न
 रंमि वा तद० नो उ० धो० ॥ से भि० से जं० अमजवधंमि

નમાં તેમને રખાતાં હોય તે જગ્યાએ સ્થંડિલ જવાથી
 વિરૂદ્ધ પ્રવચનનો ઉપવાત વિગેરે થાય માટે ત્યાં ન
 વળી આપવાત કરવાનાં સ્થાન જેમાં જાડે ફાંસો ખાખ્ર
 મરતાં હોય, ગીધ વિગેરે પક્ષીઓ ખાસે કાયા ચુંચાવી મ
 સોહી ચાપડી સુતાં હોય, જાડ ઉપરથી નીચે ફૂટીને મરતાં
 અથવા જાડ માફક સ્થિર ચર્મ અનચન વડે મરતાં હોય,
 (પર્વત) ઉપરથી પડીને મરતા હોય, તથા વિષભક્ષણ
 મરતાં હોય, અગ્નિમાં બળી મરતા હોય, અથવા તેવાં બી
 મરવાનાં સ્થાન હોય, ત્યાં સાધુએ સ્થંડિલ ન જવું, તેજ
 માણે આરામ (જંભા કેળો વિગેરે હોય) ઉધાન વન વના
 દેવલ સભા પરબ વિગેરેની જગ્યામા સ્થંડિલ ન જાય, અ
 લક () ચરિય () ૧૧૧
 જોપુર અથવા તેવા ગામ ચહેરના કોઠ કીણાના સ્થાન
 ત્યાં સ્થંડિલ ન જવું, તેજ પ્રમાણે ત્રિકોણ ચતુષ્ક (૧
 ત્રણ કે ચાર કરના મળતા હોય) કે ચાતરો હોય તેવા
 નમાં પણ સ્થંડિલ ન જવું, તેજ પ્રમાણે અંગારા ખાડા
 જગ્યા, ખારો તૈયાર કરવાની જગ્યા, અથવા મડદાં બાગલ
 જગ્યા, જ્યાં મડદાનાં પગલા હોય, ફેરીઓ હોય, અથવા
 બરો હોય અથવા તેવા બીજા કોઈ પણ સ્થાનમા સ્થંડિલ
 જવું, તથા જે જગ્યાએ પાણી પવિત્ર માની લોક નહ
 હોય તેવા લોકિક તીર્થ સ્થાનમા, તથા પંકાયતન જ્યાં
 પવિત્ર માની લોક આજોડન હોય, આશાવનન એટલે
 પરાથી જ્યાં લોકો પવિત્ર સ્થાન માનતા હોય અથવા

विलेखण आपण आलिपिञ्च वा विलिपिञ्च वा नो नं०
 मिया परो पायाई अग्रवरेण धूयणजापण धूयिञ्च वा
 नो नं० २ । से मिया परो पायाओ आणुय वा कंय
 नोहरिञ्च वा विमोहरिञ्च वा नो नं० २ । से मिया परो पा
 पुय वा मोणिये वा नोहरिञ्च वा विमो० नो नं० २ ।
 मिया परो कार्य आमज्जेञ्च वा पमज्जेञ्च वा नो नं० २ ।
 से मिया परो कार्य लोदण वा मंवादिञ्च
 पलिमदिञ्च वा नो नं० २ । से मिया परो कार्य तिहे
 य० वना० मक्खिञ्च वा अरुमिञ्च वा नो नं० २ । से म
 परो कार्य लुदण वा ४ उल्लोदिञ्च वा उरुमिञ्च वा नो
 २ । से मिया परो कार्य मीओ० उमिओ० उरुमिञ्च
 वा नो नं० २ । से मिया परो कार्य अग्रवरेण विलेखण
 आलिपिञ्च वा २ नो नं० २ । से० कार्य अग्रवरेण धूय
 ण धूयिञ्च वा ५ नो नं० २ । से० कार्यमि वण आमजि
 वा २ नो नं० २ । से० वण मंवादिञ्च वा पलि० नो नं० २ ।
 वण तिहेण वा ५ मक्खिञ्च वा अरुमि० नो नं० २ ।
 वण लुदण वा ४ उल्लोदिञ्च वा उरुमिञ्च वा नो नं० २ ।
 मिया परो कार्यमि वण मीओ० उ० उरुमिञ्च वा ५
 नं० २ । से० मि वण वा नं० वा अरु वा पुण्य वा मने
 वा अग्रवरेण मन्थजापण अलिदिञ्च वा विलिदिञ्च
 नो नं० २ । से मिया परो अग्र० आपण आलिदिञ्च
 विलिदिञ्च वा पुय वा मोणिये वा नोहरिञ्च वा वि
 नं० २ । से० कार्यमि नं० वा अरु वा पुण्य वा मने
 वा आमज्जेञ्च वा २ नो नं० २ । से० नं० वा ४ मंवादि

કિયાને રમજાન મનાવ્યું કારણ બહાણીને તેને મનથી પડ્યું નહિ. એમ વચનથી કે કાચાથી પણ ન કરવા હે.

આ પર કિયાને જુઝાસામી સમજાવે છે, કેમ બધા
જય પર્મજીદામી સામુના પગ ઉપર લાગેલી મુઠાને કાઢી
નિઠેમી દુર કરે અથવા નવુ બીજુ કમ પ્રમાર્જન વિશે
વંને મામુ મન, વચન, ક્રયામી ચાકુ ન જાણે, તેમ ક્યામી મા
તો પાકુ ભાકુ ન જાણે, તેમ તેમ વિવેરેમી કે બીજા પદાર્થ
અથવા વસ્તુ કરે અથવા મોખર વિવેરેમી ઉકળાઈત કરે કે
કાલ સામી વિવેરેમી કરે અથવા કરે તેમ કામી મુઠામી કમ
વિષય કરે તેમ વિવેરેમી મુઠામી કરીત મુઠામી જતાવે અથવા
વધા જાતેમી કરીત કરે અથવા વતમામી અથવા પદાર્થ કે
કરે તેમ તેમ જાક મન વચન ક્રયામી ન જાણે, જેમી મ
વતનુ કરી, તે વતમામી અથવા વતમામી કરીત કરે તે
વતમામી મુઠામી અથવા કરીત કરે તેમ કરીત કરે તેમ
વિવેરેમી કરીત કરે તેમ વિવેરેમી કરીત કરે તેમ વિવેરેમી
કરે તેમ તેમ જાક મન વચન ક્રયામી અનુનાદે તરિક

[illegible]

ભાવના નામની ત્રીજી ચૂલિકા.

ત્રીજી કદીને હવે ત્રીજી ચૂલિકા કહે છે, તેનો પ્રમાણ મળે છે, કે આ આચાર્યશ્રી મૂવનો વિષય પ્રથમ માન સ્વામીએ કર્યો, તે ઉપકારી હોવાથી તેની વજાજ ખુલાસામાં કહેવા તથા પંચમહામત્ત લીધેલા સાધુએ પિ મળ્યા વિગેરે (સવમ ગરીર રક્ષાર્થ) કહેવા, તે એ ચૂલિકા ગતિગત્ય તેજ પ્રમાણે મહામત્તોને બરાબર પાળવા માં ભાવના આવતી, તે આ ત્રીજી ચૂલિકામાં કહેશે. તેથી આ નામ આંતરી આ ચૂલિકા (ચૂલ) ના ચાર અનુભૂતિ હોય કહેવા, તેમાં ઉપક્રમ દ્વારમાં રહેશે. આ અર્થાંતર છે, કે અમરગત્ત ભાવના ત્યાગીને પ્રગત્ત ભાવના નામની નામનિ નિર્ણયમાં ' ભાવના ' એ નામ છે, તેના નામ રહેલા વિગેરે ત્યાજ નકાન્તો નિર્ણય છે, નામ કથાપત્ત કહે મત્ત હાથે કે ત્યાજ નિર્ણય નિર્ણયકાર કહે છે.

વચ્ચે મધ્યમનિષ્ઠાદયમ્ ભોક્તૃદવિમલજાદયમ્ ।

માતૃમિત્ર વાદ દુર્વિદ્યા વસત્ય તદ્દ અત્યમત્યાગ વ ॥ ૧૨ ॥

આ ભાવનાની કથા ભાવના અનિરિક્તમાં ભર્મ વેના દુર્વિદ્યા વિવેક ન પાળતા કથાથી જે તેજ વેતરે કથા ર્થે, મત્ત ભાવના (મુત્ત ત્રી), હાથે, તે કથા વાવના છે. કથાપત્ત કહેશે. માતૃમિત્ર શીત (કંઠ) કહે, જે કથા કહેશે. ત્યાજ કહે, તથા કથાપત્ત કથાપત્ત અત્યમ કથાપત્ત

इकारम तिति दोदो दोदो उहेसपदि भावण्या ।
 भक्तममदुपनयमा इकसरा इति भक्तपणा ॥ ३४१

तथा भक्तपरिष्ठा नामनु अभ्ययन निष्ठेन क
 नेनां निर्युक्तिानुं निररणु दीप्रकारे न करवायी नीये भुक्ति

पाहणने महत्सदो परिमाणे येन होइ भावण्या ।
 पाहणने परिमाणे न लुम्बिती होइ निरस्येकी ॥ ३४२

इत्ये येने काले बाधमि न होति वा पदाभा उ ।
 तेनि महाभदो ननु पाहणनेकी नु निरस्येकी ॥ ३४३

इत्ये येने काले बाधमि न ते येने महत्ता उ ।
 तेनु महाभदो ननु पमाणभा होति निरस्येकी ॥ ३४४

इत्ये येने काले भावपरिष्ठा न होइ बोद्धव्या ।
 ज्ञानलभोचनकलनाभा न दृष्टिदा गुणेकेका ॥ ३४५

भावपरिष्ठा दृष्टिदा मुक्तगुणे येन उत्तरगुणे न ।
 मुक्तगुणे नचविहनु विहा पूज इत्यगुणेसु ॥ ३४६

पाहणनेन न वनये परिष्ठापण नदव दृष्टिदाय ।
 परिष्ठापणसु पदानी भावपरिष्ठा नभी होइ ॥ ३४७

देवीके अनुर्जन निरिचक्रीजीतयाण इत्येकी ।
 निरिचक्री परिष्ठाकी महापरिष्ठाप निर्युक्ती ॥ ३४८

